

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 47 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. Penktadienis-Friday, Lapkritis-November 10, 1972 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N.Y. 11221 15 cent

PREZIDENTAS NIXONAS LAIMĖJO DIDELE PERSVARA, DEMOKRATŲ KONTROLĖJE PASILIKO KONGRESAS

Pagal lapkričio 8 ryto negalutinius duomenis lapkričio 7 rinkimuose prezidentas R. M. Nixonas gavo per 42 milijonus, arba 61 proc. balsų, senatorius McGovern — apie 27 milijonus, arba 38 proc., kongresm. Schmitz apie 1 mil., arba 1 proc.

Nixonas laimėjo visose valstijose, išskyrus Massachusetts ir Washington, D.C., kurios teko sen. McGovern.

Kongresas pasilieka demokratų kontrolėje. Senate respublikonai gavo 43 vietas — dviem mažiau nei turėjo; Atstovų Rūmuose gavo 189 — dešimčia daugiau nei turėjo; gubernatorių turėjo 20, neteko vieno (Illinois).

Nixonas laimėjimas vertinamas kaip asmens, ne partijos laimėjimas.

Apie pusiaunaktį McGovern pasiuntė laimėjusiam Nixonui sveikinimą, žadėdamas būti opozicijoje ir remti prezidentą tiek, kiek jis sieks taikos užsienio santykiuose ir teisingumo viduje. Nixonas pareiškė, kad

ARABŲ TERORAS

Du arabų teroristai įsėdė į V. Vokietijos lėktuvą Beirute, užvaldė įgulą ir įsakė skristi tiesiai į Miuncheną. Paskui pakeitė nuomonę ir liepė pasukti į Jugoslaviją. Tuo tarpu per lėktuvo elektroninius aparatus užvedė derybas su V. Vokietijos pareigūnais dėl atidavimo trijų kalinamų draugų, kurie buvo pačiupinti Miunchene bežudant Izraelio sportininkus olimpiados dalyvių viešbutyje.

Lėktuve buvo 20 asmenų, teroristai grąsino visus nužudyti ir lėktuvą susprogdinti. Lėktuvui Jugoslavijoje nebuvo leista nusileisti tol, kol nebus duotas patikimas ženklas, kad atvežti į Zagrebą aerodromą prašomi paleisti teroristai. V. Vokietija nutarė pasiduoti ir tris kalinius pristatė į Zagrebą. Tada V. Vokietijos lėktuvui buvo leista nusileisti kuro pasiimti. Iš čia buvo įsakyta skristi į Libiją, kur kaliniai ir jų "vaduotojai" buvo sutikti kaip didvyriai.

V. Vokietija susilaukė daug priekaištų ne tik iš Izraelio, bet net iš Washingtono. Anglijos spauda tuo reikalu suskilo — vieni peikė nusileidimą žmogžudžių vaduojantiems piratams, kiti Vokietijos apsisprendimą nusileisti teisinio. Amerikos atstovas J. Tautose ta proga apibare visus tuos, kurie visai trukdo priimti sutartį bendromis įgėmis nuo oro piratų gintis.

Bankai ir Rusija. — Prekybos santykiams tarp Rusijos ir Amerikos plečiantis ne dienomis, bet valandomis, paskui biznio vadovus bando keliauti Rusijon ir didžiųjų bankų skyriai-agentūros. Leidimais ten įsikurti pradėjo rūpintis tie bankai, kurie specializuojasi tarptautinio pobūdžio operacijose. Nė vienas bankas tokio leidimo dar nėra gavęs, bet prašymus jau įteikė New Yorko First National City ir Chase Manhattan. Abudu prašo leisti kurtis Maskvoje.

— Vėliausios žinios iš Berlyno skelbia, kad abiejų Vokietijų atstovai jau sėkmingai baigė redaguoti pagrindinius principus, kuriais remsis abiejų Vokietijų bendradarbiavimas pasilieka išsiskyrus. Laimėjusi V. Vokietijos derybininko tezę — viena Vokietija dviejų valstybių pavidale.

naųjų ketverių metų laikotarpyje jis sieks jungti "visus amerikiečius", nepaisydamas, kokios jie būtų partijos, religijos, rasės, etninio kilimo, o užsienio srity taikos sieks ne tik Vietnam, bet ir su Sovietais, Kinija ir kitais, kad būtų įvykdyta "taikos

generacija". Pažymėtina, kad į senatą nebuvo perrinkta Maine senatorė M.C. Smith. Tokiu būdu senatė neliko nė vienos moters. Šias žinias rašant dar nebuvo galutinių duomenų apie balsavimus atskirose valstijose,

HANOJUS JAU KALBA APIE GRĮŽIMĄ Į DAR VIENĄ SESIJĄ

Pereitą savaitę tebevyko tarpymasis tarp Washingtono ir Hanojaus labai neesminiu klausimu: kas atsimetė nuo pažado pasirašyti paliaubas spalio 31. Hanojus tebetvirtina, kad Washingtonas su data buvo sutikęs, kita pusė tvirtina, kad apie tokią datą buvo kalbėta, bet galutinio susitarimo nebuvo. Klausimas buvo atidėtas dėl Saigono pasipriešinimo priimti kai kurias susitarimo dalis.

Šis klausimas buvo toks menkas, kad Hanojus negalėjo juo pasiremiant viską atimesti ir vėl kariauti lyg nieko nebūtų įvykę. Bet šiek tiek pasitampyti reikėjo, kad "susijaudinimas" atrodytų stipresnis. Savaitėi baigiantis, Hanojaus atstovas Paryžiuje pradėjo minkstėti — prakalbo apie tai, kad naujos pasitarimų sesijos suorganizavimas nesudaro problemos, tik visa kliūtis gali būti ta, kad Amerika gali neparodyti ir dabar pakankamo rimtumo. Suprask, Amerika gali nuo susitarimo atsistoti. Tai yra kalba žmogaus, kuris turi kalbėti, bet nežino, kaip prie reikalo prieiti. Jis priejo grubiu būdu, nes nepasakė visos tiesos. Bet už keilių valandų visą tiesą atidengė dr. Kissingeris sėdėdamas prezidento lėktuve. Anot jo, paskelbta tik susitarimo dalis, dar yra sąrašas klausimų nesutvarkytų. Ir todėl dar reikalinga viena derybų sesija. Ir ji tikriausiai netrukus bus. Sklido gandai, kad jai sukviešti spaudimą daro trečiosios šalys, bet tai nepatikima; nes šis reikalas per daug menkas tokiai intervencijai pateisinti. Su eile valstybių Amerika ir Hanojus kalbasi, bet svarbesniais klausimais: paliaubų priežiūros organizavimas ir nauja tarpt. konferencija visos Indokinijos painingoms sutvarkyti.

ABI KORĖJOS KEIČIA KONSTITUCIJAS

Abidvi Korėjos keičia savo konstitucijas, tariai besirengdamos susiliejimui į vieną valstybę. Ir vienos ir kitos pusės konstitucijų pakeitimai jau paruošti. Spėjama, kad abiejų pusių vadai tuo reikalu buvo iš anksto per tarpininkus susitarę, nes toks sutapimas, žinant buvusias nuotaikas, sunkiai pateisinamas.

Matyt, kad norima suvienodinti politines pasitarimų bazes, pripažįstant vienas kito autoritetą savo valdomoj teritorijoje. Tai bene vienas svarbiausių pakeitimų konstitucijoms keisti, nes senosiose konstitucijose ir viena ir kita pusė savinosi visą Korėją, abi laikydamos Seoulą savo valdomos dalies sostine.

Iš P. Korėjos konstitucijos išmestas ir nuostatas, įteisinąs Korėjos suvienijimą ginklo pagalba.

Įdomu ir tai, kad abiejų konstitucijų pakeitimai buvo paskelbti tą pačią dieną. Tik pietiečiai pakeitimams įteisinis lapkr. 21 referendumu, šiauriečiaiems greičiausiai užteks kompartijos viršūnės nutarimo. Amerikos liberalais besireklamuoją reporteriai įtarinėja P. Korėjos prezidentą konstitucijos pakeitimu siekiant prailginti savo vietą valdžioje, tuo tarpu kai visi malonūs žodžiai sukami Š. Korėjos prezidento link. Ypač tuo žaidimu mėgsta užsiimti NYT personalas.

Zinia betgi, kad New Yorkas pabalsavo už Nixoną santykiu 2:1. Nuo 1924 pirmas kartas, kada New Yorkas pabalsavo už respublikoną prezidentą. Daugiausia nulėmė katalikai, kurių apie 80 proc. balsavę už Nixoną, etninės grupės; padidėjo netgi žydų procentas už Nixoną. Tik Manhattanas ir Bronxas balsų daugumą atidavė McGovern. Tačiau ir žydai jam te davė tik 61 proc. savo balsų — 24 proc. mažiau nei 1968 Humphrey.

Konservatorių partija rinkimuose pasirodė didesnė jėga nei liberalų partija — balsų surinko dvigubai daugiau.

Jau pasiektas susitarimas remiasi jo gegužės 8 paskelbtais trimis principais: abi šalys sutinka grąžinti visus karo belaisvius, padaryti paliaubas visoje Indokinijoje ir taip tvarkytis, kad P. Vietnamo žmonės nebūtų sutrukdyti patys savo ateitį nuspręsti, tai yra, kad niekas jiems iš šalies neprimestų kokios nors komunistinės ar koalicinės vyriausybės. Prez. Nixonas neabejoja, kad visi dar likę Hanojaus, Saigono ir Washingtono neišspręsti klausimai tikriausiai ras visiems priimtą sprendimą. Ryšiai su Hanojum nenutraukti, nuo pasiektų susitarimų dar niekas neatsisakė. Tokį pat optimizimą pademonstravo ir dr. Kissingeris: paliaubos susiorganizuos atskirais gabalais. Tas pasakymas turėtų reikšti, kad turima galvoje visa Indokinija: abudu Vietnamai, Kambodija ir Laosas. Iš tikrųjų, juk nėra prasmės tvarkyti tik vieną P. Vietnamą, jeigu S. Vietnamo kariuomenė šeiminkaus kaip tik kama Laose ir Kambodijoje. Atrodo, kad tuo keliu ir norima eiti. Jau yra tikras faktas, kad tokioje Indokinijos reikalams tvarkyti konferencijoje yra pakviestas dalyvauti ir J. Tautų gen. sekretorius Kurt Waldheimas.

— Sovietų S-ga pereitą savaitę viena raketa išmetė į Žemės orbitą aštuonis Cosmo tipo sputnikus. Ir tai jau nebe pirmą kartą. Tai sako, kad ir Rusija netrukus šaudys į erdves raketomis su keliais vienas su kitu nesujungtais atominiais antgaliais. Amerika tokiai valandai irgi rengiasi, bet tuo tarpu tylima apie tai, kiek toli tuo keliu pažengta.

Rinkiminė kova be Ostpolitik

Bonna. — Nors tai ir būtų kiek netikėta, tačiau V. Vokietijos rinkiminėje kampanijoje Brandto varžovai už kanclerio vietą nekovoja prieš jį Ostpolitik ginklu. Atrodo, kad nebuvo tokio fakto, kaip nepuolimo sutarties su Maskva ar naujųjų Lenkijos sienų de facto pripažinimo. Brandto pastangos viena ar kita forma ta kryptimi matomos ir rinkiminės kampanijos metu, bet abi opozicijos partijos jų lyg nemato.

Opozicijos taktikos pakeitimas buvo ryškus paskutinėmis valandomis parlamentą paleidžiant, nes krikščionys demokratai kartu su Brandto koalicija pakėlė rankas už sutartį su R. Vokietija dėl susisiekimo palengvinimo sauskeliais, vandeniu ir oro keliais. Atsiminti, kad ir draugiškumo sutartį su Maskva ratifikuojant opozicija nebuvo prieš, tik nuo balsavimo susilaikė. Nė vienas priešingas balsas nepasigirdo prieš diplomatinį santykių su Kinija užmezgimą. Priešingai, opozicijos atstovas Schoeder pats pirmasis ten nuvyko nuotakas iširti ir dirvą užsienio reikalų ministerio kelionei paruošti.

Kodėl tokios nuotaikos atsirado? Pirmia, dalis krikščionių demokratų visada buvo Ostpolitik šalininkai; antra, visi "atsiverė" po to, kai prieš rinkimus pajuto gyventojų palankumą tai

PATRIOTO AUKA

William Maitz, soferių unijos (teamsters) ilgametis narys, nevedęs, 37 metų vairavęs vienos bendrovės sunkvežimius, visas sutauapas investavęs į Amerikos Savings Bonds, sausio 3 mirė, sulaukęs 81 metų. Dabar paaiškėjo, kad pagal jo testamentą visi nuo pragyvenimo likę 85.000 dol. paskirti Amerikos vyriausybei, kad juos panaudotų savo nuožūrai.

Maskva ginasi

Dideli Maskvos mokesčiai intelektualams už emigracines vizas Amerikos kongrese surado grupę senatorių, bandančių užblokuoti Amerikos-Rusijos prekybos sutartį. Prezidentūra tokiame veiksmui nepritaria. Manoma, kad ir kongrese sumanytas bus palaidotas po rinkimų, kai New Yorko žydų balsai bus nebereikalingi. Pažymėtina, kad kitų kraštų parlamentai tuo reikalu nesidomi.

Kremlius atkreipė į tą reikalą dėmesį Maskvoje suorganizuotu mitingu, kur valdžios sprendimą teisinančias kalbas pasakė visa eilė žydų mokslininkų. Jie teisinio mokesčių už vizas padidinimą ir aiškino, kad tai nieko bendro neturi su žydų emigracijos varžymu. Dabar jau žinoma, kad žydai intelektualai pensininkai nuo mokesčio visai atleisti, kad šiaip jau žydai emigracijos vizas gauna lengvai ir pagal seną tarifą, kad ir intelektualams neoficialiai daroma lengvatų antrą kartą pakvietus juos atsilankyti pokalbiui dėl vizos gavimo.

politinei linijai. Tuo pateisinamas ir faktas, kad Brandtas kaip asmuo žymiai populiarsnis už krikšč. demokratų vadą Barzel. Tai būsimasis kancleris, jei rinkimus toji partija laimėtų. Parlamento rinkimai vyksta lapkričio 19.

GALAS TITO GADYNEI

Belgradas. — Po Kroatijos atėjo laikas iškisti ragus Serbijai, didžiausiai tautinei grupei Jugoslavijos daugiatautėje valstybėje.

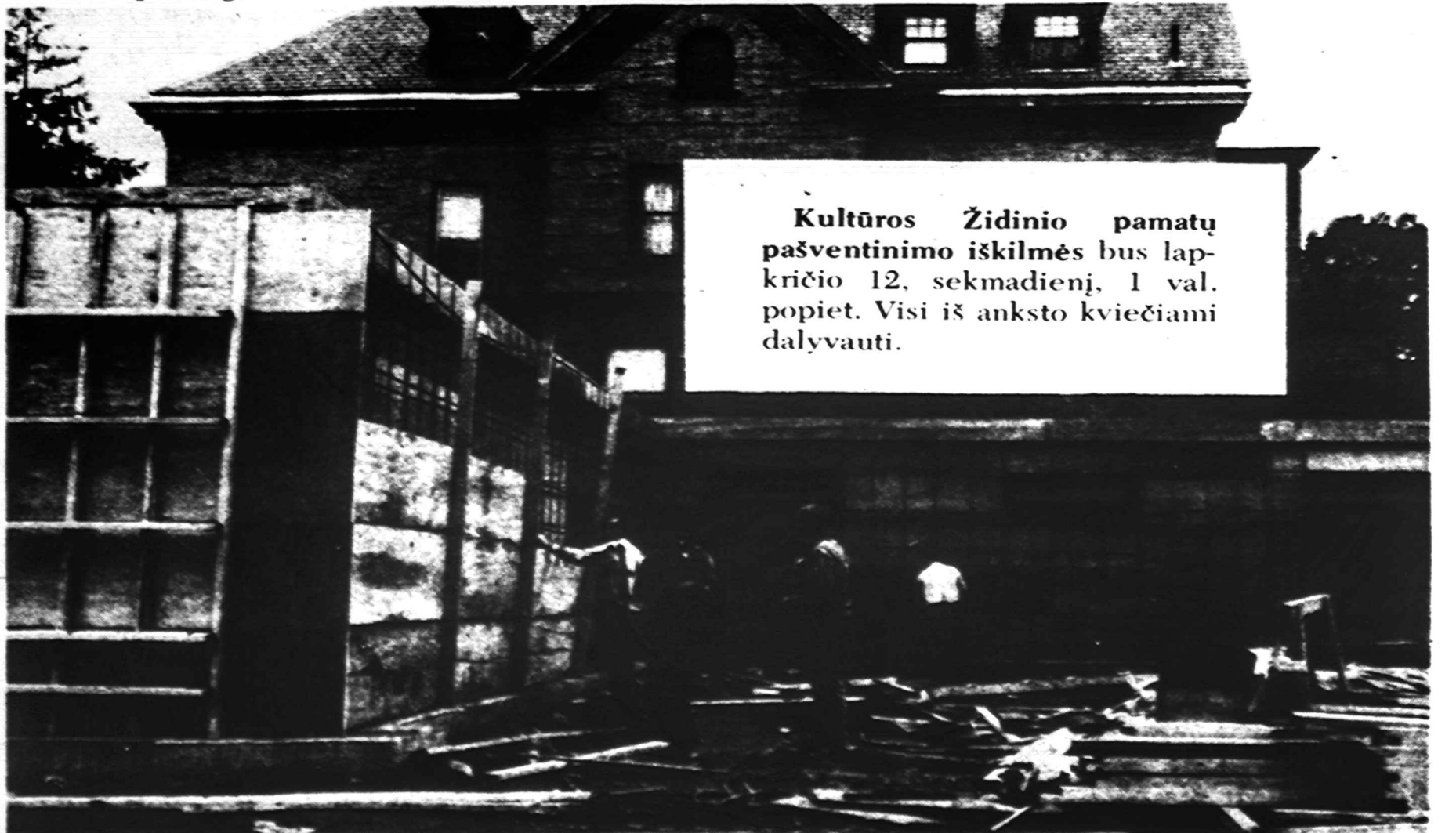
Paleidęs vadžias visokiomis reformomis, prez. Tito pajuto, kad vieno milijono narių kompartija yra nesuvaldomas vietas, todėl prakalbo apie kelių šimtų tūkstančių pašalinimą, kad likusieji susidrausmintų ir taptų stipria avangardine grupe. Atrodo, kad šaukštai po pietų, kad Tito laikrodis yra žymiai pasivelinęs ir pirmyn nebepavaromas.

Pradėtas valymas nuo Kroatijos dabar palietė Serbiją, kurios vadai apkaltinti liberalizmu, nepriklausomumu, nesidomėjimu federacijos centro pareidymais ir sabotavimu partijos autoritetu. Išgalinti nuomonė, kad gyvenimas tiek pasikeitė Jugoslavijoje, jog tokia kompartija, kokia ji buvo pradžioje, šandien nebeturėtų prasmės. Davus savivaldą šešioms respublikoms, tautinės ambicijos nūrunge politinį lojalumą, kurs dabar jau vadinamas nepageidaujama "politine burokratija". Abejojama, kad Serbijos kompartijos viršūnės nusalinimas galėtų ten reikalus pataisyti.

Trumpai pasaulyje

— Ryšium su perspektyva, kad abi Vokietijos kitą rudenį gali tapti Jungtinių Tautų nariais, su Vokietijos reikalais tebesąsurišę keturi jos pugalėtojai (JAV, Anglija, Prancūzija ir Rusija) pradėjo pasitarimus Berlyne, kad surastų savo vietą pasikeitusioje situacijoje. Kaip tas įvykis galėtų ar turėtų atsiliepti į jų dabar turimas teises ir pareigas? Posėdžiai slapsti ir labai dažni — bene keturi per savaitę. Gandai sako, kad problema bus paryškinta specialia deklaracija, tvirtinanč, jog pagal galiojančias sutartis jų teisės ir pareigos liksiančios kaip buvusios.

— Nuo Pakistano per Indijos malonę atsiskyręs Bangladešas (Bengalija) jau turi naują konstituciją. Parlamento rinkimai įvyks kovo 7. Bet Kinija tebėra nusiteikusi neįleisti naujosios valstybės į Jungtines Tautas, nes vis dar negrąžinami Pakistano belaisviai ir neatliktos kitos uždėtos pareigos. Karas pasibaigė prieš metus, gi belaisviai tebelaukiami Indijos stovyklose. Šeichas Rahmanas vis dar nori teisti Pakistano karininkus kaip karo nusikaltėlius.

Kultūros Židinio pamatų pašventinimo iškilmės bus lapkričio 12, sekmadienį, 1 val. popiet. Visi iš anksto kviečiami dalyvauti.

Kultūros Židinio statybos darbai tęsiasi pilnu tempu. Kalamos pamatų sienos, dedama geležis, rengiamos formos cemento liejimo darbam. Lapkričio 12 — tai pamatų liejimo darbai bus baigti. Tą dieną vyksta kartinio akmenų šventinimas. Visi kviečiami dalyvauti šiose taip lauktose iškilmėse. Nuotr. P. Bivainio

KIEK IR KAIP KONGRESE ATSTOVAUJAMI KATALIKAI?

Ar katalikai atstovai turi savo bendrą liniją?

Kongresas išsiskirstė. Ateina naujas, jau 93-iasis. Buvusio Kongreso sudėtį, jo darbus patyrinėjo National Catholic Register vienu įdomiu atžvilgiu — kiek jame buvo atstovaujami Amerikos katalikai, ar jame buvo atstovai katalikai turėjo savo vieningą liniją atskirus klausimus svarstant, ar jie ejo su demokratais, ar su respublikonais, ar rėmė liberalinius nusistatymus ar konservatyvius?

Kiek Kongrese buvo katalikų

Viso buvo 111 katalikų atstovų: 12 senatorių ir 99 kongresmanai. Jų bendras skaičius yra per 20 proc. visų Kongreso narių. Tai truputį mažiau negu katalikų procentas (24) tarp visų Amerikos gyventojų.

Iš 23 valstijų Kongrese nėra nė vieno kataliko — Alabama, Arizona, Arkansas, Colorado, Delaware, Georgia, Hawaifi, Idaho, Kansas, Mississippi, Nebraska, Nevada, North Carolina, North Dakota, Oklahoma, Oregon, South Carolina, Tennessee, Utah, Vermont, Virginia, West Virginia, Wyoming.

Daugelytį valstijų katalikų gyventojų procentas mažas, pvz. North ir South Carolina 1 procentas. Suprantama, kad ir katalikų į Kongresą negali iš jų būti. Bet tokioje Arizonoje katalikų yra 24 proc., Colorado 21, Hawaifi 31, North Dakota 28, Vermont 33, tačiau ir iš šių valstijų neatsirado katalikų, kurie būtų išrinkti į Kongresą.

Katalikų yra iš tų valstijų, kur katalikų gyventojų procentas labai žymus. New York'e katalikų gyventojų yra 37 proc.; iš čia Kongrese yra 1 senatorius ir 14 kongresmanų (iš bendro N.Y. skaičiaus 41). Massachusetts katalikų yra 55 proc.; iš čia yra vienas senatorius, katalikas ir 10 kongresmanų (iš bendro skaičiaus 12). New Jersey katalikų gyventojų yra 41 proc.; iš čia yra 10 kongres-

manų (iš bendro skaičiaus 15).

Sie pavyzdžiai nerodo jokių ženklų, kad atstovai būtų renkami dėl to, kad jie katalikai, protestantai ar žydai. Greičiau dėl to, kad jie savo nusistatymais dėl konkrečių reikalų atitinka daugumos balsuotojų opinią. Lemia žmogus, ne tikėjimas.

-o-

Demokratai ar respublikonai?

Nuo pat pradžios katalikai buvo sutapę išimtinai su demokratais — jie buvo demokratų partijos atstovai.

Paskutiniiais laikais katalikų ateina į Kongresą ir per respublikonų partiją. Jei kitados Kongreso nariai katalikai buvo demokratai, tai paskutiniame Kongrese iš 111 atstovų katalikų 28 buvo jau respublikonai.

Aiškina, kad katalikų gyventojų masė išsiskiria į priemiesčius, kuriuose telkiasi daugiau respublikoniškų nusistatymų gyventojų.

-o-

Liberalai ar konservatoriai?

Laikraščio tyrinėtojai stebėjo, kokius įstatymus ar projektus katalikai Kongrese yra rėmę. Projektus, kuriuos rėmė vadinamieji Americans for Democratic Action, kraštutinių liberalų organizacija, N. Catholic Register pavadino liberalais; kuriuos rėmė Americans for Constitutional Action, konservatyvi organizacija, pavadino konservatyviais. Matuojant tokiu matu katalikų Kongreso narių veiklą, pasirodė staigmena: jei įprasta sakyti, kad katalikai laikosi konservatyvių pažiūrų, tai Kongreso katalikai reikšėsi su stipria persvara kaip liberaliosios pusės šalininkai: 70 procentų balsuota su liberalais, 18 proc. su konservatoriais, 12 proc. su nuosaikiais.

Pvz. Illinois yra 9 katalikų kongresmanai; 7 jų priskiriami prie liberalų, 2 prie konservatorių.

Zymėtina, kad liberalai kongresmanai yra atėję iš miestų, kur yra darbininkų masė; konservatoriai atstovauja priemiesčiams, kuriuose konservatyvus elementas tirščiau.

Massachusetts yra 1 senatorius ir 10 kongresmanų. Jie visi, išskyrus neišaiškintą vieną, yra griežti liberalai ir atstovauja miestiniam darbininkų elementui.

-o-

Kokiose mokyklose jie pasirodė?

Pažymint, kad tarp katalikų atstovų yra 4 moterys, 2 juodieji kongresmanai; kad daugumas yra teisininkai ir tik 10 mokytojų, 9 biznierių, 3 unių vadai, 2 laikraštininkai ir 2 laidotuvių direktoriai; kad 6 iš jų nevedę ir jie sudaro Kongrese „nevedusių daugumą“; kad jų šeimos yra vaikingiausios, plačiau sustojama prie klausimo, kokiose mokyklose jie buvo paruošti gyvenimui ir darbui.

Statistika rodo, kad dauguma mokėsi nekatalikų vidurinėse.

LIETUVA — PARAKO STATINĖ

Buenos Aires lenkų laikraštis „Glos Polski“ liepos 21 atspausdino Kazimierz Zdzichowski'io ilgą straipsnį apie Lietuvą. Apžvelgęs pastarųjų metų įvykius Lietuvoje, autorius pastebi, kad Lietuva gali virsti Sovietų Sąjungos parako statine.

Ilgiau sustoja prie religinio persekiojimo ir pastebi, kad, kaip 19 šimtmečiui, tautinio at-

gimimo metu, taip ir dabar kunigai stovi tautinės kovos pirmose eilėse. Baigdamas pastebi, kad sovietai dažnai sako, jog gada ir ukrainiečiai yra rusams labai artimos tautos, o jų kalbos esančios labai panašios, todėl ir turi susilieti į vieną tautą, atseit rusų. Tačiau lietuvių atveju, sako autorius, šitas argumentas jokių būdu negali būti panaudotas. (Elta)

Sie faktai rodo, kad katalikų atstovų galvojimas yra suformuotas tos pačios intelektualinės aplinkos, tų pačių mokyklų. O jei kurie ir lankė katalikiškas mokyklas, tai ne viena iš tų kolegijų yra minėtų nekatalikiškų universitetų įtakoje.

Suprantama dėl to laikraščio išvada, kad katalikai Kongrese neišsiskiria iš kitų tarpo, iš protestantų, iš žydų, ir nesudaro savo atskiros grupės su atskirais interesais ar nusistatymais net ir tokiais klausimais kaip parapinių mokyklų ar abortų reikalai.

Išsilenkiant kiek iš N.C. Register komentarų, pažymėtina betgi, kad eilė katalikų atstovų yra parodė stipresnės opozicijos komunizmo idėjom, stipresnės simpatijos paverptom tautom. Gal ši jų iniciatyva kilo taip pat iš to fakto, kad jie atstovauja tokiai savo rinkėjų opinijai.

LENKŲ „KULTURA“ APIE LIETUVĄ

Plačiai žinomas Paryžiuje leidžiamas lenkų žurnalas „Kultura“ savo 5-ajame Nr. 5 įdėjo ilgą straipsnį apie Lietuvą ir lietuvių veiklą. Straipsnio autorius E. Żagiel, atrodo, moka lietuviškai, atidžiai seka lietuvių spaudą ir gerai orientuojasi mūsų gyvenime.

Autorius plačiai aprašo Vlišką, Brazinskų žygį, Simo Kudirkos tragediją, religijos persekiojimus, Filipinuose veikiančių radijo programų transliacijas Sibiro lietuviams ir kt.

Sustojęs ties dabartine padėtimi Lietuvoje, p. Żagiel rašo: „Vaizduojant padėtį Lietuvoje, negalima joms lyginti su Amerika arba Vakarų Europa. Skirtumas yra per didelis. Jau lengviau yra praveisti parolę tarp Lietuvos ir Lenkijos. Krautuvų aprūpinimas Vilniuje yra blogesnis negu Lenkijoje, o spresnė sunkesnė. Lietuvis, atsidūręs Lenkijoje, pergyvena tarytum apsaugimą laisve, panašiai kaip lenkas patekęs į Vakarų“.

Paliečia lenkų mažumos Lietuvoje statistiką ir kultūrinį gy-

venimą. Lenkų tautinė grupė Lietuvoje pamažu tirstanti — rytų pasienyje lenkai esą surusėja, o vakarų — sulietuvėja.

Iš Lietuvos į laisvąjį pasaulį atvykę turistai „nieko nepasakoja, nieko nežino“ apie politinę padėtį krašte. Tačiau, sako autorius, toks „nežinojimas“ kartais daug pasako. (Elta)

KUO VADINTI

SOVIETŲ

PAVERGTUOSIUS?

Atstovų Rūmų narys Edward J. Derwinski savo spalio mėn. bendraštį, rašydamas apie tarptautinius sporto įvykius, kuriuose reikšėsi Sovietų Sąjunga ir jos pavergtų tautų varžybininkai, dėsto:

„Spaudoje retai minimas faktas, kad, priešingai sovietų propagandai, Sovietų Sąjungos komanda nėra viena tautybė. Faktas yra, jog prie sovietų atletinio pasisekimo daugiausia prisidėjo nerusai, kurių kraštai buvo Sovietų Sąjungos praryti jos ekspansionistinės politikos eigoje. Aš smulkiai aptariau šį klausimą su Frank Shakespeare, JAV Informacijos Agentūros direktorium. Jis su manim sutinka, kad Sovietų Sąjungos pavergtosios tautos turėtų būti vadinamos jų tikrais vardais, pav. ukrainiečiais, estais, latviais, gruzinais, rusais, armėnais ir t.t. Lietuvos žmonės yra lietuviai, jie nėra sovietai, rusai, ar dar kas kita“. (Elta)

— Pradėjo plisti gandai, kad Egipto kariniai vadai gali nušalinti prez. Sadatą, jeigu jis bandytų atnaujinti seną bendradarbiavimą su Maskva. Partijos vadovybė tokį įgaliojimą Sadatui davė, bet tuojau atsistatydino gen. Sadek, ėjęs vicepremjero, krašto apsaugos ministerio, vyr. karinių pajėgų vado ir karinės gamybos ministerio pareigas. Gen. Sadek vadovaujama karininkų grupė priverė prez. Sadatą išvykti iš Egipto visą karinį Maskvos personalą.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS — palyvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bismo mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 v. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laiduves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernios kopyčios beriemis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ sluntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant sluntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BLECKAS, sav. Winter-Gården Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. B. to, duodami pohlodotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namo kainą.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažai ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigiamom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, palatams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įsitikinsite!

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE. Complete Auto Inspection, Minor Repairs & Adjustments. While you Wait. All Parts. All Work. Mario's Auto Inspection Service, Mayville, N.J. (609) 465-5607. "If You Really want Your Car to go, See Mario"

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

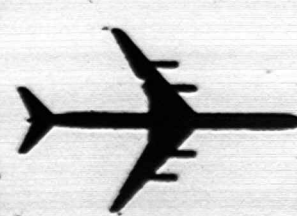

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prie St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
VIESBUČIAI	GRUPĖMS
LAIVAI (Cruiser)	JAUNIMUI
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas	SEIMOMS

Po audiencijos pas Sv. Sosto apaštališkąjį delegatą Washington'e Liet. Bendruomenės delegatai lankėsi Lietuvos atstovybėje ir apie savo žygį painformavo atstovą J. Kajecką. Nuotraukė iš k. kun. Kazimieras Pugevičius, Juozas Kajeckas, Romualdas Bublys, Ona Kajeckienė, prel. Jonas Balkūnas, Algimantas Gečys. Nuotr. K. Cikoto

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LB kelias

JAV LB taryba Clevelando sesijoje priėmė naujus "Istatus", kuriais nužymi savo darbo plotą bei kelius. Kai kas juos nauja, palyginti su senaisiais "Istatais".

1. Praplečiamas LB veiklos plotas, tikriaus sakant, "legalizuojama" tai, kad jau dabar faktiškai dirbama. Skyriuje apie "Tikslus" sakoma: "organizuoja tautinio auklėjimo, kultūrinės, politinės, socialinės institucijas", "rūpinasi lietuvių kultūros ir Lietuvos reikalų informacija bei atstovavimu".

Senuose "Istatuose" nebuvo pabrūktytųjų žodžių. Dėl jų įrašymo dabar nebus "laiminga" Alta, tardamasi, kad jai ir tik jai tais reikalais priklauso teisė bei kompetencija.

Teisės turėjimas suponuoją ir pareigos turėjimą. Kas pareigos negali tinkamai atlikti, nustoja naudotis ir teise. Ši gyvenimo tiesa bus paskatiniui ir LB leisti į naują veiklos sritį, kai joje atsiranda tuštuma.

2. Kitais straipsniais LB stipriau "susitarybino": kalbama apie švietimo tarybą, Kultūros tarybą, Visuomeninių reikalų tarybą. Iš "Istatų" betgi nematyti, kokių veiklos ryšys tarybų su centro valdyba, nes ir tarybos ne tik "taria", bet ir vykdo. Jei centro valdyboje yra atskiri vicepirmininkai visuomeniniam, kultūriniam reikalams, tai būtų natūralu, kad, tose pareigose būtų tų tarybų pirmininkai. Nebūtų duplikavimosi.

3. Sesijose priimtose "Taisyklėse" pašalintas neaiškumas, paskutinius tarybos rinkimus pavertęs chaosu, iš kurio tebuvo išėta dabar veikiančią tarybą sudarius ne pagal senuosius ir ne pagal naujuosius "Istatus", o tik pagal "šventos ramybės" reikalą.

Dabar išsiaiškinta, kad būsimoj taryboj apygardos išrinktų atstovų skaičius paaiškės tik po balsavimo pagal šiuose balsavimuose.

vimuose gautą balsų skaičių.

Tai gal bus natūraliau, nes atremta į šios dienos duomenis. Būtų gal dar natūraliau, jei veikiančią tarybą nustatytų ne būsimos tarybos narių skaičių, o skaičių balsų, kurie išrenka vieną tarybos narį. Pvz., jei nustatytų po vieną atstovą nuo 200 balsavusių ir jei balsavimuose dalyvautų 5,000, tai taryboj būtų 25 nariai; jei 8,000, tai taryboj būtų 40. Pačių tarybos narių skaičius tokiu atveju akivaizdžiai rodytų LB gajumo svyravimus.

Dėl to vizito

LB atstovai žodžiu ir memorandumu kreipėsi į Valstybės departamentą dėl JAV g. konsulo "oficialaus vizito" Vilniuje ir susitikimo su V. Zenkevičium, kuris "Tiesoje" pristatytas kaip Lietuvos užsienio reikalų viceministeris. Kreipėsi tų o reikalų LB ir į Kongreso daugumos bei mažumos lyderius (sen. Mansfieldą, sen. Scottą, kongresm. Boggsą, kongresm. Fordą).

Ir Kongreso atstovam departamentas atsakė tą patį, ką buvo atsakęs LB atstovam: kad tas vizitas nepažeidžia "nepripažinimo politikos"; kad tas Zenkevičiaus dalyvavimas "priėmimo nebuvo" iš "arksto" praneštas.

Atrodo, kreipimasis į departamentą ir į Kongreso lyderius buvo tuo naudingas, kad davė progą departamentui viešai atsižinti nuo oficialaus ryšio su vadinamu "tarybinės Lietuvos... viceministeriu". O tokius "ryšius" sovietinė diplomacija stengiasi kiekviena proga sumegzti, nes jie sovietinės propagandos galėtų būti aiškinami kaip JAV tylus sutikimas su Lietuvos aneksija, tos aneksijos pripažinimu, jei nebūtų nuo jų atsiribojama.

"Apeiginė" pradžia

Spalio 28-29 Detroito vyko 16-tas iš eilės Balfo seimas. Po įprastinių kiekvieno didesnio susirinkimo apeigų: rengėjų žodžio, maldos, JAV ir Lietuvos himnų, prezidento sudarymo (Luko iš Philadelphiajos, Paurazienės iš Detroito ir Skaličiaus iš Waukegano pirmininkauti, ir Gerdvilienės iš New Yorko ir Baleišytės iš Chicago sekretoriauti), mirusiųjų geradarių prisiminimo, sveikinimų, kurių originaliausi buvo tik senoji balfininko Nado Rastenio eilėraštis Balfo garbei, Venezuelos lietuvių, primingų jaunimo reikalų, ir pora padėkos sveikinimų iš Vokietijos, kiti trafaretiniai, ne tik be tokia proga jungtinių sukonkretintų linijų didesnės ar kad ir simbolinės sumos čekio pavidalu, bet ir be originalesnės idėjos Balfo ateities veiklai. Viso sveikinimų buvo apie 30.

Dėl darbotvarkės

Išsklausius sveikinimus ir pradėjus svarstyti seimo darbų eilę, nei iš šio, nei iš to buvo pasiūlyta iš darbotvarkės išimti Balfo centro perkėlimo klausimą, nors prieš pat seimo pradžią gretimoj salėj vykęs Balfo direktorių posėdis, peržiūrėjęs Balfo valdybos siūlomą seimui darbotvarkę, tą punktą buvo palikęs. Tiesa, po to Balfo direktorių posėdžio kai kurie jo dalyviai atrodė nervingi ir įkaitę, nes, sako, pats posėdis nestokojęs įtampos ir net kumštino argumentavimo, nors tik ir stalo atžvilgiu. O kadangi iš 86 seimo dalyvių net 26 buvo Balfo direktoriai, todėl suprantama, kad direktorių posėdžio nuotaka tuoj pat buvo just ir seimo darbotvarkę svarst.

NUOTAIKINGAS SEIMAS, KURIS NUTARĖ BALFO CENTRĄ PERKELTI Į PASAULIO LIETUVIŲ SOSTINĘ

tant. Tik po nereikalingo gaisro 58 prieš 18 klausimas paliktas darbotvarkėj.

Raportai

Sudarius mandatų, nominacijų ir nutarimų komisijas, prasidėjo Balfo valdybos narių "raportai". Deja, tik kai kurie jų buvo dalykiški, o kai kurie tik tuščiaidurės bendrybės savigijos padaže. Ar nebūt tikslingiau ir seimo laiko atžvilgiu taupiau, kad dvimetinė Balfo konkrečios veiklos apžvalga, šalia piniginių apyskaitos, seimui pateiktų reikalų vedėjas, kuris tais dalykais diena iš dienos gyvena, juos registruoja ir visur jų niuansus gerai išmano. Ogi valdybos atskiri nariai atsiliptų tik tada, jei paklausimai ar diskusijos juos tiesiogiai paliestų. Jau ir mūsų spauda yra rašiusi dėl mūsų lietuviško posėdžiavimo ydų. Reikia jos nedelsiant šalinti net ir tuo atveju, jei jos yra savotiška tradicija. Juk Balfo valdyba veikia kolektyviai, o ne kiekvienas jos narys kas sau, kaip koks karaliukas.

Diskusijos

Diskusijos dėl valdybos ir revizijos komisijos pranešimų ir dvimetinės apyskaitos pirmiausia centro valdyba susilaukė priekaištų, kam savo apyskaitoj nėra įvardinus vieno ar kito stambesnio Balfo rėmėjo, arba kam apskrities kelių skyrių

aukas yra suplakusi į daiktą. Priekaištą pareiškė tokia kontekste, tarsi centro valdyba tas aukas būtų nuslėpusi.

Buvo taip pat — ir, atrodo, pagrįstai — pasisakyta prieš vadinamo "Balfuko" pasiūlymą Chicagoje savo reikalams rinkti aukas tą patį mėnesį, kai vykdomas Balfo aukų vakas.

Buvo pasigesta spaudos talpos Balfo aukų vakui, nors Balfas turi specialią spaudos komisiją.

Buvo pasiguosta, kad lietuvių parapijos Balfui netalkina ir pasave ne vienos rinkliavos per metus nepadaro. Būdingas ir šiam korespondentui atrodė liūdnas faktas, kad pačiame Balfo seime, be paties Balfo pirmininko kun. Martinkaus ir maldą sukalbėjusio kun. Babono, daugiau kunigų nebuvo matyti, nors caritas, rodos, gana glaudžiai siejasi ne tik su Evangelijos dvasia, bet ir su jos praktišku skelbimu bei taikymu. Sis reiškinys juo skubiau taisytin.

Buvo prisimintas taip pat reikalas subendrinti JAV ir Kanados lietuvių šalpos pastangas, ir apgailestauta, kad Kanados lietuvių atstovas seime nepasirodė.

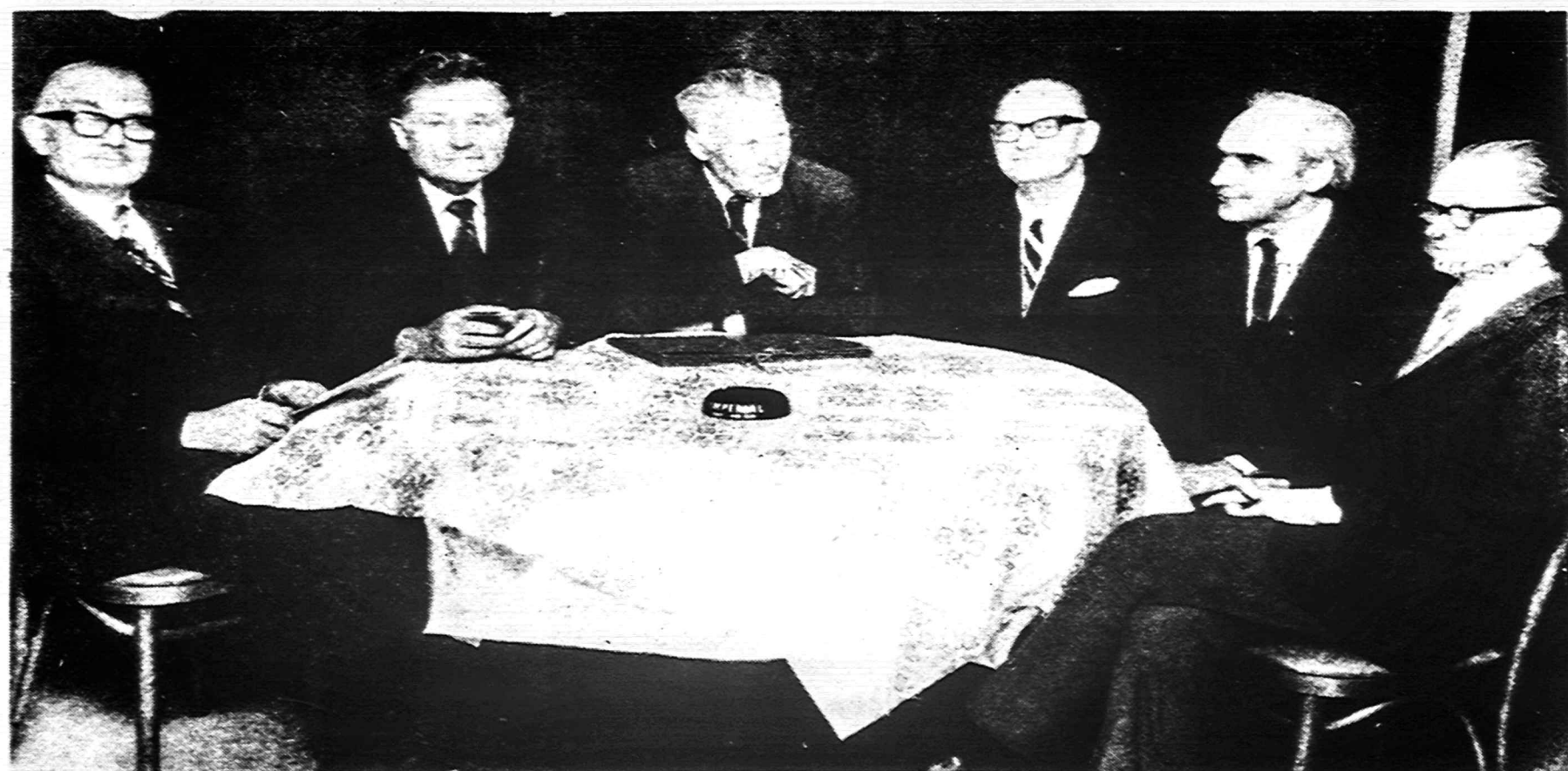
Balfo išvietinimas iš New Yorko

Bet seimo darbotvarkės "crux", kaip amerikiečiai sako, buvo Balfo centro išvietinimas iš New Yorko. Kaip kad kiekvienam karui — dingstis tam

buvo visai nereikšminga. Buv. Balfo reikalų vadovas kun. Geisziūnas tarp įvairių žavingų balfinių idėjų puoselėjęs taip pat svajonę surasti Balfo rasti nei reprezentatyvesnę aplinką, nei 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. Betgi šioji nekaltai svajonė kai kuriam įtakingam balfininkui Chicagoje papiršo sumanymą patį Balfo centrą perkelti į vadinamą pasaulio lietuvių sostinę. Ten esą daugiausia balfininkų, daugiausia pinigų suaukojama (ne nuo galvos, apskritai), padorio aplinkoj palpos nesunku rasti ir t.t. Nors New Yorkas į pasaulio lietuvių sostinę kol kas nepretenduoja (nors Vilkas čia jau senokai įsitaisęs), tenkindamasis tik šiaip sau pasaulio metropolio titulu, bet New Yorko balfininkai, turėdami savo naudai apie 30 metų Balfo centro stažą ir tvirtai remiami viso Amerikos rytinio pakraščio, nuo Maino iki Floridos, Chicagoje kai kurių balfininkų kilniam užmojui entuziazmo reikšti nebuvo linkę. Džentelmeniškos grumtynės vyko bene dviejuose direktorių posėdžiuose, bet galutinio "shot down" buvo vengiama ir, pagaliau, sutarta tą "karštą bulvę" duot suvalgyt Balfo vyriausajai vadovybei-seimui. Kadangi jėgos už ir prieš kėlimą atrodė aplygęs, ne viena pusė nebuvo tikra laimėjimu. Tik prieš seimą buvo justi, kad ir Chicagoj, ir New Yorko rimtai ruošiamasi. Atrodo, ne be pagrindo veikloji balfininkė Rudienė seime pastebėjo, kad matanti veidų niekada nematytų ar labai senai bematytų.

Klausimo svarstybos, kaip dabar įprasta tarti, buvo šokių tokių aštrumėlių, bet apskritai didesnių susidūrimų išvengta, pasitenkinus viena mažą, pertraukėle, slaptu balsavimu ir kai kam tam tikru kiekiu visokį skausmą raminančių piliulių. Žinoma, svarstybų temperamentui daug reikšė ir tai, kad jos vyko po detroitiskų ponių pateiktų balfininkam skanių ir sočių pietų. Ogi sutamas nuo amžių yra kovingumo priešprieša. Veikiausiai, kad taitai bus prisidėję prie balsavimo rezultatų 42 prieš 37 Chicagoje naudai. Tik tuo, tur būt, galima paaiškinti, kad, rezultatus paskelbus, neteko pastebėti ne

(nukelta į 5 psl.)

Naujoji New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba. Iš k. I. Gasiūnas, P. Ažuolas — pirmin., A. Ošlapas, St. Briedis, J. Ivašauskas, J. Bagdonas. Nuotr. V. Mažeļio

LIETUVA KAUNO

IVYKIŲ METAIS

DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos u-o politinių mokslų profesorius ir to universiteto Muencheno sovietinių studijų centro direktorius

4

Jose gaminama, pav., 60% visų sovietų telefono aparatų, 24% keleivinių vagonų elektriniams traukiniams, 24% radijo imtuvų, 18% tramvajų vagonų, 12% skalb. mašinų, 15% mopedų ir dviračių, 9.4% plovimo staklių, 9% elektr. lemputių, 6.8% baldų ir t. t. Daugely pramonės sričių Baltijos kraštai stovi pirmosiose ar dalinasi pirmosiomis vietomis pagal gamybą vidutiniškai vienam asmeniui. Lietuva, pav., pirmoje vietoje yra mėsos, pieno gamyboj; antroj vietoj, po Estijos, vid. pieno primelzimo iš karvės, antroj vietoj įvairių audinių gamyboje, trečioje vietoje vartotojų aptarnavimo srity, taipgi po Estijos ir Latvijos. Nauji daaviniai tačiau parodė, kad Lietuva yra atsilikusi nuo kitų respublikų mokslo darbuotojų, daktarų, ligoninės lovų ir kt. skaičiais. Lietuvos urbanizacijos procentas taip pat yra mažesnis negu visos

Sovietų Sąjungos vidurkis (56%), bet už tat industrialio vystymosi greitumas yra pats didžiausias Lietuvoje ir Gudijoje. Šiuo metu Lietuva taip pat pasiekė trečią vietą pajamų vienam gyvenytojui dydžiu, po Latvijos ir po Estijos, nors Lietuvos lygis dar apie 25% mažesnis negu tų dviejų seserų respublikų. Lietuvoje vieno žmogaus vid. pajamos 1968 buvo 1178.58 rb., Estijoje — 1447.67 rb., Latvijoje — 1472.45 rb.

Komunistų vadai ir propagandistai, o kartais ir šiaip žmonės šį progresą iškelia kaip Maskvos komunistų partijos ar tiesiog komunistinės sistemos atsiemą, skelbdami, kad be Maskvos vadovavimo ar be komunistinės sistemos tokia pažanga būtų buvusi neįmanoma. Tiesa, pramonės išsivystymo tempai buvo greiti, Lietuvoje praėjusio septynmečio

laikotarpyje — iki 11% per metus, nors dabar tik 7-8%, tačiau tie procentai yra ne didesni už Rumunijos ir mažesni negu Japonijos. Jie taip pat pasiekė žemame industrializacijos lygyje, tad Japonijos ar ir Vakarų Europos greitas išsivystymas yra labiau imponuojantis ir objektyviai didesnis. Reikia tuojau pat ir pridurti, kad jeigu Japonijoje ar Vakarų Europoje, net šiek tiek ir Rytų Vokietijoje, greitas pramonės ir produkcijos augimas žymiai pagrežino žmonių gyvenimą, davė progos pastatyti puikius miestus ir t. t., nei Sovietų Sąjungoje vidutiniškai nei Lietuvoje specifiskai paprastas žmogus tais atsieikimais nepasinaudojo. Jo gerbūvis kilo labai lėtai ir dar šiandien tebėra, amerikietiskom ar europietiskom akim žiūrint, labai žemo lygio. Kitaip tariant, pagamintasis visuomeninis produktas Sovietų Sąjungoje, o taip pat, aišku, ir Lietuvoje respublikoje, sunaudojamas ne žmonių gerbūviui kelti, bet partijos vadų tarptautinėm ambicijom siekti ir valdančiųjų sluoksnių privilegijoms išlaikyti.

Nenuostabu todėl, kad priešingai marksizmo - leninizmo mokymui, jog industrializacija turiinti perauklėti žmogų į "naują", "sovietinį", kurio vertybės pasikeisiančios ir kurio turėtasis tautiškumas - nacionalizmas išnyksis internacionalizmo labui, industrializacija, pramonės augimas, urbanizacija Lietuvoje kad ir paliko tam tikrus mentaliteto pakeitimo ženklus, pačio svarbiausiojo nusiteikimo, t. y., lietuviškojo tautiškumo, nesuna-

kino, galima sakyti, net nepažeidė.

Valdančiųjų ir valdomųjų santykiai:

Lietuviškasis tautiškumas Nacionalizmas Lietuvoje, žinoma, turi senas tradicijas. Ne mūsų tikslas nagrinėti jo išsivystymą ar savybes. Užtenka tik pasakyti, kad nepriklausomoje Lietuvoje visos grupės buvo nacionalistinės. Net ir komunistų partija palaikė "nacionalistinius" teritorinius siekimus. Kai kurios grupės buvo net šovinistinės. Tautiškumas įkvėpė rezistenciją rusiškajam komunistiniam ir vokiškajam nacistiniam okupantams. Masinis tautos sukilimas 1941 m., rezistencija karo metais, pokario meto attonerius metus trukęs partizaninis karas — tai vis to paties lietuviškojo tautiškumo apraiškos masine ir militarine forma. Šio nacionalizmo aukščiausias tikslas buv Lietuvos kaip suvereninės nepriklausomos valstybės atstatymas arba puoselėjimas. Šalia to lietuviškasis tautiškumas rūpinosi tautos gyvybe, jos kultūros ir tradicijų išlaikymu ir gaivinimu. Nuo pat nepriklausomybės atgavimo lietuviškasis tautiškumas buvo priešingas komunistinei sistemai, bet rado sąjungą su demokratija, su katalikybe bei krikščionybe (tautininkų valdymo metais turėjo net kai kurių fašistinių atšvaitų, nors labai nedaug). Ekonominėje srity lietuviškasis tautiškumas nėjo ranka rankon nei su viena ekonomine sistema. Privacio nuosavybės sistema, tiesa, buvo pati priimti-

niausia ir ginama, tačiau valstybinė ir kooperatinė nuosavybė taip pat buvo gerai žinoma. Dailis mūsų visuomenės, visų pirma socialdemokratų, pasisakė ir už gerą dalį kolektyvizuotos ūkinės struktūros.

Maskvos divizijų pagalba komunistai sugebėjo užslopinti karinį - rezistencinį nacionalizmą. Jie taip pat sunaikino mišriosios ekonomijos sistemą, įvesdami centralizuotą kolektyvinę ir jungdami Lietuvą į totalitarinę partijon-orientuotą valstybę ir visuomenės sąrangą. Tačiau net iki mūsų laikų, taigi, net per 32 metus komunistų partija nesugebėjo užspausti nei laisvės troškimo, nei laisvos visuomenės pasiilgimo, nei romantinio praeties nepriklausomos Lietuvos paveldslo, nei Lietuvos valstybinės nepriklausomybės idėjos. Jų ideologai, kaip antai Antanas Balsys, skelbia, kad "socialistinėje visuomenėje nacionalizmo socialinės šaknys yra pakirstos", tačiau iš tikrųjų nacionalizmas nėra sunaikintas. Partizanų karui besibaigiant, t. y., nebegalint tęsti ginkluotos rezistencijos, jaunimas ir inteligentija organizavosi į įvairias slaptas draugijas, per kurias stengėsi palaikyti tautinę dvasią sunkiais Stalino laikais ir kiek vėliau. Jaunimas neiškęsdavo viešai nepasipriešinęs valdžiai, kaip tai įvyko Kaune jau 1956, Vėlinių dieną.

(bus daugiau)

AR BUS LIETUVIŠKA PARAPIJA 1984?

CLEVELAND, OHIO

Jaunimo Žygis už Tikėjimo Laisvę, siekdamas religinės laisvės tėvynėje, neužmiršta aktyviai prisidėti ir prie kūrimo savo tautinės parapijos šiame krašte. Mūsų parapijos išsiblaškusiems lietuviams turėtų atstoti antrąją tėvynę. Šiai tautai pavaldinti minėtas komitetas surengė kultūrinį subatvakarį, kurio prelegentu buvo svečias iš Detroito inž. A. Rugienius.

Subatvakaris įvyko rugsėjo 29 Europie Travel patalpose. Gražios dekoracijos visus jaukiai nuteikė šilta rudens nuotaika, o žvakučių liepsnelės suteikė vakarui ir tam tikros romantikos.

Komiteto pirm. Romualdas Bublys trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius ir supažindino su salę išdėstyta komiteto veiklos medžiaga. Sv. Jurgio parapijos klebonui negalint susirinkime dalyvauti, jam atstovavo kun. K. Žemaitis. Perdavęs klebono sveikinimus, šia proga jis susirinkusiems nupasakojo ir trumpą Sv. Jurgio parapijos kūrimosi bei veikimo istoriją. Ragino parapiją palaikyti ir neleisti joje užgesti lietuviškai dvasiai.

Vakaro prelegentą pristatė komiteto narys Algis Rukšėnas. Jis priminė, jog prelegentas yra vienas iš aktyviųjų Detroito Dievo Apvaizdos parapijos veikėjų ir žinomas Detroito lietuvių kolonijos visuomenininkas.

Inž. A. Rugienius labai vaizdingai, gražia pašnekesio forma nupasakojo savo parapijos istoriją, jos veikimą ir problemas bei ateities planus. Ypač pabrėžė išlaikymą lietuviškos dvasios, kuri didele dalimi priklauso nuo pačių parapijiečių. Dažnai parapijos kuriamos su dideliu entuziazmu, bet paskui tas entuziazmas nyksta, ir tautiečiai savo parapijas palieka. Taigi, jei turėtume tiek entuziazmo, kiek turėjo tie, kurie parapijas kūrė, tai šiandien lietuviškos parapijos, tikrai būtų, mūsų, tautos tvirtovės ir mūsų antrieji namai. Dabar lietuviai išsiblaškę po plačias miestų apylinkes, jaunimas labai retai savo parapijose rodosi, trūksta darnos tarp senosios ir jaunosios kartos, ir t.t. Charakteringu lietuviškos

parapijos steigimo pavyzdžiu prelegentas nurodė Detroito Dievo Apvaizdos parapiją, kuri dabar yra perkeliama į naują vietą. Su šiuo perkėlimu kilo reikalas steigti ir vadinamą parapijos tarybą. Pagal naujas Vatikano teisykles ir šio krašto vyskupų nutarimus, yra galimybė paskirti tautybių grupėms organizuoti ir išlaikyti savo tautines parapijas. Šiam uždaviniui vykdyti kiekviena parapija turi turėti gerai suorganizuotą parapijos tarybą.

Pats būdamas savo parapijos tarybos veikliu nariu ir turėdamas didelę patirtį, prelegentas savo paskaitą rėmė daugiau faktais ir klausytojams pateikė daug vertingų sugestijų. Tokia praktiška ir suprantama forma pateikta paskaita visi žavėjosi.

Jaukioji nuotaikoj, prie kuklių vaišių besidalinant mintimis, prabėgo šio kultūrinio subatvakario kelios valandos.

Atsilankiusieji liko dėkingi Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetui.

I.S.

LIETUVIŲ
KUNIGŲ
SUAŽIAVIMAS
SAO PAULO

Ateinančiais metais vasario 22-25 dienomis Sao Paulo, Brazilijoje, vyks V-tasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas.

To kongreso proga Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybės iniciatyva šaukiamas lietuvių kunigų pasitarimas — susitikimas. Tame suvažiavime numatyta bendros koncelebruotos mišios ir du pasitarimai.

Pirmas pasitarimas skiriamas tik kunigams. Čia bus kalbama apie asmeninę savitarpinę talką, pagelbines pastoracijos priemones, apie vyskupą lietuviams Pietų Amerikoje, daromi pranešimai apie kraštą ir atskirų vietovių pastoraciją.

Antras pasitarimas bus viešas. Jame bus paliesti išeivijos religiniai reikalai: jaunimo pastoracija, pašaukimai, lietuvių katalikų atsinaujinimas, mūsų atsiliepiamas į religinę padėtį Lietuvoje, lietuvių katalikų veiklos centralizavimas.

Brazilijos lietuvių kunigų vienybės pirmininku yra kun. Pranas Gavėnas, SDB. Jis išsiuntinėjo laiškus, kviesdamas dalyvauti suvažiavime.

KARD. KROL LENKIJOS

Philadelphijos ark. kard. Krol lankėsi Lenkijoje, kurios naujoji Giereko vadovaujama vyriausybė nors nesutiko jo su orkestrais, tačiau surado būdą paliudyti, kad jis laikomas garbingu savo senosios tėvynės svečiu. Varšuvos arkivyskupijos rūmuose jį aplankė vienas iš valstybės tarybos narių (toji taryba yra kolektyvinis organas, einas valstybės prezidento pareigas) ir ten ilgai užtruko. Tai turėjo būti ženklas, kad

Gierekas vykdo savo pažadą gerinti santykius su katalikų bendruomene. Toje srityje jis jau yra daug ką padaręs ir toli geriojo pusės tų santykių pastūmęs. Dabar jau esą tikra, kad kard. Višinskis gaus leidimą aplankyti Amerikos lenkų bendruomenę.

Krol nuvyko į iškilmės pagerbti naują Lenkijos kankinį kun. Kolbę, kuris savanoriškai sutiko mirti badu nacių Oswiecimio koncentracijos stovykloje, išgelbėdamas nuo mirties kitą lenką Gajowniczek, kurs maldavo palikti jį gyvą, kad galėtų dar pamatyti savo šeimą. Bado sunaikintą Kolbę būdėliai pribagė karbolio rūgštimi. Jis dabar pagerbtas Katalikų Bažnyčios palaimintojo titulu, koncentracijos stovykloje tarp apgruvusių barakų ir dar tvirtai besilaikančių krematoriumų sienų jam nulenė galvas 150,000 lenkų, atvykusių iš viso krašto priminti pasauliui tą beprotingą nacių ideologijos įkvėptą nedorybę.

Išgelbėtasis tebėra gyvas ir pirmasis iškilmėje viešai padėjo savo išgelbėtojui.

Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę komitetas. Iš k. Kastytis Giedraitis, Onytė Kliorytė, pirm. Romualdas Bublys, Algis Rukšėnas, Algirdas Muliolis, Viktoras Stankus, Kęstutis Sušinškas. Nuotr. J. Carlos

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS:
MOTERYS KUNIGINĖSE PAREIGOSE

Vatikanas susilaukė moterų protestų, kai buvo paskelbta, kad vadinami mažieji šventimai, tokie kaip lektorius, moterim neduodami. Dėl tų protestų teko Vatikaniui aiškinti, kad lektorius yra vienas laipsnis iš tų mažųjų šventimų. Visai kas kita yra lekcijų skaitymas mišiose. Ten moterys gali skaityti kaip skaitysiuos.

Vatikano "detente" su komunistais apvyklė

Vatikano diplomatiniai slinksniai jaučia nusivylimą dėl "detente" ar net bendradarbiavimo su komunistiniais režimais. Buvo surašytos Vatikano sutartys su Vengrija, Čekoslovakija, bet sutartys sau, praktika sau.

Konkrečius tokių sutarčių vaisius patyrė Daniel Lyon, SJ, tris savaites praleidęs už geležinės uždangos. Pirmiausia jis aprašo padėtį Čekoslovakijoje. Anot jo, ten Bažnyčia yra "pusiau miršanti". Keturiolikos vyskupijų tėra vos du vyskapai. Naujų skirti neleidžia. Kunigų pareigose yra 3,500. Kitiems 500 valdžia neduoda leidimų eiti pareigas. Kunigų per metus įšventinama 35. Daugumas moterų vienuolių paskutiniu laiku nukeltos dirbti bepročių namuose.

Lenkijoje laisvės daugiausia. Leidžia veikti 10 katalikų mokyklų. Bet į jas leidžia priimti tik mergaites (Ir kai kurie komunistų bosai ten siunčia savo dukteris!).

Rumunijos komunistai skundžias dėl religijos

Rumunijos prezidentas kritiko universiteto personalą, kad esąs "konservatyvių pažiūrų", o studentai laikosi religinių tradicijų. "Buvo gėda, kad per Kalėdas matydavai studentų organizacijų narius bažnyčioje klūpančius pirmose eilėse". (Išeitų, kad ir pats prezidentas ten būdavo, jei "matydavo").

Kanadoje kitas galvojimas dėl mokyklų nei Amerikoje

Kanados konstitucija garantavo Ontario katalikams teisę turėti savas mokyklas, remiamas valstybinių mokesčių. Mokėdami nuosavybės mokesčius, katalikai gali nurodyti, kokiai pradžinei mokyklai jie skiria savo mokesčius švietimo reikalui. Parama vidurinėm mokyklom jau ribota ir tai tik pirmiem dvejim metams.

Dabar Toronto mokyklom kilo rūpestis, kokis svetimas Amerikai. Būtent, Toronto daugiau kaip 1,200 vaikų italiukų panoro pereiti iš valdinių mokyklų į parapiškas. Parapiškas surūpino, kad mokyklos bus pripildytos. Valdinės susirūpino, kad klasės nepilnos.

Toronto žemutinė miesto dalis turi 90 proc. gyventojų katalikų.

JAV tebeina kova dėl teisės gauti paramos iš sudėtų švietimo mokesčių vaikui, kuris mokosi privatinėje mokykloje. Prieš rinkimus renkamieji žada privatinį mokyklų mokinius paremti. Lengva pažadėti, bet sunku ištesėti, nes ne prezidentas nulemia, o vyriausias teismas. Vyriausias teismas išaiškino, kad Pennsylvanijos, Ohio ir kt. numatytas atleidimas nuo mokesčių 90 ar daugiau dol. už vaiką, lankantį parapiškos mokyklą, priešingas konstitucijos pirmajam priedui.

Tas priedas sako: "Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof". Kažin ar teismas galėtų pasakyti, kokia religija bus "kuriam", jei tėvai bus atleidžiami nuo mokesčio švietimo reikalui, kada jo vaikai švietimą gauna privatinėje mokykloje? Bet draudimas tik pridengiamas konstitucija, o iš tikrųjų čia rūpi "prohibiting" religiją išpažinti. Karingi ateistai kaip ir komunistai tepripažįsta pilietines teises tik sau, o tarptautinis įsipareigojimas, kad tėvams priklauso vaikų švietimo kryptis, jiems neegzistuoja.

New Yorko bažnyčios tuštėja?

New Yorko arkivyskupija paskelbė pranešimus iš 343 parapijų (arkivyskupija viso turi 410 parapijų), kad 1965 m. viena tipingą sekmadienį bažnyčiose mišių klausė 824,475 katalikai; 1970 m. tas skaičius buvo 627,235. Taigi 23 proc. mažiau.

Kodėl? Aiškinama buvo spaudoje, kad susilpo tradicinė ištikimybė įsakymui išklausyti

sekmadienį mišių. Sustiprėjo bažnyčios autoriteto nepaisymas ir pasitėkėjimas savo individualiu apsisprendimu, kas gerai ir kas ne; kur melstis ir kada. Net ir kai kuriose vienuolių vadovaujamos mokyklose vaikams buvo sakoma, kad sekmadienį mišių klausyti nebūtina.

Šveicarija ir jėzuitai

Šveicarijos parlamentas nutarė panaikinti draudimą jėzuitams gyventi ir veikti švietimo bei religijos srity. Draudimas veikė 124 metus. Bet jis įrašytas į konstituciją. Tad turės būti dar referendumas konstitucijai papildyti.

Praktiškai, draudimas jau seniai atgyvenęs ir nevykdomas. Šveicarijoje yra 120 jėzuitų; jie dirba seminarijose, turi savo laikraštį.

Prancūzijos komunistų bei socialistų pažadai

Prancūzijos komunistai ir socialistai sudarė bloką. Jei ateinančių pavasarį rinkimus laimės, pagal dabar paskelbtą programą jie nacionalizuos privatinės mokyklas; kunigams neleis būti mokytojais jokiose mokyklose.

ATEITININKŲ

KURSAI PUTNAME

Rytinio pakraščio moksleivių ideologiniai kursai įvyks Padėkos Dienos savaitgalį seselių sodyboje Putname. Kursų tema: Ateities dvasia — Futurologija. Pradžią ketvirtadienį, lapkričio 23 d., 12 val. Pabaiga sekmadienį, lapkričio 26 d., po pietų. Kursų mokesčiai \$25- įskaitant registraciją, maistą ir nakvynę.

Registracijos lapai gaunami pas kuopų globėjus. Registruotis iki lapkričio 15 šiuo adresu: Irena Eivienė, 139 Bellevue Ave., Brockton, Mass. 02402. Telef.: (617) 583-5492.

Kursai skiriami vyresniesiems moksleiviams ateitininkams. Jaunuoliai, kurie nėra ateitininkai, bet norėtų prisijungti prie Ateities sąjūdžio, ir iš tų vietovių, kur nėra moksleivių kuopų, kviečiami taip pat dalyvauti kursuose ir registruotis aukščiau nurodytu adresu.

EUROPOS
PASAULEČIŲ
APAŠTALAVIMO
FORUMAS

II-sis Europos pasauliečių apaštalavimo forumas įvyko rugsėjo 1-3 Luino (Italijoje).

Devyniolika Europos kraštų pasiuntė į forumą savo organizacijų delegacijas. Lietuvai atstovavo Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga (PLKOS). Į suvažiavimą buvo nuvykusi PLKOS valdybos atstovė tarptautiniam ryšiam B. Šlepetytė-Venskuvienė.

Suvažiavimo tema: "Evan-gelizacija ir laisvinimas" (Evan-gelisation et Liberation), kurios

BAŽNYČIOS
TARNYBOJE

— Liet. Religinė Šalpa, kurios centrinė įstaiga yra New Yorke, išleido maldos kalendorių 1973 metams. Sudėtą visų ateinančių metų maldų intencijos. Leidinį paruošė Religinės Šalpos reikalų vedėjas kun. St. Raila.

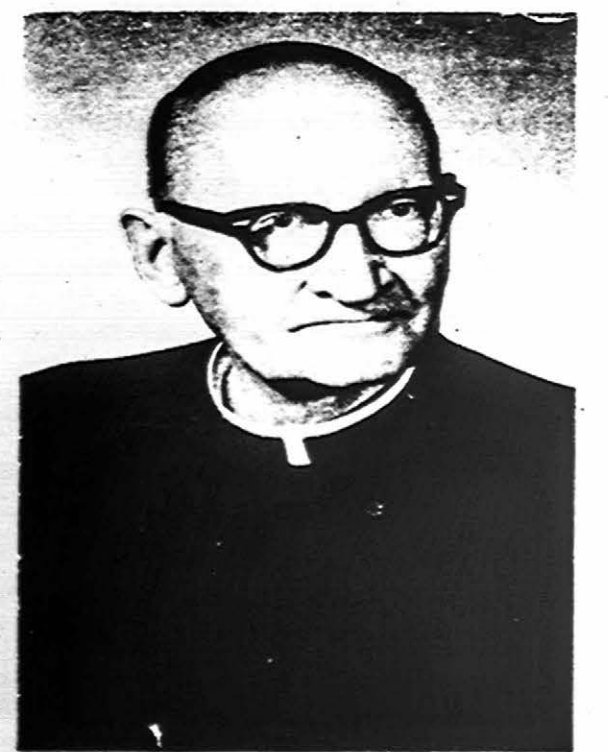
— Detroito lietuvių religinio susikaupimo valanda, ryšium su religiniu persekiojimu Lietuvoje, įvyks gruodžio 3, sekmadienį, 4 val. popiet Sv. Moriaus R.K. bažnyčioje (Ryan Rd. prie 9 mylios). Religinės valandos chorą sudaro Sv. Petro parapijos choras ir jaunimo choras bei eilė naujai prisijungusių choristų. Giedos 94 choristai. Tarp kitų giesmių bus giedama "Išvargintos kartos giesmė", dar niekur tarp lietuvių negiedota.

— Kun. Edmundas Budreckis, MIC, gyvenęs Marianapolyje, Thompson, Conn., iki šiol buvęs rajoninis Kolumbo vyčių kapelionas, yra paskirtas kapelionu Kolumbo vyčių organizacijos visai Connecticut valstijai.

— Prel. L. Mendelio vadovaujama lietuvių Sv. Alfonso parapija, Baltimore, Md., kaip jau per daugelį metų, taip ir šiais metais, kaip praneša "The Catholic Review", namų ir užsienio misijom surinko didžiausią sumą visoj Baltimore arkivyskupijoje. Sv. Alfonso parapijos misijom šiemet surinkta 140,777.18 dol.

— Sv. Kazimiero seserų misioninkė name, Chicago, Ill., 40 seselių lapkričio 1 koplyčioje priėmė bendrai teikiamą ligonių sakramentą. Seselės, kurios dėl ligos ar senatvės pagėdavo šio sakramento, šiam dvasiniam įvykiui ruošė kelias savaites. Koncelebruotas mišias aukojo kun. S. Gaučias, Sv. Kazimiero seserų kapelionas, kun. B. Uždavinis, MIC, ir kun. B. Vaišnora, MIC.

— Prel. Leonardas C. Gižinskis, teol. lic., spalio 26 gavo Sv. Tėvo raštą, kuriuo jis iš popiežiško prelado kapeliono poaukščio pakeltas į aukštesnį popiežiško garbės prelado poaukštį (Right Rev. Msgr.). Prel. L. Gižinskis Lietuvoje buvo gimnazijos kapelionu, o taip pat bendradarbiavo spaudoje, išleido keletą studijų atskirom knygom. Amerikoje ilgesnį laiką yra buvęs klebonu Farmington, W.V. Dabar pensininko dalį gyvena Detroito, talkina lietuviškos pastoracijos ir rašo lietuviškai spaudai. Bendradarbiauja taip pat ir Darbininke.

Prel. L. Gižinskis

įžanginę paskaitą skaitė kun. P. Valadier, SJ (Prancūzija).

Svarbiausia forumo programos dalis vyko darbo grupėse, kurios buvo susiskirsčiusios pagrindinėmis pasaulio kalbomis. Kiekviena dalyvaujanti organizacija apibūdino esamą savo krašto padėtį pagal suvažiavimo temą.

Suvažiavimo metu PLKOS atstovė B. Venskuvienė padarė pranešimą apie religinę padėtį okupuotoj Lietuvoje, ypač iškeliamą paskutiniojo meto tragiškuosius įvykius. Aktyviai dalyvaujama suvažiavimo darbuose, ji daug prisidėjo ir prie pasauliečių apaštalavimo forumo rezoliucijų sudėgavimo.

Inž. Algis Rugienius kalba Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę subatvakaryje. Tema — ar bus lietuviška parapija 1984 metais. Nuotr. V. Bacevičius

Dalis svečių Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę subatvakaryje. Nuotr. V. Bacevičius

LB TARYBA SVARSTĖ ŠVIETIMO IR KULTŪROS REIKALUS,

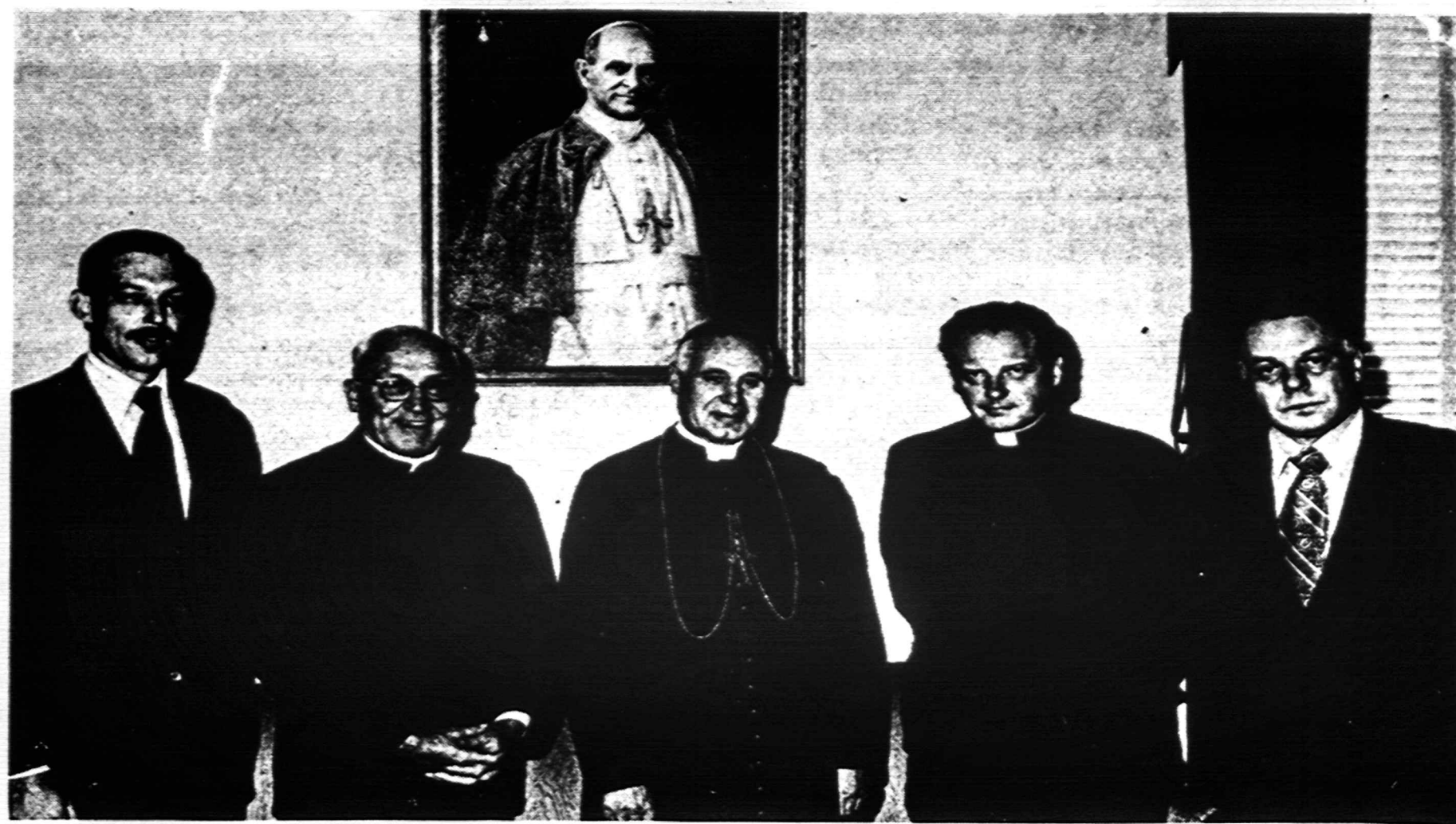
pasiskaitė už prez. Nixono perrinkimą, pagerbė prel. Balkūną, pareiškė nusivylimą "Ethnic heritage" programos nevykdymu

Sveikintinas JAV LB Tarybos prezidiumas, 1972 spalio 28-29 Clevelande sušaukęs specialią sesiją švietimo bei kultūros reikalams svarstyti. Atidžiau pažvelgti į tas darbo sritis, kurios deda pamatus tautinei lietuvių išeivijos ateičiai. Visų pirma buvo raštu pateikti keli pranešimai: Domicelės Petrutytės apie priešmokyklinį liuanistinį auklėjimą, kun. Kazimiero Puzevičiaus — paramą liuanistiniam švietimui iš Ethnic Heritage įstatymo, kun. Juozo Vaišnio — jaunimo skaitinius, Leono Raslavičiaus — JAV LB Švietimo Tarybos leidinius, Stasio Rudžio — liuanistinio švietimo finansus, Jono Kavaliūno — bendrąsias liuanistinio švietimo problemas. Visi pranešėjai — JAV LB Švietimo Tarybos nariai, ir jų garbei reikia pasakyti, kad jų pranešimai buvo dalykiški, visi išsitaro duotojo laiko ribose, visi buvo padauginę ir išdalinti sesijos dalyviams. Švietimo Taryba pasirodė kompetentingai ir svariai. Deja, to negalima iš dalies pasakyti apie diskusijas. Kai kurie kalbėtojai neskyrė klausimų nuo pasisakymų, kai kurių pasisakymai buvo vandeningi ir išstęti, tad diskusijos, nors darbotvarkė buvo skirtos trys valandos, pritrūko laiko. Ne visi norėjusieji pasisakyti galėjo tai padaryti. Taryba parodė mostą, priimdama Švietimo Tarybos pasiūlytą nutarimą skelbti lietuviškų vaikų skaitinių vėjų ir surinkti šiam tikslui 50 tūkst. dol. Už šiuos pinigus turės būti parengtos ir per penkerius metus išleistos 25 knygos mažiesiems ir 15 knygų paaugliams. "Tai didelis užmojis, — sakė Švietimo Tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, — bet, pasiryžę ir jį įvykdyti, mes iš stagnacijos bei vėžio žingsnio padarytume tokį šuolį pirmyn, kurį su dideliu džiaugsmu pajusit ne tik JAV lietuvių priaugę, o ir kiti lietuviai, nes Švietimo Tarybos leidiniais naudojasi ir Kanada, ir Europa, ir Australija, ir Pietų Amerika, kuriai neseniai pasiuntėme nemokamai knygų už 2,500 dol. Reikia ištraukti iš mūsų rašytojų stalčių visas mažiesiems bei paaugliams tinkamas knygas, reikia sutelkti mūsų dailininkus joms iliustruoti, o reikale ir perspausdinti seniau išleistas tinkamas knygas, kad tik užpildytume skaitinių spragą. Ir tai tuojau, nes laikas šiuo reikalu buvo leidžiamas mūsų ne-naudai".

Didžioji dalis krūvio — šeimai. Tačiau pirmoji ir svarbiausia lietuviško švietimo bei auklėjimo institucija yra šeima. Jei mūsų šeimos nepaaukos savo vaikų, tai lietuviškos mūsų vargų mokyklos greit liks be mokytojų. "Priešlaida, kad vaikai netausta, yra klaidinga. Vaikai ne netausta, bet jie neauga į lietuvių kultūrą dėl mūsų pačių kaltės. Mes ne tik nesukūriame, bet ir nebandome sukurti palankesnių sąlygų lietuvių kalbai įsisavinti tada, kada prigimtis yra kalbai imliausia", — teigė D. Petrutytė, pasigesdama vaikų židinių šeimose, lietuviškų vaikų darželių ir organizuotos paramos motinai lietuvių bei apskritai šeimai. LB Tarybos nutarimas taip pat atkreipia dėmesį ir į šį reikalą. Bet nutarimas liks nutarimu, jei šiam darbiui truks lėšų ir — svarbiausia — pajėgių bei kompetentingų žmonių. Tad didžiausias turėtų būti rūpestis — kur šių žmonių gauti?

Lietuvių kartotekos sudarymas

Tai sena bėda, radusi taip pat vietos LB Tarybos svarsty-muose. Mes daug ko nežinome, nežinome, kiek lietuvių kasmet užgimsta ir kiek jų kasmet pasitraukia iš gyvųjų eilių. Nežinome, kiek ir kokius mokslus kasmet išsėina ir kokius darbus kur gauna. Nežinome, kur ir kokios pagalbos tautiečiai reikalauja ir iš kurių jos reikėtų paprašyti. Tad ir lietuviškus savo darbus dirbam iš inercijos ir pagal rutiną. Tik savanoriai arba priprašyti ir išprievartauti. Dėl kartotekos neturėjimo taip pat kenčia ir tautinis mūsų švietimas, ir LB Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnas sakė: "Jei sutiksime, kad turime aštuonis tūkst. mokyklinio amžiaus lietuvių vaikų, tai 1967 liuanistinės mokyklas lankė 3223 mokiniai sudarė 40%, o po penkerių metų, 1971, 2824 mokiniai sudarė 35,3% visų lietuvių mokyklinio amžiaus vaikų. Atseit, dėl tolimų atstumų ar dėl kitų priežasčių lit. mokyklų nelankė 1967 — 60%, o 1971 — 64,7% mūsų mokyklinio amžiaus vaikų. Bet mes norime ir juos pasiekti ir pasiūlyti jiems mūsų turimų ir vis naujai leidžiamų vadovėlių bei skaitinių katalogus ir prospektus, kad jie tuo visu mūsų turimu turtu galėtų bent namie naudotis. Bet norint tai padaryti, reikia adresų, kurių neturime". Tačiau ir kartotekos sudarymas bei tvarkymas — taip pat didelis darbas, ir jis nepajuda iš vietos, kad ir jam

Lietuvių Bendruomenės delegacija pas Šventojo Sosto apaštališkąjį delegatą Washington. Iš k. Romualdas Bublys, prel. J. Balkūnas, vysk. Luigi Raimondi — delegatas, kun. Kazimieras Puzevičius ir Algimantas Gečys. Nuotr. K. Cikoto

trūksta žmonių. Tai kad kas nurodytų, iš kur jų reikia gauti! LB Taryba lietuvių kartotekos sudarymui vėl iš naujo pritarė.

Po skaičius dairantis

Skaiciais kalbėjo St. Rudys ir L. Raslavičius. Nuo 1970.XII.5 LB Švietimo Taryba turėjo pajamų — 32,126.92 dol., išlaidų — 28,382.23 dol. Tokiam skaitiniui, kaip A. Giedriaus "Tėvų pasakos", išleisti reikėjo 2,469 dol., o tokiam vadovėliui, kaip A. Tyrulio "Ten, kur Nemunas banguoja" — 9,050 dol. Bet esminė problema, pasak Raslavičiaus, — štai kokia: "Pasiūžus žūt būt išlaikyti lietuvių prieaugančiose kartose, dabar naujųjų priemonių ir metodų neužtenka. Neužtenka ir darbo rankų, dirbančių švietimo darbe tiek mokyklose, tiek švietimo Taryboje. Todėl Švietimo Taryba siūnčia SOS signalą pačiam aukščiausiajam bendruomenės organui. Kad būtų galima išgelbėti mūsų jaunimą iš nutaumo slibino nasrų, Lietuvių Bendruomenė savo vertybių skalėje lietuviškąjį švietimą turi patatyti pirmoje vietoje".

JAV LB Taryba ir tautinio mūsų švietimo reikalą pažūrė su reikiama dėmesiu ir galimu palankumu. Bet viltys glūdi paties darbo rankose: kiek ir iš kur jų atsirastų? Švietimo Taryba, suaktualindama opų švietimo reikalą, atliko gerą bei naudingą darbą. Tik jam ji turėjo gauti ir pačios valdybos pritarimą.

Ir lietuvių kultūra

Sekmadienio posėdžio pirmuoju punktu ejo "JAV LB kultūriniai darbai dabar ir ateityje". Referentai — JAV LB Kult. Fondo pirm. Anatolijus Kairys ir JAV LB V-bos vicep. Aleksas Vaškėlis. Pirmasis pranešimas buvo pasirašęs, padauginęs ir padalinęs, antrasis kalbėjo žodžiu. A. Kairio pranešimas buvo programinio pobūdžio ir lietuvių šios darbo srities: knygų leidimą, Pasaulio Liet. Archyvo tvarkymą, archyvinę palikimų globą, kultūrinę veiklą, kultūrinių darbų planavimą, kultūrininkų sąskrydžius, lietuvių bibliografijos tarnybą ir specialius projektus. Konkretu. Kliūtys — trūksta darbo rankų ir pinigų: "Jei nors pusė bus padaryta to, kas čia užsimota, — reikės daugelio tūkstančių dolerių! Kol Krašto Valdybos ir Kultūros Tarybos iždai bus tušti, tol ir mūsų kultūrinė veikla bus ne veikla, o tik kalbėjimas apie veiklą". Tai viena tiesos pusė. Išryškėjo ir kita: bendros kalbos, bendrų planų ir bendro darbo stoka. A. Vaškėlis, pasirodė, tuos pačius reikalus, pvz. bibliografinę tarnybą, kultūrinių sąskrydžių ir kt., yra nusiteikęs tvarkyti kitaip. LB Taryba abi pusi išsklaidė ir savo sugestijų nepateikė. Palikta spraga, apie kurią neigiamai kalba sėkmės dėsnis: ir darbiui dirbti reikia vienybės — kur jos nėra, ten darbas kenčia. Neaišku, kodėl tarp savęs nesusikalba ir nesuderina tos pačios valdybos nariai...

Organizaciniai rūpesčiai

Krašto Valdyba parankia 94 psl. knygele išleido JAV LB Tarybos 1972 balandžio 30 Chicagoje priimtus naujus JAV LB įstatus ir jų padalino dabartinę sesiją. 1972 spalio 28 Taryba taip pat apsvairstė ir priėmė JAV LB Tarybos rinkimų taisykles. Rinkimai bus vykdomi apygardomis 1973 gegužės mėnesį. Į Tarybą bus renkami 42 nariai proporcinge tvarka: nariai bus paskirstyti proporcingai pagal apygardose balsavusiųjų skaičių.

Taryba taip pat nutarė ta pačia tvarka rinkti ir JAV LB atstovus į PLB IV Seimą, saukiamą 1973 rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 Washington. Bus renkami 45 atstovai.

Taryba nutarė indorsuoti R. Nixoną JAV prezidentiniu kandidatu. Kitu nutarimu pateikė pageidavimus, kuriuos JAV lietuvių norėtų matyti JAV prezidento vykdomus.

Prel. Jono Balkūno pagerbimas

Prel. Jonas Balkūnas yra glaudžiai susijęs su JAV LB: jis pirmininkavo Laikinajam Org. Komitetui, kuris 1951 lapkr. 18 New York'e iškilmingai priėmė bei paskelbė JAV LB Aktą, padėjusį jai organizavimosi pagrindus. Už nuopelnus JAV LB I Taryba prel. Balkūną 1955 pakėlė savo garbės pirmininku. Po nuoširdaus ir šilto prez. pirm. Vyta. Kamanto pristatymo žodį taip pat tarė ir prel. Balkūnas: Darbas vaisius davęs: turime gražią JAV LB. Girdėdamas tokias gražias kalbas ir matydamas tokius didelius darbus, jis labiausiai džiaugėsis. O kitiems reikėjo nugalėti dideles. Kol jo dvasia alsuojanti — ji alsuosianti ne tik Dievui, bet ir lietuviams bei jų lietuviųbei. Liet. Fondo pradininkas ir steigėjas dr. Antanas Razma ir Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. Kazys Ambrozaitis JAV LB Tarybos vardu prel. J. Balkūnui jo 70 metų sukakties progą įteikė LF Prezidentų medalį. Pagerbimo momentas buvo jautriai šiltas.

PLB Valdybos pirmininko žodis

PLB V-bos pirm. Stasys Barzdukas, sveikindamas posėdžiaujančią JAV LB Tarybą, pasiūlydė, kad ji specialiai svarstytų lietuvių švietimo ir kultūros reikalus. Padėkojo JAV LB už jos didelį moralinį, materialinį bei darbo įnašą, rengiant II pasaulio liet. jaunimo kongresą. Plačiau palietė JAV LB vietą visų bendruomenių šeimose: "Ji yra pati didžiausia. Visais atžvilgiais ji ir pajėgiausia: turi daugiausia žmonių, taip pat susirenka daugiausia pinigų. Pavyzdžiui, paimkim kad ir šiemet Chicagoje surengtą laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventę — ir be platesnių įrodinėjimų tai bus aišku. O JAV prezidento žmonos p. Patricijos Nixonienės pakvietimas šią šventę atidaryti ir jos atvykimas Lietuvai, lietuvių tautą ir jos kultūrą taip pat plačiausiai išvedė į amerikiečių spaudos, radijo bei televizijos viešumą. Tai buvo 'politika', naudingiau-

siai patarnavusi ir Lietuvos laisvės bylos reikalui". Bet yra šią LB "politiką" smerkiančių. Toks smerkimas — vien nesuipratimas. PLB yra pakeliui į IV savo seimą — jis įvyks 1973 rugp. 30 — rugsėjo 2 Washington. Parengiamieji darbai jau pradėti — jais rūpinasi pati PLB V-ba, ji taip pat sudarė techninį dr. Jono B. Genio pirmininkaujamą komitetą. Dabar svarstomi programos, patalpų ir kt. klausimai. JAV LB nustatė 45 atstovai iš bendrojo 112 skaičiaus. Tai 40%. Vadinas, JAV LB seime atstovaujama dideliu, kone lemiamu svoriu. Tad ir daugelio akys krypta į ją: kaip ji atstovus į PLB IV Seimą rinks? kas tais atstovais bus išrinkti? kiek jų atėis su iniciatyva, kūrybine nuotaika, darbo polėkiais ir, svarbiausia, su bendruomenine dvasia. O tokių žmonių labai reikia tolimesniam PLB augimui, brendimui stiprėjimui. Seimui įvykdyti reikės ir lėšų. Washingtono ir apylinkių lietuvių nebus pajėgūs reikalingas lėšas vieni sudėti. Reikės taip pat ieškoti kraštų bendruomenių ir visų lietuvių paramos, kuri įgalins neturtingųjų kraštų bendruomenių atstovų atvykimą, deramą priėmimą ir kultūrinę seimo reprezentaciją.

Pabaigai

JAV LB Tarybos sesijos darbus sėkmingai, bet ne visados lengvai, tvarkė visi penki jos prezidiumo nariai — V. Kamantas, dr. A. Razma, dr. Edm. Lenkauskas, dr. Stp. Matas ir V. Kleiza. Prezidiumas sėkmingai taiko "Robert's Rules" susirinkimų tvarkos taisykles. Sesija įvyko viešbuty Sheraton Inn Hopkins prie aerodromo. Buvo patogų lėktuvais atskrendantiems, bet buvo nepatogu paties Clevelando svečiams. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Vaišnys, SJ, LB Ohio apyg. vardu pasveikino pirm. K. Ziedonis, apyl. vardu — pirm. J. Malskis. Visi sesijos dalyviai šeštadienį kartu viešbuty vakarieniavo. Sesijos darbus sekė iš Kanados atvykę PLB Švietimo Tarybos pirm. A. Rinkūnas ir Kanados LB Švietimo Komisijos pirm. L. Tamošauskas. StB

NUOTAIKINGAS SEIMAS...

(atkelta iš 3 psl.)

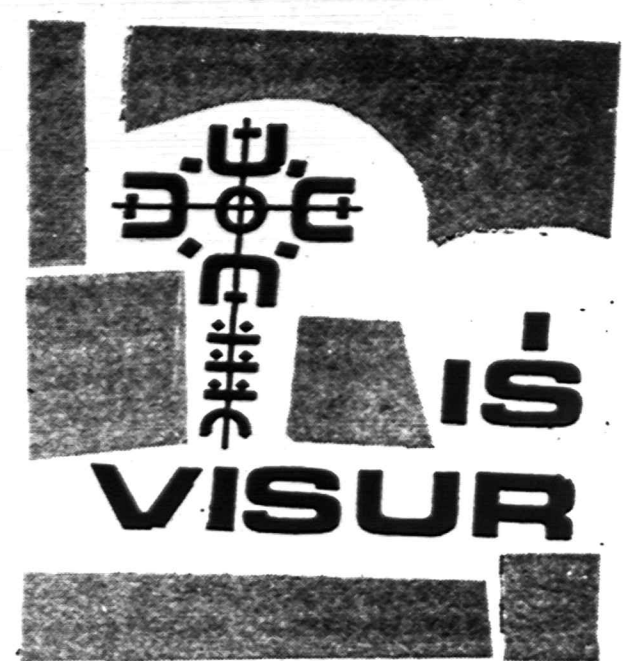
vieno New Yorko šalininko apalpusio, ir apskritai visa seimo nuotaika susyk kažkaip atvėso.

Po balsavimo

— Tai matai — prakišom, — liūdnokai nusiteikęs, tarė man New Yorko šalininkas. Bet po minutėlės pridūrė:

— O galgi taip ir reikia. O gal tas perkėlimas ir išeis Balfui į naudą?..

— O kaipgi kitaip! — užtikrinau jį, nors pats tais savo žodžiais tik vėliau pradėjau tikėti. Išsprendęs tą opiausią savo darbų klausimą, toliau seimas

— Charles J. Kerstenas, buvęs JAV kongresmanas, sulaukęs 70 metų amžiaus, mirė spalio 31. Velionis buvo didelis pavergtųjų tautų draugas. Jis pravedė rezoliuciją ištirti Lietuvos, Latvijos ir Estijos rusų okupacijai ir jos padariniams. Jis vadovavo komitetui komunistų agresijai tirti.

— Dr. J. K. Valiūnas ir dr. K. Bobelis, Vliko ir Altos pirmininkai, spalio 27 lankėsi Valstybės departamente ir kalbėjosi su E. Hurwitz, Baltijos skyriaus vedėju. Tarp kitų klausimų buvo iškeltas sovietinių muitų panaikinimas už siuntinius — dovanas, siunčiamas į pavergtą Lietuvą. Vakare kartu su LB c.v. atstovu adv. A. Novasičiu ir tautinių grupių laikraščių atstovais Baltuose Rūmuose išklausė prez. Nixono kalbos.

— Vliko tarybos posėdy spalio 27 vicepirmininkas J. Audėnas pranešė, kad memorandumas ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija jau parašytas. Jį pasirašys Vliko pirmininkas ir išsiuntinės atitinkamom vyriausybėm. Diplomatiškos šefas įteiks atskirą memorandumą. Tarp kitų Vliko valdybos darbų — pasiruošta Vliko seimui, kuris bus lapkričio 25-26 Clevelande. Seimo metu numatytas ir kitas tarybos posėdis, kur bus renkama nauja valdyba, nės dabartinės valdybos trejų metų kadencija baigiasi. Gal dar prieš naujus metus bus išleistas dokumentinis rinkinys "USSR-Germany Aggression Against Lithuania" (E)

— Dr. F. Kaunas, Laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas, draugijos gyvinimo reikalais šiuo metu lankosi Aucklande, Naujojoje Zelandijoje. Australijoje taip pat aplankys Sydnejų ir Melbournę gyvenančius lietuvius.

— Kanados lietuvių katalikų moterų dr-jos centro valdyba lapkričio 12 Prisikėlimo parapijos salėj rengia simpoziumą tema: Kodėl jaunimas bėga iš namų? Dalyvauja: S. Butkeviciene, G. Juozapavičiūtė, I. Gotceitaitė-Ehlers, E. Kriškiūnienė, G. Paulionienė, A. Paškauskas, E. Petrauskas, sesuo Marija Teresė. Moderatorė — A. Sungailienė.

— Galia Žilionienė, eilę metų buvusi Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė ir Lietuvių Moterų Klubų Federacijos delegatė, šiomis dienomis paskirta General Federation of Women's Clubs atstovė pavaduotoja prie Jungtinių Tautų. Malonu, kad šios 11 milijonų organizacijos prezidentė Mrs. Kermit V. Haugan savo talkininkė iš įvairių tautybių moterų daugybės pasirinko lietuvę G. Žilionienę.

— Vladas Jakubėnas, kompozitorius ir muzikas kritikas, serga ir paguldytas Šv. Pranciškaus ligoninėje, La Crosse, Wisc.

tapo pasigėrėtinai vieningas. Pasiūlyti statuto pakeitimai priimti 2/3 balsų en bloc ir be diskusijų. Naujieji Balfio direktoriai dvejiem metams išrinkti vienbalsiai. Tiesa, jų pavadars gana skubiu tempu buvo nominacijų komisijos skaitovės paskaitytos, kad, nepaisant pastangų, korespondentas iš 32 pavardežių kokias 5 bus nespėjęs pasižymėti. Todėl susilaiko ir tas 27 pavardės minėti, kad nebūt įtartas nekorektiškumu.

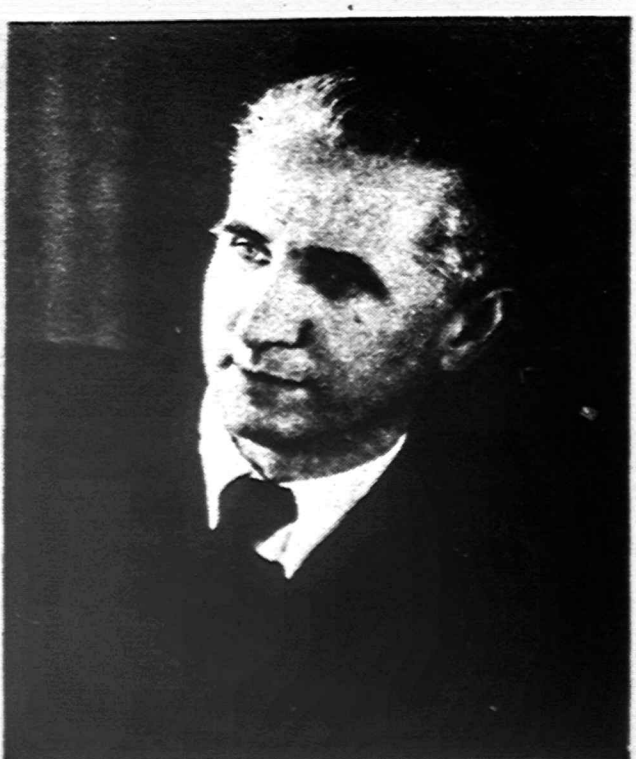
Vt.Vt.

A.A.

PRANAS LEMBARTAS

Penkių metų mirties sukaktis

1972 m. lapkričio 29 d.

Laikas greit bėga. Jo nebėra šiam pasauly, bet jis gyvas mano širdy ir mintyse, iki mirties ir mane pas jį nuves. Gilaus liūdesio suspausta, prisimenu jį kasdien, o ypatingai šį lapkritį...

Šv. Mišios: šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angelėj: lapkr. 26 d. 12 v. 30 m. ir lapkr. 29 d. 8 v. Pranciškonų vienuolyne, Kennebunkport, Romoje.

Prašome draugus, pažįstamus prisiminti maldose.

Nuliūdę
Žmona ir sūnus Vitalis su Šeima

PO CHICAGOS DANGUM

Chicagos miesto biblioteka atšventė 100 metų sukaktį. Iš miesto biudžeto gauta 16 mil. dol. pastatyti didžiuliam rūnam, kurie tarnaus įvairiems tikslams.

Pensininkai nuo spalio 22 gali važiuoti autobusais už 20 centų (savaitgaliais 9-10 val., kitom dienom 7-10). Iki sausio 1 jie turi išsiimti iš susisiekimo vadovybės specialius liudijimus.

Parkų distrikto Marquette Parke organizuoja dramos pamokas. Suinteresuoti tiskambina PR 6-9879. Gali dalyvauti vaikai ir jaunimas.

Žudikų organizacija, pasižadusi Mau-Mau, netoli miesto nušovė 10 žmonių. Herman Davis, 20 m., gyvenęs netoli mūsų, buvo nušautas, kai plėšikas paskambino į duris ir jaunuolis jas atidarė. Kitas įsiveržėlis nuskriaudė 20 metų mergaitę. Gyventojai turėtų nesiusti į namus nepažįstamų žmonių, nesvarbu, ar naktis, ar diena.

Muz. Vincas Yucius, 89 m. amžiaus, mirė spalio 17 Rose-

lande. Joanie Dauksa, gyv. La Grange, mirė sulaukusi 76 m. Sudiev marijonų vietovei! Netoli Chicagos ankstesnių ateivių aukomis ir pastangomis buvo įsigytas lietuvių marijonų ūkis. Jau keleri metai jis parduotas, o su koplyčia, sodais ir gražiais parkais atsiveikinta šie met. Daug vykdavo čia piknikų. Ypač jaunimui buvo daug pramogų, net ežerėlis, maudynės, stovyklos. Iš Clarendon Hills nuo spalio 15 marijonai su kun. P. Cibulskiu priesaky persikėlė į savo centrą Chicagoj.

Stella Rogers, vyčių choro pirmininkė, labai rūpinasi naujos plokštelės išleidimu. Lietuvių televizijoj ji bus pristatyta gruodžio 19. Gruodžio 10 choras dalyvaus koncerte Lietuvos Bažnyčiai paremti.

Vyčiai šokėjai spalio 15 atliko programą Conrad Hilton viešbuty, o spalio 23 — Ford City prekybos centre. Apie šią grupę rašė amerikiečių spauda, išspausdino ir nuotraukas. Spalio 24 su šokiais pasirodė Grandies grupė, ved. Smieliausienės,

spalio 25 — Žilvitis, ved. Vandos Stankienės. Žmonių buvo didelis susidomėjimas.

Čiurlionio ansamblis spalio 21 davė koncertą Marijos aukštesniojo mokykloje. Savaitgalis pasitaikė labai lietingas, todėl publikos buvo mažiau. Pakšto salėj įvyko gražus priėmimas, kur čiurlioniečiai ir Dainavos ansamblio bei kitų

chorų nariai gražiai pabendra-vo. Vaisės rengė Marquette Parko LB valdyba, o koncertą LB vidurvakarių apygarda.

Dainuojančios Sesės viešai pasirodė jau kuris laikas. Jom vadovauja B. Variakojienė. Balsingos skautės ir kitos moterys kviečiamos prie šios grupės prisidėti.

Bal. Brazdžionis

HARTFORD, CONN.

Veikia respublikonai

Jau keleri metai Hartforde veikia lietuvių respublikonų klubas, apimantis Hartfordo apylinkes, taip pat koordinuojantis visos Connecticut valstijos lietuvių respublikonų veiklą.

Šiais metais pirmininku yra energingas jaunas vyras Alfonso Dzikas. Valdyboj — Eugenijus Žiūrys, Šarūnas Guntulis, Juozas Belazaras, Petras Lazauskas ir Z. Strazdas.

Rinkiminiais metais klubo veikla labai pagyvėjusi. Buvo paruošti laiškai lietuviams. Raginta balsuoti už prezidento per rinkimą. Plačiai išvystyta savanorių veikėjų verbavimas, siunčiant verbavimo lapelius į Washingtoną.

Klubas priklauso Connecticut valstijos Heritage Council ir JAV Lietuvių Respublikonų Federacijai.

Paskutiniame susirinkime buvo nutarta remti prezidento Nixono ir respublikonų kandidatų išrinkimą. — S.

SPALIO AIDAI

Straipsniai: A. Saulaitis — Iš-eivijos lietuvių jaunimo prasmės beiškant; H. Antanaitis — Lietuvių 2000 metais; V. Bartusevičius — Iš-eivijos jaunimas ir paversta Lietuva; M. Papaurėlienė ir Z. Piečaitienė — Lietuvių kalbos mokymas šeimoje; R. Viesulas apie dailę (pasikalbėjimas); R. Šilbajoris — Struktūriniai pasikartojimai Dostojevskio romane "Nusikaltimas ir bausmė".

Iš grožinės literatūros: A. Pečiūraitė — Eilėraščiai; J. Jankus — Iš pirmųjų šaltinių (beletristika).

Apžvalgoje: J.G. — Jaunimo kongreso paskaitas palydint; L. Andriekus — Didysis visuomenininkas (prel. J. Balkūnas); Al. Baronas — Dar truputį apie poeziją ir kritiką; Mūsų buityje. Recenzijos: Palaiškis — Justino Marcinkevičiaus "Mindaugas"; T. Alga — Bežodžiai aidai ir gožiančiuose šešėliuose (V. Kavaliūno romanas); V. Vaitiekūnas — Sabaliūno įnašas literatūrai apie Lietuvą anglų kalba.

Viršelio 1 psl. — R. Viesulas: Apreiškimas (1970), — ZETA (1970).

Šis numeris iliustruotas Romo Viesulo grafikos darbais. Be to, R. Žuko premijuotoji foto nuotrauka.

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Philadelphia, Pa.

Bendruomenės mėnuo — rugsėjis — praėjo kaip nepastebėtas. Apylinkės valdyba paskyrė centro valdybai simbolinę auką ir paskelbė, kad po pamaldų prie Sv. Andriejaus parapijos bažnyčios renka solidariumo mokestį.

Grandinėle, pasižymėjęs lietuvių tautinių šokių ansamblis iš Clevelando, lapkričio 5 lankėsi Philadelphiaj ir 3 v. popiet koncertavo Drexelio universiteto salėj, prie Chestnut ir 32 gatvės. Ansamblyje dalyvauja apie 60 asmenų.

Spalis — šalpos mėnuo. Vietinis Balfio skyrius išsiuntinėjo apie 600 laiškų, prašydamas aukų vargstančių brolių šalpai. Tačiau ne visų adresai Balfui yra žinomi. Kas būtų kvietimo negavęs, siųskite savo auką Balfio valdybos vicepirmininkui kun. Kajetonui Sakalauskui ir Sv. Andriejaus parapijos klebonijai, 1913 Wallace St., Philadelphia, Pa. 19130.

Per Bendruomenės balso radijo valandėlę spalio 7 buvo girdėta įdomi programa, kurios klausėsi ir senieji ir jaunieji. Vienos valandos programa, pertraukta skelbimų, buvo skirta lietuviškai dainai ir jaunam lietuviui dainininkui. Pirmoje dalyje buvo apžvelgti lietuvių liaudies dainos nuo senovės iki

Ratelio pirmininkė yra A. Žilinskienė. Jai daug padeda St. Šrupšas. Sr. ir kiti.

Jonas Bernotas

NEW BRITAIN, CONN.

Lituanistinė mokyklų prasidėjo mokslas. New Britaino lituanistinė mokyklų prasidėjo mokslas. Pamokos vyksta Sv. Andriejaus lietuvių parapijos salėj ir kituose kambariuose (po bažnyčia).

Mokytojai, kaip ir pernai, yra tie patys: Juozas Petuška — vedėjas ir istorijos bei geografijos mokytojas, kun. Jonas Rikteraitis — tikybos, muz. Jonas Beinorius — muzikos ir dainavimo, Nina Stasaitienė, Aldona Stasiukevičienė (Sinkevičiūtė) ir Juozas Raskys — lietuvių kalbos, Aldona Stasiukevičienė (Kaminskaitė) — tautinių šokių.

Šiais mokslo metais su vaikų darželiu čia yra 20 mokinių (galėtų būti daugiau).

Sv. Andriejaus lietuvių parapijos klebonas kun. E. Gradecakas iš sakyklos ragino tėvus leisti vaikučius pasimokyti lietuvių kalbos. Jonas Bernotas

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistorsams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE

FLOOR 21st

Tel.: (212) 758-1150/1

New York, N.Y. 10022

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 39 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue
Hartford, Conn. 06114 — 200 Franklin Avenue
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th Street
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 2076 Sutter Street
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Warren, Mich. 48092 — 29200 De Quindre 1/2 Block North of 12 Mile Road
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 169 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 306 W. Federal Street

Tel.: AL 4-5456
CH 3-2583
LI 2-1767
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 8-2256
365-5255
248-9274
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
345-2028
PO 3-4818
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
751-6780/1
441-4712
8W 8-2968
RI 3-0440

100 YEARS YOUNG

Saint Peter's College is celebrating its 100th anniversary in 1972, but we are still very much young at heart. Our students keep us that way, always challenging and questioning. If you think the old way of doing things isn't always the best way, then you're the kind of student who will keep us young.

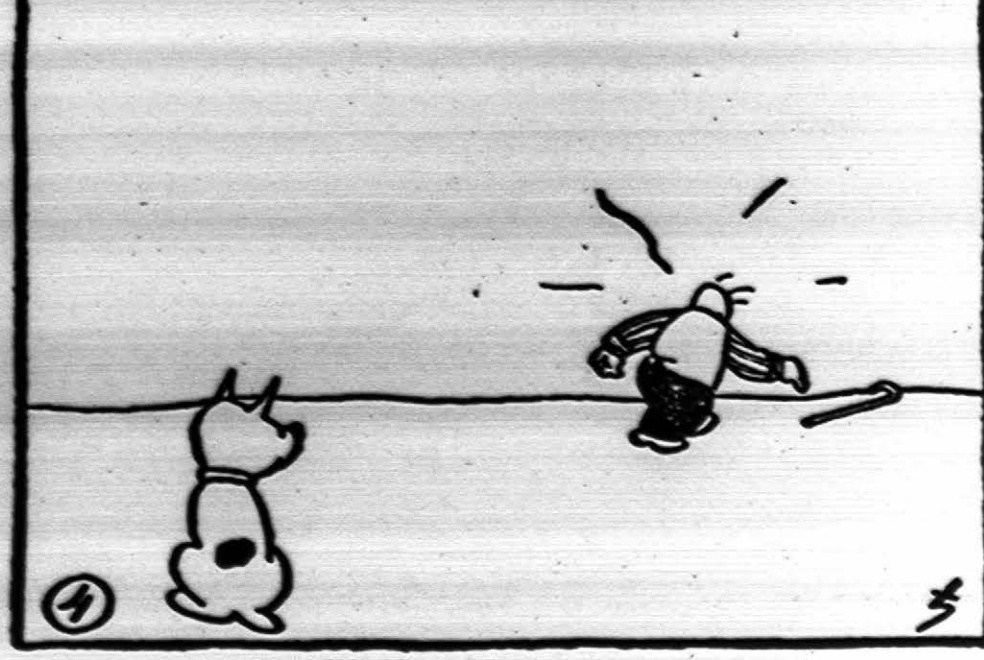
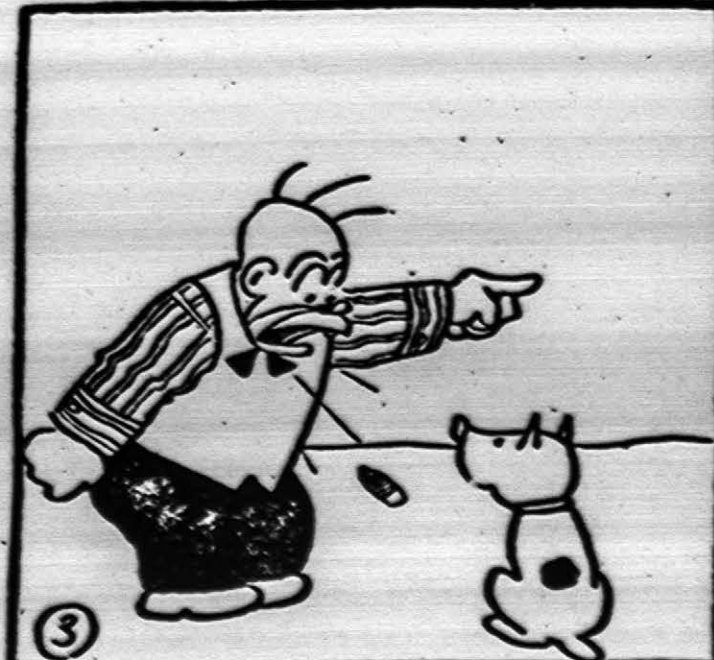
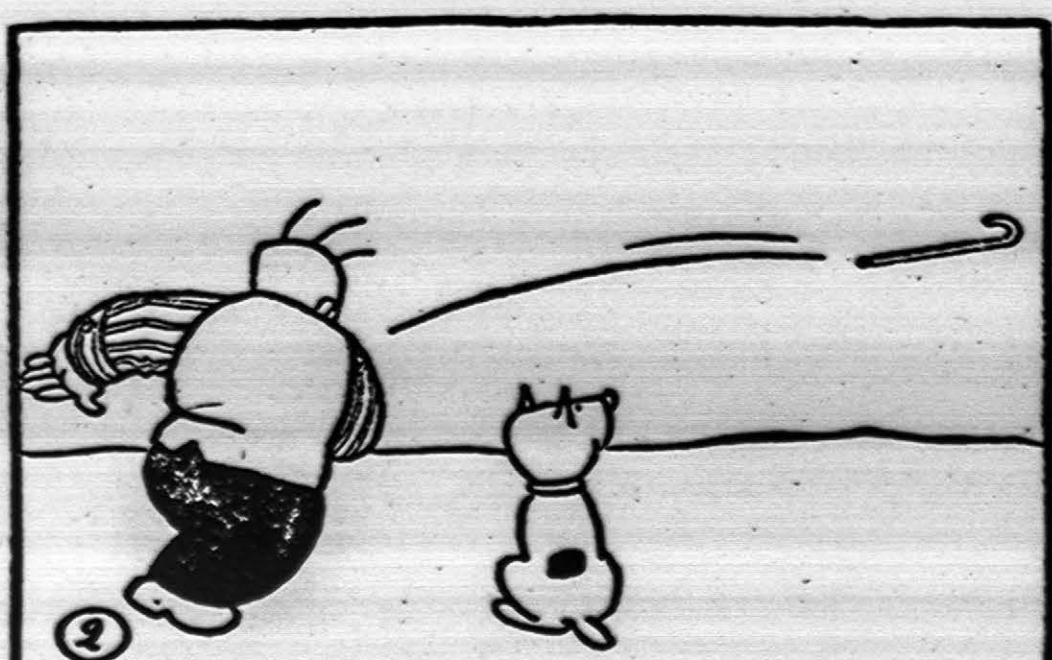
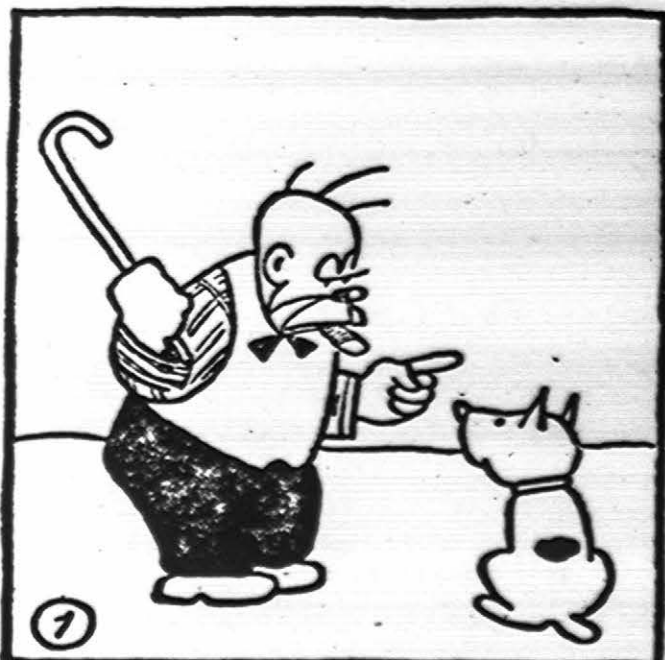
For further information write: Director of Admissions

SAINT PETER'S COLLEGE

2641 Kennedy Boulevard, Jersey City, N.J. 07306

Jurgio Spurgio nuotykių

NEGABUS MOKINYS

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA KALĖDOM

RELIGIJA, FILOSOFIJA

Dabarties kankiniai, Mato Raišupio	10.00
Sv. Rašto Senasis Testamentas, I tomas	10.00
Sv. Rašto Senasis Testamentas, II tomas	12.00
Sv. Rašto Naujasis Testamentas, didelio form.	5.00
Sv. Rašto Naujasis Testamentas, mažo form.	3.00
Kristaus kančia, J. Talmanto	2.00
Negesinkime aukurų, vysk. V. Brizgio	2.00
Prie vilties kryžiaus, dr. J. Prunskio	1.00
Išganymo kelias, Sv. Pranciškaus Filoteja	3.50
Sventadienio žodis, kun. A. Valiūškos	3.00
Pranas Brazys, jo gyvenimas ir darbai	2.00
Bažnyčia susirinkimuose, kun. V. Zakaro	2.00
Sventųjų gyvenimai, kun. K. Matulaičio	5.00
Tikybės vadovėlis, katekizmas paaugusiems	1.00
Lekcijos ir Evangelijos sekmadi, šventadi.	3.00
Sv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskio	2.00
Gegužės mėnuo, T. K. Bučnio, O.F.M.	1.50
Sv. Pijus X, kun. J. Petrėno	1.00
Kova prieš Dievą Lietuvoje, dr. J. Savojo	1.00
Katalikai, pasaulėžiūra ir politika	1.00
Marijos apsišventinimas Liurde, vysk. P. Bučio	2.00
Pranašystės apie pasaulio pabaigą	1.00
Sv. Antanas Paduvietis, Nello Vien	1.00
Sv. Pranciškus Asiziėtis, T.D. Daveau, O.F.M.	2.00
Serafiškuoju keliu, Mąstymai, T. Hasenoehrl	5.00
Serafiškuoju keliu, Mąstymai, T. Hasenoehrl (II dalis)	5.00
Gyvenimo šaltiniai, sakramantai, kun. S. Zilio	3.00
Mokslas ir religija, dr. J. Prunskio	2.00
Sv. Jono Bosko, jo asmuo, darbai ir auklyba	5.00
Marijos šventovės Amerikoje, dr. T. Narbuto	2.50
Dievas sutemose, kun. St. Ylos	3.00
Žmogus be Dievo, dr. J. Gimiaus	5.50
Sv. Augustinas, G. Papini, dr. P. Mačiūlio versta	3.00
Dievas ir žmogus, prel. F. Bartkaus tikėjimo tiesos	3.00
Marijos garbinimas Lietuvoje, J. Vaišnoros	5.00
Pilnutinis Kristus, vertė T.K. Butkus	3.00
Gyvoji Dvasia, kun. J. Vaitkevičius (4 tom.)	20.00
Dabarties sutemose, Br. Zumeris	2.50
Marija, gelbėk mus, Sibiro maldaknygė	1.50
Didysis ramybės šaltinis, prel. P. Juro	2.00
Šventas Dieve, maldaknygė didelėmis raidėmis	5.00
Tikie Dievą, maldaknygė, kun. S. Ylos	7.00
Katalikų katekizmas paaugusiems	3.00
Katalikiškoji Lietuva, kun. dr. K. Gečo	5.00
Apsaugok Aukščiausias, kun. P. Aleksos	1.00
Vadovėlis, prel. K. Vasio, kryžiaus kelias	1.00
Marijos sekimas pagal Tomą kempietį	1.50
Metai su Dievu, kun. J. Prunskio	2.00
Sv. Pranciškaus pėdmos, III ordinas	1.00
Sv. Pranciškaus reguliai ir konstitucija	1.00
Sv. Pranciškaus III ordinas, T.V. Gidžiūno	3.00
Apsišventinimai Fatimoje, kun. J. Kidyko	1.00
Sv. Kazimiero himnas Marijai, A. Tyruolio	1.00
Ką mes tikime, prel. P. Celiešius	4.00
Saulės giesmė, A. Maceinos (kietais 5.00)	3.00
Didieji dabarties klausimai, A. Maceinos	6.00
Bažnyčia ir pasaulis, dr. A. Maceinos	2.00
Didžioji padėjėja, dr. A. Maceinos	3.00
Jobo drama, dr. A. Maceinos	2.00
Niekšybės paslaptis, dr. A. Maceinos	3.00
Dievo Avinėlis, dr. A. Maceinos	3.00
Didysis bernas, dr. P. Gaidos	2.50
Milžinas, didvyris, šventasis, P. Gaidos	2.00
Mišių paslaptis, kun. J. Danieliaus	2.00
Amžinoji auka, kun. V. Piktumos	1.50
Telšių kankiniai, J. Paduviečio	1.00
Siluva, kun. L. Jankaus	1.00
T. Pijus kapucinas	1.00
Žodis darbininkui, kun. K. Širvaičio	1.00
Marija kalba pasauliui, kun. M. Vembrės	2.00
Kristaus sekimas	3.00
II Vatikano susirinkimo darbai	3.50
Amerikos liet. katalikų darbai	2.00
Garbė Dievui, kun. K. Senkaus giesmynėlis	3.00

POEZIJA

Po Dievo atspaudais, L. Andriekaus	3.00
Sventieji akmenys, F. Kiršos	2.00
Lietus ir laikas, V. Bogutaitės	2.00
Saulė kryžiuose, L. Andriekaus	2.00
Naktigonė, L. Andriekaus	1.00
Marijos žemė, A. Tyruolio	1.00
Žemės pakopos, J. Baltrušaičio	1.50
Alfa ir Omega, M. Vaitkaus	2.00
Relikvijos, Nerimos Narutės	1.00
Sacra Via, A. Tyruolio	6.00
Poezija, J. Aisčio	1.00
Respublika, S. Lauciaus	5.00
Anykščių šilėlis, A. Baranausko	2.50
Karaliai ir šventieji, E. Tumienės	6.00
Maironio baladės, iliustravo P. Lapė	1.50
Šviesos mergaitė, P. Naujokaitis, lyrinė poema	1.50
Šešėlio sidabras, V. Vaitkaus, eilėraščiai	1.50
Aušros žvaigždė, A. Tyruolio, eilės	1.00
Kai tu arti manęs, D. Sadūnaitės, eilėraščiai	1.00
Martynas Fierro, J. Hernandez poema	1.50
Sutemos, J. Narūnės dainės ir eilėraščiai	7.00
Rožių vasara, Marijos Aukštaitės eilėraščiai	3.00
Gruodas, A. Jasmanto eilėraščiai	1.00
Ugnies pardavėjas, B. Rukšos poezija	2.00
Partizanų akys, J. Parojaus eilėraščiai	1.50
Alkana žemė, S. Sakytės eilės	2.00
Dienoraštis, M. Vaitkaus	1.50
Detalės, A. Baužinskaitės-Kairienės	2.00
Kai mes nutylam, J. Saulaitytės	2.00
Atdari langai, S. Santvaras	3.00
Aukos taurė, S. Santvaras	2.50
Aukštiniai rageliai, Pr. Naujokaitis	2.00
Beržų pasakos, O. B. Audronė	1.50
Tu esi mano žemė, D. Sadūnaitė	1.50
Vakarė banga, G. Tulauskaitė	2.00
Metų vingiai, A. Tyruolis	3.00
Tau sesute, P. Lomberto	4.00
Tik tau ir man, O. B. Audronės	3.25
Trapus vakaras, K. Grigaitytės	3.00
Bevardė salis, L. Suteimos	2.00
Aguonių gaisras, Vl. Šlaito	1.00
Gėlių kalbėjimas, J. Meko	4.00
Pavieniai žodžiai (vaizdai), J. Meko	4.00
Šekspyro sonetai, vertė Alf. Tyruolis	1.50
Etapai, I. Kėkšto	1.00
Rūsios dienos, V. Mykolaičio-Putino	1.25
Marijos Litanija eilėse, pagal M. Putiną	1.00
Ramybė man, J. Kėkšto	4.00
Viena saulė danguje, M. Saulaitytės	10.00
Poezijos pilnatis, B. Brazdžionio	4.00
Vidudienio sodai, B. Brazdžionio	5.00
Donelaicio kapas, K. Bradūno	3.50
Rūpestis, J. Vaičiūnienės	1.50
Lyrika, V. Stonio	3.00
Lauzai ir kibirkštelės, O. B. Audronės	4.00
Ir atskirio juodas varnas, A. Gustaitis	2.00
Aukso ruduo, M. Vaitkaus	2.00
Neparašyti laiskai, M. Vilties	2.00

Konradas Valenrodas, A. Mickevičiaus	2.00
Rinktinė poezija, 6 knygutėse	2.00
Poezijos pavasaris, rinktinė poezija	5.00
Nemarijoji žemė, antologija, A. Tyruolio	5.00
Vilnius lietuvių dainose, G. Krivickienės	10.00
Lietuviškos svotbinės dainos, A. Juškos	1.00
Brangmens, V. Joniko	2.00
Rudens sapnai, K. Grigaitytės	13.00
Lietuvių poezija, K. Bradūno red.	5.00
Grazi tu mano Tėvyne, antologija	2.00
Cascata Cristalina, V. Ališo lynika	2.00

BELETRISTIKA

Vilniaus rūbas, P. Tarulio romanas	3.50
Bėgiai, K. Almeno novelės	2.50
Veidu prie žemės, K. Grigaitytės novelės	2.00
Pavasario lietus, A. Barono romanas	2.50
Smilgos (apsakymai), A. Giedrio	5.00
Gyvenimas tai kėkė vyšnių, K. Almeno	2.50
Runcė ir Dandierinas, J. Žmuidžio	2.00
Inicialai po tiltu, A. Tulio novelės	1.00
Gundymai, J. Gailiaus	1.00
Pabučiavimas, J. Grušo	1.00
Vytis ir Erelis, J. Kmito	1.00
Pirmoji pradalgė, literatūros metraštis	3.00
Antroji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Trečioji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Ketvirtoji pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Penktoji Pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Šeštoji Pradalgė, literatūros metraštis	3.50
Septintoji pradalgė, literatūros metraštis	4.00
Pulkim ant kelių, romanas (2 tomai)	2.00
Kur bėga Šešupė, A. Skirkos legendos	2.50
Miestelis, kuris buvo mano, N. Mazalaitės	2.50
Dailininkas Rauba, V. Ramono	2.50
Ant Vilnelės tilto, P. Jurkaus	2.50
Karklupėnuose, A. Baranausko	5.00
Ošiančios pušys, H. D. Mošinskienės	3.00
Aidas tarp dangoraižių, O. Nendres	3.00
Don Camillo, G. Guareschi	3.00
Meilė trikampy, R. Rasos romanas	3.00
Grozvydės meilė, P. Oriantaitės	2.00
Radvila Perkūnas, B. Sruogos	4.00
Kalnų vėlnias, A. Lukšytės novelės	5.00
Viena pasaulyje, D. B. Bindokienės romanas	3.00
Anapolio papėdėje, K. Pažeraitės romanas	5.00
Geroji vasara, C. Grincevičiaus romanas	2.00
Girių giesmė, K. Simonio	3.00
Ir nevesk į pagundą, J. Ignatonio	4.00
Nemuno sūnus, A. Valucko	4.00
Namas geroj gatvėj, J. Jankaus	2.50
Lemtingos dienos, J. Jankaus apysaka	3.50
Sakykim, vyrai, taip nebuvo, B. Zumerio	2.00
Antroji banga, O. Nendres	3.50
Rožės žydi raudonai, A. Bieliausko	3.00
Nemunas teka per Atlantą, V. Alanto	3.50
Šventaragis, V. Alanto istorinis rom.	5.00
Pragaro vyresnysis, V. Volerto	3.00
Gyvenimas yra dailus, V. Volerto	3.00
Keprės nenukelsim, A. Griciaus	3.00
Gluosnių daina, A. Vaičiūlaičio	2.50
Valentina, A. Vaičiūlaičio	1.00
Mūsų mažoji sesuo, A. Vaičiūlaičio	2.50
Kur bakūžė samanota, A. Vaičiūlaičio	3.00
Rezistencija, R. Spalio (kiet. viršeliais)	6.00
Galvės bemiukas, R. Spalio	2.00
Agonija, J. Gliados	3.00
Aitvarai ir giria, J. Gliados	3.00
Liepsnos ir apmūdo asočiai, J. Gliados	3.00
Namai ant smilgų, J. Gliados	2.50
Sikšnosparnių sostas, J. Gliados	2.50
Pasisejau žalią rutą, J. Naujokaitis	2.00
Upeliai negrįžta į kalnus, J. Naujokaitis	1.50
Mazi žingsneliai, J. Naujokaitis	1.00
Dangus griūva, K. Borutos	1.00
Žvaigždė viršum girios, A. Rūtos	1.00
Žemės šauksmas, A. Rūtos	1.00
Kelias į kairę, A. Rūtos	1.00
Vieniši pasauliai, A. Rūtos	1.00
Prisikėlimas, A. Rūtos	1.00
Trumpa diena, A. Rūtos	1.00
Vaišvilka, J. Kraliausko	4.50
Brolis Mykolas, E. Cinzo novelės	6.00
Aidai ir šešėliai, V. Kavaliūno	5.00
Vėjas lekia lyguma, A. Barono	4.00
Aišvydo pasakos, A. Giedriaus	3.00
Tūto gaidžio metai, K. Barėno	3.50
Tėvų pasakos, B. Bulotaitės	3.00
Išlikimoji žolė, A. Kairio	4.00
Mieste nesaugu, D. Bindokienės apysaka	3.00
Viena pasaulyje, D. Bindokienės romanas	5.00
Kaimynai, J. Paukštelio	2.00
Proza, A. Landsbergio, Mekų ir L. Lėto novelės	1.00
Moters širdis, romanas, Maupassant	3.00
Petras ir Liucija, romanas, Romain Rolland	1.00
Paklydę paukščiai, J. Jankaus, du tomai	4.00
Eldorado, romanas, J. Švaisto	3.00
Literatūros metraštis, Gabijos leidinys	5.00
Viešnia iš šiaurės, A. Vienuolio, du tomai	5.00
Be namų, A. Norimo apysaka	3.00
Naujas veidas, A. Norimo novelės	2.50
Dailininko žmona, J. Tininio	5.00
Rugėjo šeštadienis, B. Pūkelevičiūtės	5.00
Naktys Karališkuose, Dovydeno	2.00
Išdžiūvusi lanka, Barono	4.50
Sudiev, aš išeinu, romanas Birutės Kemežaitės	4.50
Mėnuo, vadinamas medaus, Mazalaitės	2.50
Užgesęs sniegas, romanas, A. Barono	1.50
Trečioji moteris, premijuotas romanas A. Barono	2.50
Lūžiai, romanas, J. Ignatonio	3.00
Kalnų giesmė, V. Kavaliūno	2.50
Lietuvių beletristikos antologija, red. B. Brazdžionio	7.00

ISTORIJA, ATSIMINIMAI

Kontržvalgyba Lietuvoje, J. Budrio atsiminimai	2.50
Vysk. P. Bučio atsiminimai (I tomas)	3.50
Vysk. P. Bučio atsiminimai (II tomas)	3.50
Paskutinis posėdis, J. Audėno atsiminimai	4.00
Amerikos lietuvių sporto istorija, J. Jakubausko	4.00
Praeities pabiro, V. Biržiškos, straipsniai	3.00
Is sutemų į aušrą, A. Ramūno atsiminimai	6.00
Vysk. M. Valančiaus biografinė, V. Biržiškos	1.00
Maironis ir jo gyvenimo broūžai, Aidų leidinys	1.50
Ceslovas Sasnauskas, J. Zilevičiaus	1.00
Lietuviškoji išeivija, prel. Myk. Krupavičiaus	2.00
Lietuvių archyvas, bolševizmo metai	1.00
Aleksandrynas, V. Biržiškos, I, II ir III tom.	12.00
Tėvyneje ir pasaulyje, kan. A. Steponaičio	3.00
Senasis Vilnius, dr. A. Šapokos	5.00
Negestanti šviesa (marjonai), kun. Pr. Garšvos	3.50
Lietuvos vyčiai Amerikoje, Ig. Sakalo	5.00
Lietuvos istorija, V. Sruogienės, kietais apdarais	5.00
Lietuvos konstitucinės teisės klausimai, K. Račkausko	2.00
Dėl mūsų Sostinės, V. Biržiškos atsiminimai	3.50
Danguos debesyse, J. Švaisto išgyvenimai	3.50
Terroro ir vergijos imperija — Sovietų Rusija, K. Bielino	1.00
Didžiojo šiaurės karo frontas, O. Urbonas, I ir II dalis	3.00
Atsiminimai iš Balfo veiklos, prel. J. B. Končiaus	3.00
Aisčiai karinės istorijos šviesoje, Z. Raulinaičio	1.25
Žalgirio mūšis, O. Urbono, karas su kryžiuočiais	1.50
Karaliaus Mindaugo pulkas, J. Variakiojo	3.50
Antanas Smetona, A. Merkelio	12.50

Antanas Smetona, V. Sliogerio	2.00
Martynas Jankus (monografija), P. Alšėno	4.00
Vaidėvutis, Z. Raulinaičio	1.25
Kelias į Lietuvos atstatymą, J. Puzino	2.50
Vl. Nagius-Nagevičius	6.00
Krepšinio išvyka Australijon	3.00
Kelionė į Pacifiką, J. Bachuno	2.00
Blezingėlės prie Torenso	2.00
Lietuva okupacijoje	2.00
Shenandoah, Pa. lietuvių parapija, dr. A. Kučo	4.00
Senprūsių laisvės kovos su vokiečių riterių ordinu, M. Anyso	7.50
Lietuviai legionieriai Vietname, B. Vrublevičiaus	2.00
Gimtines takais, P. Narvydo (pasakojimai)	3.00
Sv. Kazimiero parapija Los Angeles, Calif., J. Gliados	5.00
Religinis pradas Maironio kūryboje, dr. A. Šešplaukio	2.00
Amerikos lietuvių istorija, dr. A. Kučo	10.00
Kazys Pakštas, J. Ereto	10.00
Lietuvių kryžiai ir koplytelės, dr. J. Griniaus	5.00
V. Krėvė savo laisvuose, V. Maciūno	1.00
A. Vanagaitis ir Balutis (2 knygos)	4.00
V. Endziukaitis ir A. Olsauskas (2 knygos)	4.00
Lietuvos vaizdėliai, A. Zemačio	1.00
Nutuliosios dienos, A. Zemačio	1.50
P. Gudas-Gudavičius, V. Tercijono	1.00
Siluva žemaičių istorijoje, kun. S. Ylos	5.00
Nepriklausoma Lietuva, R. Skipičio	7.00
Lietuvos sukilimas 1862-64 m. K. R. Jurgėlo	10.00
Amerikos lietuvių Taryba, L. Šimučio	10.00
Lietuvių švietimas Vokietijoje, V. Liulevičiaus	12.00
Atsiminimai, prel. M. Krupavičiaus	10.00
Gana to jungo, K. Bielinio atsiminimai	5.00
Jaunystės atsiminimai, Vl. Pozėlos	4.00
Lietuvos vargonininkas išeivijoje, J. Zilevičiaus	5.00
Didysis jo nuotykis, J. Eretas tarnyboje Lietuvai	5.00
Prisiminimų fragmentai, K. Musteikio	3.00
Kaip jie mus sušaudė, J. Petruičio	2.00
Laisvę ginant, J. Petruičio, I ir II tomas	5.00
Mes valdysim pasaulį, L. Dovydeno, 2 tomai	8.00
Algimantas, V. Pietario II-ras tomas	2.00
Mano atsiminimai, dr. V. Tumėnienės	2.00
Vyrai Gedimino kalne, St. Butkaus	2.00
Nemuno pakrantėmis, A. Carnus	2.00
Lietuvos Vyčio pėdsakai, J. Strolis	2.00
Simas Kudirka, J. Gliados	3.00
Panevėžys, J. Masilionio	6.50
Vinco Krėvės raštai (5 tomai)	27.00
Skėmos raštai, A. Landsbergio (2 tomai)	12.00
Rinktiniai raštai, P. Andriūšio	5.00
Dialogas su lietuviu, B. Railos	7.00
Versmės ir verpetai, B. Railos	5.00
Pieno sparnai, Lietuvos karo aviacija	3.50
Atsitiktinio karcivio užrašai, I. Janušio	2.00
Alpis, K. Karpius apysaka	5.00
Grįžimas į laisvę, S. Rukienės	5.00
I laisvę ir mėnulį, J. Parojaus	1.50
Tolimieji kvadrantai, J. Grišmanausko	2.00
Išlikom gyvi, T. Angeliūčio	1.50
Užrašai, arkivysk. J. Matulaičio	2.50
Milžinių rungtynės, VIII tom.	3.00
Mistiniame sode, atsiminimai M. Vaitkaus	3.00
Kun. Mykolo Vaitkaus atsiminimai	3.00
Su Minija į Baltiją	1.50
Baltijos žvaigždė	2.00
Šiaurės žvaigždė	3.00
Per giedrą ir audrą	3.00
Nepriklausomybės saulė V tom.	2.50
Nepriklausomybės saulė VI tom.	2.50
Nepriklausomybės saulė VII tom.	2.50
Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Metraštis I tom.	5.00
II tomas 7.00 ir V tomas 16.00, Suvažiavimo darbai V tomas 7.00, VI tomas 10.00, III tomas 10.00	

VAIDINIMAI — DRAMOS

Pelio asmenimis, J. Jankaus drama	4.00
Zvakidė, A. Skėmos	4.00
Ziurkių kamera, J. Griniaus	1.50
Vaidinimai, V. Frankienės	2.00</

WORCESTER, MASS.

Balfo vėjus pradėtas. Balfo skyrius šiuo metu renka aukas mūsų vargstantiems bei kenčiantiems broliams. Balfo nuveiktus darbus gerai žinom. Tad visi prisidėkim, kad tie darbai būtų tęsimi.

Daugelis jau pradėdam sukti galvas apie Kalėdų dovanas. Už menkaverčius daiktus mokam aukštas kainas, o po švenčių tie patys daiktai yra nupiginti. Įprasmindami Kalėdas, atverkim širdis ir atidarykim pinigines Balfo aukų rinkėjams; jie rinko aukas spalio mėnesį, rinks ir lapkričio, o taip pat ir gruodžio mėnesiais. Čia vieta tiem doleriukam, kurie skirti kalėdinėm dovanom. Prisiminkim vargstančius bei kenčiančius.

Isleistuves dr. B. Matulioniai, gyvenančiam Wallum Lake, R. I., išsikėliantį į Chi-cagą, lapkričio 26, sekmadienį, 1 val. popiet Maironio Parke rengia LB apylinkės valdyba.

Apgailėstaujame, kad dr. B. Matulionis mus palieka. Nors ir negyvendamas Worcesterį, būdavo mūsų tarpe. Labai daug yra prisidėjęs mūsų kolonijos gyventojam savo medicinišku patarnavimu. O ką bekalbėti apie tuos laikus, kada galėjom savo artimiesiems Sibire ir Lietuvoje siųsti vaistus. Tada mūsų paguoda buvo dr. B. Matulionis, nes jis tuos vaistus žemiausia kaina mum parūpindavo.

Isleistuvės rengiamos su menine dalimi. Visi kviečiami į jas atsilankyti ir su mūsų mielu daktaru praleisti kelias valandas, tuo išreiškiant jam nors mažą dalelę dėkingumo.

Worcesterio Šv. Kryžiaus kolegija iki šiol priimdavo tik vyrus. Šiais mokslo metais pirmą kartą per 129 metus priėmė ir studentes. Dabar kolegijoje yra 2,200 studentų vyrų ir 280 studentų moterų.

Skautiškos lietuviškos vestuvės

Worcesterio lietuvių spalio 21, buvo džiaugsminga diena, nes kolonija praturtėjo nauja lietuviška, skautiška šeima. Tą dieną mūsų metu Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje klebonas kun. A. Miciūnas, MIC, moterystės ryšiais surišo ir palaimino jaunuosius Teresę G. Juškaitę ir Rimantą R. Jakubauską. Pasakė ir pamokslėlį, primindamas vieno antram įsipareigojimą.

mus. Jaunąją ir bažnyčią atlydėjo penkios pamergės, jų tarpe jos sesuo Bernadeta, o prie altoriaus atvedė tėvelis. Jaunajai asistavo B. Račiukaitytė. Per mišias giedojo V. Roževičius, vargonavo O. Keršytė.

Vestuvių puota buvo Maironio Parko salė. Prisirinko daug Juškų-Jakubauskų giminių, artimųjų, jaunųjų ir tėvų draugų. Kadangi abu jaunavedžiai yra skautų veikėjai, tai buvo atvykę ir skautų vadovų iš kitų kolonijų. Buvo matomi ir Šv. Kazimiero parapijos kunigai — A. Miciūnas ir J. Budzeika. Jaunikiom vaišėm vadovavo vyriausias skautininkas P. Molis. Klebonas kun. A. Miciūnas atkalbėjo maldą.

Vyriausias pajaunys jaunojo brolio Algimantas pasveikino jaunuosius ir pakvietė visus pakelti šampano taures į jaunųjų sveikatą. Sugiedota "Ilgiausių metų".

Vaišių vedėjas sveikino jaunuosius skautų organizacijos vardu ir pakvietė Worcesterio skautų Neringos tunto turtininkę R. Molienei įteikti jiems dovaną — lietuvišką staltiesę ir gintarinį paveikslą. Sveikino ir LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas. Abu jauniejai yra LB valdyboje, todėl I. Markevičienė LB vardu įteikė dovaną. Skautų tėvų komiteto vardu sveikino J. Šteinys ir taip pat įteikė dovaną. Daug sveikinimų ir dovanų jauniejai gavo iš Lietuvos, Kanados, Chicagos ir kitų vietovių.

Šiek tiek pasivažišus, kalbėjo jaunojo tėvelis, kuris yra puikus humoristas. Pabaigoj tarė žodį ir jaunasis, kuris, kaip ir jo tėvelis, yra puikus kalbėtojas, bet sakėsi šiandien negalys kalbėti. Dėkojo visiem už atsilankymą, tėveliam, Juškam už vaišes, E. Kauševičienei už paruošimą.

Jaunajam pirmus kūdikystės žingsnius teko žengti Lietuvos žemėje, bet neilgai. Po ilgo tremties kelio Jakubauskų šeima apsigyveno Worcesterį. Romas įsijungė į skautų organizaciją, kurioj, kaip pavyzdingas ir energingas veikėjas, užsitarnavo skautininko laipsnį. Daugiausia veiklos metų praleido dirbdamas su vilkiukais, organizuodamas parengimus, iškylas.

Sao Paulo centre buvo surengta baltų paroda. Vakarinių programų lankytojai stebi kanklininkus kun. Joną Kidyką, S.J. ir Sofiją Zutauteitę. Nuotr. A. Saulaitis

Jaunoji gimė Vokietijoje. Ją mažą tėvai atsivežė į Ameriką. Baigė Šv. Kazimiero parapijos mokyklą ir siekė aukštojo mokslo. Dar ir dabar gilina studijas. Nuo vaikystės įsijungė į skautų organizaciją, kurioj surado ir savo būsimą vyrą. Dirbo uoliai, daugiausia laiko praleisdama su paukštytėmis. Už pavyzdingai einamas pareigas pakelta į paskautininkės laipsnį.

Povestuvinei kelionei jauniejai išvyko į Kanadą. Grįžę apsigyvens Worcesterį savo name, kurį nusipirko prieš vestuves.

Romui ir Teresei Jakubauskam tenka palinkėti Dievo palaimos visam gyvenimui, kad būtų energingi kovotojai už savo tėvų krašto išlaisvinimą.

J.M.

APYSKAITA — PADĖKA
(Worcesterio miesto 250 metų jubiliejaus išskilmėse veikliai dalyvavo ir vietos lietuviai. Minėjimo eigos išsamų aprašymą Darbininkui pristatė pastovi korespondentė. Tai buvo atspausdinta nr. 42, spalio 6. Vėliau gauta ir Prano Stanelio, Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos pirmininko, apyskaita-padėka tų pačių išskilmų reikalu. Vengiant kartojimosi, čia spausdiname tik to rašto ištraukas. — Red.)

Rugsėjo 23 Green Hill parke įvairių tautybių gegužinė lietuviškų dirbinių paroda suruošė VI. Židžiūnas ir I. Markevičienė.

Rugsėjo 24 didžiuliam parade lietuvių dalyvavo su vežimu (float), papuoštu Vyčio ženklu, vėliavomis, lietuviškomis spalvomis ir gelėmis. Gražiai derinosi ant vežimo važiuavę uniformuoti skautai, ateitininkai, lie-

tuvų veteranai, Spindulio šokėjai ir paaugstinioji vietos besikeičiančios lietuviškos — I. Markevičienė ir D. Marcinkevičiūtė.

Gražaus vežimo parūpinimu ir papuošimu rūpinosi komisija: W. Karytais, R. Jakubauskas, J. Zalickas. Papuošimuose talkino I. Markevičienė. Padėką ir vežimo savininkui "Saulėnas Salvage Inc.", kuris vežimą — platformą beveik ištisą savaitę pavedė nemokamai rengėjų dispozicijai.

Paradiui užsibaigus, svečiai rinkosi į Lietuvių Piliečių klubą, kur įvyko priėmimas. Svečiai grožėjosi papuoštom patalpomis ir buvo pavaišinti užkandžiais.

Tą patį vakarą Foley stadione lietuviškai programai vadovavo A. Miner. Jis užsiminė apie Lietuvą ir paaikšino atliekamus dalykus.

Miesto suaktyviniam leidiny atspausdinti A. Miner ir R. Sarapo ilgoki straipsniai apie lietuvių ir Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos sveikinimą.

Jubiliejaus dalyvavimo išlaidas padengė aukotojai: 300 dol. Maironio Parkas; 100 dol. lietuvių veteranai; 50 dol. LB Worcesterio apylinkė; po 25 dol.: Aušros Vartų Nukryžiuotojų seselių gilda, Vyčių 26 kuopa, Liet. Moterų klubas, Katalikių Moterų S-gos 5 kuopa; po 10 dol.: Treitininkų skyrius, Katalikių Moterų S-gos 69 kuopa, Vyčių 116 kuopa, A. Tamkus, Meno mėgėjų ratelis ir Pranciškonų rėmėjų būrelis. Be to, Maironio Parkas perdavė bendron kason 240.60 dol. gautą pelną už parduotą Green Hill parke maistą.

Rugsėjo 9 Worcesterio laikraštis "The Evening Gazette" tarp kitko rašo: "Celebration officials said the Lithuanians are one of the local ethnic groups most heavily involved in helping celebrate the 250th."

Padėką mūsų ryšininkam su minėjimo organizatoriais: A. Miner (jis buvo ir meninės programos vedėjas), I. Markevičienei, P. Moliui ir I. Adomaitienei. Į parengimo planavimo komisiją iš lietuvių įėjo: I. Adomaitienė, Ch. Grigaitis, J. Grigaitis ir Ch. Tagman.

Kadangi lietuvių dalyvavimas buvo koordinuojamas ir vyko Worcesterio lietuvių organizacijų tarybos vardu, nuširdžiai dėkoju visiem minėtiems, o taip pat visiem, prisidėjusiems prie lietuvių sėkmingo dalyvavimo, ypač mūsų parapijų klebonam už specialias pamaldas ir dalyvavimo garsinimą bažnyčiose.

Pranas Stanelis,
tarybos pirmininkas

(atkelta iš 7 psl.)

MENAS ALBUMUOSE

Lietuva — vaizdai, V. Augustino	6.00
Art Collection, pranciškonų turimas menas	5.00
Tautos keliu, J. Juodžio menas	7.00
J. Bagdono kūrybos bruožai, iliustruota	4.00
A. Kezio foto kompozicijos	6.00
A. Kezio Šventojo auka	3.00
Tėviškos vaizdai	3.00
11 lietuvių dailininkų Australijoje	6.00
Laužai liepsnoja vakaruos, skautų jamborė	4.00
Vilnius — grafika — tapyba	3.00
Liaudies menas vaizduose	3.00

IVAIRIOS

Tautiniai rūbai ir juostos	1.75
Pasaulio lietuvių žinynas, A. Simučio	5.00
Lietuvių literatūra svetur, red. K. Bradūno	10.00
Nužemintųjų generacija, V. Kavolio	2.00
Sodybų pievelės, A. Šestoko	1.25
Valgių gaminimas, kietais viršeliais	7.50
Padangų keliai, astronomija, kun. P. Vaserio	1.50
Karališka diena, K. Barėnas	1.50
Lietuva — Europos nugalėtoja	2.00
Lietuvos spalvotas žemėlapis	2.50
Zemės ūkio švietimas, dr. J. Daubaras	5.00
Visgailis, J. Vėglio padavimai	3.00
Vardynas, A. Rūko	3.00
Religinis pradas Maironio kūryboje, A. Šešplaukio	2.00
Komunizmas — Antikristo religija, K. Cibiro	1.00
Kad ji būtų gyva, E. Čekienės straipsniai	5.00
Zymios lietuvių moterys, dr. V. ir M. Anysų	7.00
Lietuvos miškai ir jų ūkis, dr. A. Škerio	5.00
Bukite sveiki, dr. S. Biezio	1.00
Numizmatika, J. Kario	10.00
Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Kario	5.00
Silpnamė kūnė, J. Prunskio	1.50
Kelionės įspūdžiai, kun. J. Pauliuko	2.00
Mįslės, J. M. Puikūno	3.50
Lituanistikos darbai, II-ras tom.	2.50
Anglų kalbos gramatika lietuviams	2.00
Vadovėlis Esperanto kalbos, K. Vidikausko	1.00
Lietuvių kalbos žodynas, 8-tas tomas	8.00
Tėvynės ilgesys, Meškučio	1.00
Bendravimas su Lietuva, V. Vaitiekūno	1.00
Kolektyvinė prausykla, V. Kastyčio	2.00
Tremtinio kelias	1.00
Moderni mergaitė, kun. S. Ylos	4.00
Ateitininkų vadovas, kun. S. Ylos	4.00
Jaunystės maršas, kun. A. Sušinsko	2.00
Laisvė ir būtis, dr. J. Girmiaus	2.00
Lietuviškas auklėjimas šeimoj, L. Dambriūno	1.00
Vaikų auklėjimas šeimoj, kun. J. Danieliaus	1.50
Tautinis auklėjimas šeimoj, V. Čiziano	1.50
Meilė 20-tame amžiuje, P. Maldeikio	5.00
Lietuvių kalbos gramatika, J. Ambraska	2.00

KNYGOS VAIKAMS

Gatvės berniuko nuotykių, R. Spalio	4 dol. Kietais virš.	5.00
Baltasis stumbras, G. Ivaskienės, premijuota apysaka		3.75
Ten, kur Nemunas banguoja, A. Tyruolio		3.50
Jaunieji daigėliai, J. Narūnės eilėraščiai		1.50
Snaigų karalaitė, J. Narūnės		1.00
Birutės rytas, J. Narūnės		1.00
Gintaro takais, J. Narūnės		1.80
Ambarella, J. Narūnės (anglų kalba)		1.00
Tėviškėlė aš regiu, P. Imsio		1.00
Diena prie ežero, A. Barono eilės		3.50
Saunus penketukas, J. Svaisto		3.00
Nardžio pulkas		2.00
Lapė Snapė		2.00
Pelytė geležytė		2.00
Paskendusi piliis		2.00
Liūdai linguoja lėlija		2.00
Archimėdas		3.00
Katekizmas, K. Zitkaus		2.00
Ugnies žirgas		4.00
Gyvenimo keliu		2.00
Šiai dienai ir rytojui		1.50
Sirdies nuolauzos		2.00
Gintarėliai, E. Ruzgienės spalvotos elementorijos		5.00
Didysis Reizas		2.00
Tinginė ir Darbštutė		2.00
Dantės Naujasis gyvenimas		2.00
Kaip Algiukas Vėjo Ieškojo N. Jankutė		2.50
Labas Rytas Voverė, J. Minelgos		2.50
Bitės, L. Germanienės		3.50
Lietuvos Laukai, S. Jonynienės		3.00
Tėviškos Sodyba, J. Plačo		3.00
Meškiukas Rudnosiukas, V. Nemunėlio		3.00
Algis ir Alytė, spalvinimo knygtutė		0.75
Pupucio Skėtis, spalvinimo knygtutė		1.00
Ukė-Wagū, A. Golbacchini		2.25
Laumė Daumė, S. Petersonienės		5.00
Keturi Valdovai, S. Džiugo		2.25
Neklaudžios, S. Džiugo		2.25
Jaunojo Galūno Keliu, kun. P. Gavėno		2.00
Kregždutė, I dalis, A. Rinkūno		3.00
Kregždutė, II dalis, A. Rinkūno		3.50
Kregždutė, III dalis, A. Rinkūno		4.00
Vahulio pasaka, T. Vaitganto		2.00
Lietuvos istorija, V. Liulevičiaus, V. klasei		1.50
Du broliukai, A. Kairio 3 veiksmų pasaka		2.50
Vyskupo katinas, C. Grincevičiaus		2.50
Trumpas pasakaitės kaip kiškučio uodegaitė		1.00
Gintarėlė, J. Narūnės		1.00
Jurātė ir Kastytis, Maironio		1.00
Čirkšas siaube, M. Vaitkaus		1.00
Laužai ir kibirkstėlės, O.B. Audronės		3.00
Elementorijos U. I. Malėno		3.00
Vysk. M. Valančiaus vaikų knygelė		2.00

Lietuviškos knygos ir plokštelės gaunamos:
DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS
USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

PIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionėi ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULIUS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7088
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6146
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos 20 metų sukakties proga

MŪSŲ DAILININKAI PASISAKO

Spaudoj paprastai pasisakoma apie menininkus. Betgi įdomu išgirsti ir pačių menininkų žodį. New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos nariams buvo pateikti šie klausimai:

1. Ar naudojate tik vieną meno išraišką (tapyba, grafika, skulptūra...) ir kodėl? Jei daugiau nei vieną, kuri iš naudojamųjų priemonių artimiausia ir dėl ko?

2. Ar siekiate savo darbuose išreikšti formų ir spalvų santykį; ar ieškote žmogaus santykio su gamta, su savimi, su visata?

3. Ar galvojat, kad išeivijoj yra lietuviškas stilius, atsispindi mene ir yra lyg jungtis tarp lietuvių menininkų? Ar įmanoma dailininkui, taip ilgai gyvenančiam svetur, likti nuoširdžiai giliai lietuvišku?

4. Kiek domina ir kiek yra paveikę dabartinės modernios srovės vakarų meno pasauly?

5. Ar yra klausimas, kuriuo norėtumėt pasisakyti?

Šiame numeryje spausdinami Nijolės Nedos Macelytės, Onos Paškevičienės, Mykolo Paškevičiaus ir Kazimiero Žoromskio pasisakymai.

Rima Čerkeliūnienė

Dail. Ona Paškevičienė. Nuotr. V. Augustino

ONA PAŠKEVIČIENĖ

1 Mokykloj turėjau praeiti visas meno šakas: tapybą, grafiką, skulptūrą, keramiką, net ir litografiją. Vienu laiku teko piešti karikatūras Literatūros ir Meno laikraščiu, bet tapyba buvo ir bus artimiausia mano širdžiai.

Aliejiniai dažai duoda plačios galimybės suvienyti keletą technikų ir tokiu būdu išgauti daugybę naujų tonų. Pavyzdžiui, jei būsimos paveikslas užduotis reikalauja šviesos ir lengvumo — naudoju akvarelinę techniką, praskiesdama dažus iki permatomos konsistencijos. Maišydama sunkią ir lengvą techniką, išgaunu visai skirtingą paveikslą išraišką.

Norint geriau pažinti save, yra labai svarbu išmėginti įvairias meno priemones.

2 Su savo lakia vaizduote dailininkas yra tik maža gamtos dalelė. Gamta jį sukūrė, davė jam talentą ir, kaip tėvas, motina ir mokytoja, nuo pat vaikystės skiepijo, vieno ar kito formoj, estetinį jausmą grožiui pažinti. Kadangi ir aš esu gamtos dalelė, labai norėčiau išreikšti meilę taip gražiam pasauliui. Negaliu pasakyti, kad tai lengva pasiekti — dažniausiai pergyveni nusivylimą ir labai retai — džiaugsimą.

Jeigu, per tokį sunkų ir įdomų darbo procesą pasiseka perduoti žiūrovui tą jausmą, kurį turi savyje, esi laimingiausias žmogus pasaulyje.

3 Išeivių lietuvių dailininkų kūryboj nėra jungiančio lietuviško stiliaus. Mes esame atitraukti nuo savo krašto ir jo liaudies meno, o lietuviškas stilius liaudies menas yra pagrindinė savybė. Pavienis dailininkas, stipriai įaugęs į liaudies meną, sugeba išsilaikyti. Tačiau tai nėra būtina — menas turi likti laisvas. Ir savo tautai dailininkas daug daugiau pasitarnaus, jei bus aukšto lygio tarptautinio dailininko.

Lietuvis dailininkas išeivijoj gali išlikti nuoširdžiu lietuviu, bet jo menas bus tikrai savi-

tas, jei jis pasirinktų tokį stilių, kuris atitiktų jo mūzos reikalavimus.

4 Beveik visi dailininkai seka šių dienų meno srovės. Visi mes lankome parodas, skaitome kritikas ir stengiamės įsigilinti į naujų srovių filosofiją.

Kartais nusivili, nes visada lauki ko nors nepaprasto, kai kada net pasipiktini, bet kartais randi, kas tave žavi, optimistiškai nuteikia ir skatina dar daugiau dirbti.

Nesvarbu, jei ta ar kita srovė paveikė tave teigiamai ar neigiamai — svarbu, kad ji tave paveikė.

Dailininkas turi būti judrus, akylus, sugebąs priimti kritiką ir pats kritikuojantis. Tik tada jis bus rafinuotas ir pilnėja to žodžio prasme — Dailininkas.

MYKOLAS PAŠKEVIČIUS

1 Mano principas mene yra tarp grafikos ir tapybos. Jei laikyti grafiką kaip baltą ir juodą, tai tapyba yra tonas.

Aš vienijau tas dvi meno išraiškas viename tikslu, todėl mano darbus galima priskirti lygiai tapybai, kaip ir grafikai, nes ši forma atsako mano reikalavimams.

2 Bendrai nesiekiu savo darbuose išreikšti formų ir spalvų santykio, nei žmogaus santykio su gamta, su savimi ar su visata. Iš kiekvieno minėto principo aš imu mažas detales vieninteliui tikslui — sukurti nuotaką.

3 Ryskus lietuviško stiliaus išeivijoj dabar nėra. Stilius gimsta iš ilgo ir izoliuoto tautų gyvenimo.

Egipto, Indijos, Kinijos ir kitų senovės tradicinių kraštų stilius liko gilioj praeity.

Dabartiniai laikai naikina pavienių tautų stilių, kadangi visų tautybių gyvenimo prie-

NIJOLĖ NEDA MACELYTĖ

1 Aliejiniai dažai, kuriais drobėje galima išgauti turtingą spalvų pasaulį, man teikia didžiausio pasitenkinimo. Aliejus leidžia pasiekti plačią skalę intensyvumo, gilumos bei plastiškumo ir tuo sukurti erdvinį spalvų žaisimą.

Savo tapyboj bandau suderinti ryškiuosius akcentus su dominuojančia spalvų jūra. Spalvotų šviesų žvaigždynai pinasi paveiklo plane, tai išsišokdami, tai atsitraukdami, bet vis likdami paviršiuje. Nors paveikslas atrodo esąs nuolatiniam judėjime, viską jungia raštuota taisyklė užuolaidai.

2 Manau, kad gamta mumyse sukelia gilių jausmų, kurie iššaukia kūrybingumą. Spalvų pynė žolės kuokštėj, virpantys šviesos raštai, besiveržią pro lapų skėtį danguje... — visuomet mane giliai veikia.

Betgi kas atsitinka, kai išorinių įspūdžių sukeltus pergyve-

nimus bandom perkelti į drobę? Tai jau menas. Bekurdami, mes turim semtis jėgų iš savo vidinės, per savąjį aš persijotos vaizduotės. Menininko vertė nustato sugebėjimas sąmoningai derinti vidinį ir išorinį pasaulius.

3 Būdama aplinkos išdava, savo darbuose jaučiu stiprią amerikiečių įtaką. Taip pat jaučiu, kad ir mano lietuviškųjų namų aplinka, kurioj užaugau, paliko gilių pėdsakų mano meniniam vystymesi. Nors esmėje manieji darbai priklauso amerikiečių pasauliui, bet mano romantiskas priėjimas prie tapybos turi europines šaknis.

4 Nejmanoma, net ir aštrokai, nesusidurti su dabartinėmis meno srovėmis vakaruose. Įtaką yra daug — kartais net per daug. Nežiūrint to, daugis iš jų labai intriguojančios ir toli eina savo implikacijose.

Šiais laikais viskas galima — įkrovimas yra didžiulis. Su tuo ateina naujoji laisvė, su kuria menininkas iki šiol dar niekad nebuvo akivaizdžiai susidūręs.

Neapvaldyta laisvė turėtų išsiskirti ir didesnį atsakingumą. Iš menininko daugiau tikimasi, ir tik pats menininkas gali atsi-

Tai šitoks, maždaug, žmogaus santykis drobėje su gamta ir su „dažu“... O ko norėjote iš manęs su žodžiu „visata“, — taip man ir lieka neaišku.

3. Dėl „lietuviško stiliaus“ mes visi ir visur leidžiame daug burbulų, nes dar nesutariame dėl terminologijos. Stilius yra tam tikra pakraipa mene, sakysim: impresionizmas, ekspresionizmas, renesansas. Tautinio stiliaus ne tik mes, bet ir niekas neturi. Yra tik tautinė mokykla ir tautinė dvasia. Tautinė mokykla sukuriamą per šimtmečius, todėl tokios, kaip užbaigtos, mokyklos mes dar neturime (ji tebėra dar vystykloose). Paskutiniu laiku tai ten, tai čia pasirodė šauksmai, kad mes jau turime tautinę mokyklą (dar blogiau — stilių) yra nerimti, nes išeina iš po tų pačių žmonių kojų, kur jie stovi.

Du ar trys normalaus lygio dailininkai negali padiktuoti tautinio „stiliaus“, tuo labiau, sukurti tautinės mokyklos!... Du-trys didesnės kalibros meistras — jau būtų kas kita. Taigi, turėkime kantrybės ir dėl to (sakysim, iš Čiurlionio jau gali-

Dail. Nijolė Neda Macelytė. Nuotr. V. Maželio

rinkti tikrai prasmingas ideologijas bei kryptis.

Sektino, tvirtai nubrėžto kelrodžio nėra — menininkas pats gali nusistiegti savąjį kelią. Ir tai man yra itin dėkinga dirva.

KAZIMIERAS ŽOROMSKIS

Dail. Kazimieras Žoromskis

me pasimokyti: jis yra puikus komponuotojas, kiek tai liečia paveikslą struktūrą).

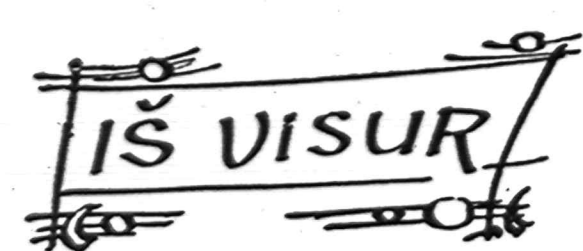
Kol kas mus jungia tik tautinė dvasia. Kaip tik dėl jos mes ir skiriamės nuo kitų tautų ir kraštų dailininkų. O tautinės dvasios iš mūsų negali niekas atimti, nežiūrint, ką mes „bemaliavotumėm“, nes ji yra mūsų gynyje. Šito sakinio tikrumui galiu tiek pridėti, kad prancūzų klasikais pasidare dailininkai, gyvenę svetur...

4 Progresyvių dailininką visada domino ir turi dominti naujosios srovės, neatsižvelgiant, kur jos būtų atsiradusios (vakaruose, rytuose, šiaurėj ar pietuose).

5 Norėčiau, kad mūsųose išaugtų daugiau menų nusakančių profesionalų, kaip juos čia vadina museum ar gallery men... Mat, kada reikia tuos dalykus nusakyti dailininkui, tai piktžodžiautojai tuojau „pridengia“ asmeniškumo skydu...

— Boltone meno galerijoj, Anglijoj, spalio 7 — lapkričio 4 veikė lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių tautodailės paroda. Ją surengė Pavergtų Tautų Komitetas Boltone. Lietuvių skyriaus įrengimu šioj parodoj daugiausia rūpinosi K. Steponavičius.

— Čiurlionio galerijos naujų patalpų jaunimo centre, Chicagoj, iškilmingas atidarymas ir JAV gyvenančių lietuvių dailininkų jungtinė paroda įvyks vasario 16-25.

— Emilija Pakštaitė, buvusio II PLJK Ziniaraščio redaktorė, dabar sutiko tęsti to paties Ziniaraščio redagavimą PLJS-gos Ryšių centrui. Pagalbinį redakcijos personalą sudaro Mirga Šerepkaitė, Ina Stravinskytė, Rita Kekštaitė, Loreta Plienaitė ir Aušrinė Karaitytė. Jau išleistas pirmasis Ziniaraščio numeris. Numatoma leisti kartą mėnesyje. Žurnalų formato, 4 pusl. Ziniaraštis (tiražas 500 egz.) informuoja jaunimą jungčiai palaikyti. Adresas: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629.

— Lietuvių inžinierių ir architektų suvažiavime Washington (spalio 7-9) veikė ir technikos paroda, kurią pristatė inž. Danys iš Chicago. Tarp daugybės eksponatų minėtinas inž. I. Tamošiūno projektas pilnai automatizuotam paštui, statomam prie New Yorko. Tamošiūno planų įvykdymas kaštus 53 milijonus dol. Buvo išstatyti ir inž. Danio jūrų švyturių projektai. Tokių švyturių Kanados vandenyse jis yra pastatęs apie 30. Dr. S. Matas išrado stipriųjį metalų-sarvą, dabar naudojamą malūnsparnių ir lėktuvų įgulų apsaugai. Jo išrasta nauja plieno rūšis naudojama Boeing 747 lėktuvuose. Inž. dr. A. Nasvytis yra suprojektavęs naują motorą malūnsparniams. Tokius motorus greit turės ir Baltųjų Rūmų malūnsparniai.

— Janinos Narūnės-Pakštienės nauja knyga — jos atsiminimai apie Gabrielę Petkevičiūtę, Balį Sruogą, Jurgį Savickį ir Juozą Švaistą — jau atspausdinta Chicagoj, Naujienų spaustuvej.

— Naujosios Anglijos Baltiečių draugijos Bostone šiemetinė pirmėjinė išrinkta šol. Violeta Balčiūnienė. Draugijos valdyboj lietuviams taip pat atstovauja Irena Vaitienė, Vytautas Izickas, Česlovas Mickūnas ir Vytautas Ziaugra. Tiek pat atstovų turi latviai ir estai. Nūtarė surengti miesto rotušėj baltiečių dailininkų parodą, bendrą koncertą ir bendrą pobuvį.

— Lietuvių tautodailės ir kultūros paroda (Lithuanian Treasures of Culture) atidaroma lapkričio 26 Detroito miesto centrinės bibliotekos trečiajau aukšte, Adams Strohman salėj. Parodą organizuoja Detroito Kultūros Klubas ir St. Butkaus kuopos šauliai. Parodą globoja LB apylinkė.

— Lietuvių Tautinės Sandaros seimas įvyks lapkričio 12, sekmadienį, 11 val. ryto sandaros namuose, 840 West 33rd St., Chicago, Ill. Kiekviena Sandaros kuopa siunčia atstovus į šį seimą. Dėl susidėjusių aplinkybių jau 5 metus Sandaros seimų nebuvo.

— „Eglutės“, vaikų laikraščio, naujas numeris bus jungtinis, spalio — lapkričio mėn., ir išeis lapkritį, nes šiuo metu pagrindiniai pertvarkoma seselių spaustuovė Putname. Susidariusios techniškos kliūtys sutrukdė žurnaliuko spausdinimą.

— Nauji Darbininko skaitytojai: S. Citvaras, Richmond Hill, N.Y.; M. Mickys, Rochester, N.Y. Užsakė kitiem: P. Ažuolas — jaunavedžiam F. ir P. Ažuolam — visi iš Brooklyn, N.Y.; K. Vainius, Maspeth, N.Y. — jaunavedžiam P. Vainiam, Del Rio, Texas; J. Binzas, Newark, N.J., perėmė Darbininką iš a.a. J. Ambrozaičio, Newark, N.J.; P. Brazauskas, Paramus, N.J. — E. Surudai, Belmar, N.J.; NJLT per P. Puroną, Jamesburg, N.J. — L. Boreišytei-Almario, Lakewood, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkjam užsakytojam. Naujienų skaitytojam pirmiem metam Darbininko prenumerata tik 7 dol.

Dail. Mykolas Paškevičius

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 612-2923 SERVICE

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
Rubout your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

SCOTCH PLAINS ESSO

Open 7 Days a Week
(Just Gasoline)
U.S. Highway No. 22 & Pinehurst
Ave. Scotch Plains, N. J.

PRINTING

If it can be printed we can do it.
Business Forms, Commercial Stationery,
Invitations, Change Books. Also
printing done in Spanish. Reasonable
prices. Estimates Given. Call LMN
Printing 525-9280.

Plumbing, Oil Burner Installation,
Welding, Boiler Repair. All Work Done
by Expert Mech. Reas. Rates.
SAM-WIL 632 E 180 ST Bronx
367-1278

If You really want your Car to go see

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE

Mario De Santis, Prop. Complete Brake
Repairs, Front End Work, Electrical
Work, Tune-Ups our Specialty, Auto
Repair Skilled Mechanics
Shell Bay Road Mayville (Opp. Exit of
State Inspection Station) Phone 609
465-5607 Cape May Court House.

MASTER CONSTRUCTION

Repairs from \$5.00 up. Basements,
Kitchens, Electrical Violations,
Carpentry & Plumbing. Days and
Nights LIC. H 695530 (212) 932-7150

STANHOPE CHEVRON

Open 7 Days a Week. We Take Care of
All Your Automotive Needs. Road
Service. 24 Hour Wrecking & 24 hour
Towing Service.
Brooklyn & Sparta Roads, Stanhope,
N. J. Call 201 347-5665. Ask for Doug
or John

JOE HUGHES & SON

We Specialize in Bricks, Stoops,
Precast Steps, Flagstone Patios &
Porches. 1st Class Work! Free
Estimates. Reasonable Rates.
Dependable Service. 40-53 69 St.
Woodside, (212) IL 8-7197

DISPLAY

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, financially
self maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Memorial
Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONES
UKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atsinininių radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki
5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktorius dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak.
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį.
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburyje, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11376.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

HELP WANTED

PART TIME HIGH PROFIT
We Need People to Expand our
Business in Your Area. Special
Opportunity for Special People. For
Interview call Mr. Carmeli 212 459-
1317

CABINET MAKERS WANTED
Must be Experienced to Work on Fine
Furniture. Steady Work, Good Pay.
Apply at: 1602 Troy Ave. Bklyn. or
call 377-4600.

DRIVER WITH TRACTORS
A-1 Company Year Round Hauls at
Top Rate
Full Company Cooperation
Call George or Gene (516) 588-6000

SERVICE

**GRUBER'S CITGO SERVICE
STATION**
Open 7 Days a Week
Open 7 Days a Week. General Auto
Repairs. Road Service. Tires Batteries
& Accessories
1111 Stuyvesant Ave. Irvington, N. J.
Call 201 372-9744

**HERB'S SUNOCO SERVICE
STATION**
Open 7 Days a Week 24 Hours a Day
General Auto Repairs, Road Service
Tires Batteries and Accessories 100
State Highway No. 4 Englewood, N. J.
Call: 201 568-2226

BROWN'S CONSTRUCTION CO.
361 LeJohn St. Bklyn.
All Work Done — "Name it, we shall
do it". Quick. Dependable. Free
Estimates. Reasonable Rates. Call now
827-8465

**CALL ARTIC AIR
REFRIGERATING SERVICE**
Commercial and Domestic. 30 Day
Guarantee on Parts. Sales & Installation
Free Estimates. Reasonable Rates
Call 926-7622

A.M. WEARY CO.
Locksmith, Engraving, Rubber
Stamps, Lamination
2127 2nd Ave. N.Y.C. (Bet. 109-110
St.) Call (212) 876-1309

**JOE'S SERVICE
CENTER**
Tune-Ups Our Specialty
Open 24 Hours Every Day
Dial 609 641-6346
Fire & Tilton Road Pleasantville, N.J.

**YOUNG'S TEXACO
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week. General Auto
Repair, Road Service, Tires, Batteries
and Accessories (24 Hour Towing
Service) RT. 206 Flanders, N.J. Dial
201 879-7115.

PARADISE WINE & LIQUOR CO.
Finest of Imported and Domestic
Wines & Liquors
Free Delivery. Special Attention to
Your Holiday Needs
805 Summit Ave. Union City, N. J.
Dial 201 867-7077

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DISPLAY

SCORPION SNOWMOBILES!
The Smoothest ride in Snowmobiling!
Nine Models to Choose from. Full
Service and Warranty facilities.
Clothing and accessories also available.
Open Monday through Friday 8 am to
8 pm. Saturday 8 am to 6 pm. Sunday
1 pm to 6 pm. Crystal Recreation
Vehicles, 39 West Water St. Wakefield,
Mass. (617) 245-3531

THE STEAK PUB
Located in Howard Johnson's Motor
Lodge Route 17, Ramsey, N. J. Lunch
11:30-2, Dinner 5-10, Cocktails from 12
Noon. Closed Sundays. Every Wednesday
is Ladies Night. Men bring your
girls and her dinner is half price. For
Reservations (201) 327-0006

SANDS VILLAGE DINER
Millerton, N. Y. Fully Equipped. Estab.
Business. Truck Route 44. Busy Diner.
Good Lease. Asking \$55,000. No
Reasonable offer Refused
(914) 789-3589 or 914 789-4726

**MACALUSO'S ITALIAN
RESTAURANT**
Finest of Italian Cuisine
Bring the Family for Sunday Dinner
161 Rea Ave. Hawthorne, N.J.
Call 201 423-9723

ATTENTION SNOWMOBILERS!
Full service shop for service and
warranty work. Sales and rentals of
new machines too! Complete line of
clothing and equipment. Travel over
our own large land tracts. Open 12
hours a day. 7 days a week.
Pleasure Vehicle Ranch, Inc. Route 110
Harvard, Mass. (617) 772-3845

NEW OFFICE BLDG.
LANDSDALE, PA.
Centrally Air Conditioned, Full Janitor
Service, Abundant Parking, 6 months
Free Rent for any Company who signs
a 5 year Lease for 4500 square feet
at \$6.00 a Square Foot. Call (215)
368-6000

APARTMENTS FOR RENT
Laurelton — apt. 225, a month, Queens
— 3 room apt. Manhattan 144 St. 3
rooms \$125, a month, 4 rooms, 145 a
month, 4 rooms, 160 a month, 134 St. —
4 rooms, 135 a month. Telephone:
639-9762 (agent)

**BRENTWOOD: ELDERLY, ALONE,
AFRAID TO LIVE IN THE CITY?**
I have room & board for 5 elderly's
in my comfortable private home in
Long Island. (516) 231-9229

PORTER STEAK HOUSE
Manchester, N. H. (3 Miles North)
RTE 3&28. Hotel. 6 Units with Apartment,
4 Acres of Land, Ranch House
with Apartment. \$295,000 — \$65,000
down (603) 623-8333

RENT

THE PIEDMONT INN
Dinner served with a complimentary
antipasto, Complete Dinners from 3.95
Giant Lobster Dinner \$5.95 with all
trimmings. Banquet facilities for
Weddings, Communion and Confirmation
Cards. All Special Occasions. All Credit
Cards Honored. Continental Cuisine.
2 Weaver Street, Scarsdale, N.Y. 914
SC 5-3900

Relaxed Living No Muggings
**GLOVERSVILLE 6 ROOMS IN
2 FAMILY HOUSE**
Adults, No Pets, in Beautiful Adirondack
Mt. area. Moderate Rent. Call
518-725-4687 or Write Mrs. S. Pollack
10 Place Street Gloversville, N.Y.

SERVICE

**SENTRY AUTO BODY AND
FENDER WORKS**
Auto Painting and Towing, Collision
Experts, Welding and Insurance Estimates,
900 Passaic Avenue, Building
No. 43, East Newark, N. J. Days Call:
201 485-9677. Nights 998-9271 or
933-5438

ED COOKE
59 Morningside Avenue
New York, New York
Painting Wall Papering Free Estimates
Call: 850-4173

M.A.S. AUTO ALARMS
All Auto Accessories and Parts. Wholesale
to Garages, Specializing in Auto
Alarms. Also Automatic Alarms for Residential,
Commercial and Industrial Properties. M.A.S. Inc. 3902 16th Ave.
Boro Park Brooklyn, N.Y. (212) 871-
9795. Serving the Entire
Metropolitan Area

When Every Dollar Counts call
SOCIAL MOVERS
Reasonable Flat Rates
Free Estimates. Minimum notice
Call 738-6226

History of Lithuania. Tai anglų
kalboj prel. dr. J. B. Končiaus
aprašyta lietuvių tautos
istorija. Kaina 2 dol. Gaunama
Darbininko administracijos.

SERVICE

**A & S FURNITURE REPAIR
& REFINISHING**
We Make Your Furniture Look like new
944 Main Ave. Passaic, N.J.
Call 201 475-6833 Mr. Wells

JOHN'S CITGO SERVICE STATION
Open 7 Days a Week
General Auto Repairs, Tires, Batteries
& Accessories — Road Service
Main & Willow Road Marlton, N.J.

PAT'S TOWING SERVICE
24 Hours Towing & Road Service
320 Bloomfield Ave. Newark, N.J.
Call 201 481-1896 or 483-8608 or
485-9794

WINCHESTER AUTO BODY SHOP
Complete Body and Fender Work
Automatic Transmission Specialist
Free Estimates
3711 Winchester Ave. Atlantic City,
N. J. Samuel Dumas, Nathan Chris
Christmas Mgr. 609-345-7048

A&M INSTANT PRINTING
For Instant Printing, Quality Litho-
graphy, Composition Layout, Art Electro-
static Machines, Papers, Toner,
Mimeo, Duplicators Supplies 81 Mc
Whorter St., Newark, N. J. 201-344-0117

READING SPECIALIST
Private Teaching, Spanish Homework
All Subjects, Groups, Emotional
Problems Call 654-3417

NICKY'S AUTO REPAIR
Specializing in Standard and Automatic
Transmissions and Motor Work
41 Heckel St., Belleville, N. J.
Call 201 759-9582 Open until 11 PM
Mon-Fri. Sat. till 5:30 P.M.

**Per Kultūros Židinį
Lietuvių didinį!**

Specialūs siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama —
Gavėjas nieko nemoka.
Greitas pristatymas.
Populiarūs siuntiniai

KAILIŲ IMITACIJA \$108.00.
Didelė vertė —
platus pasirinkimas:
ūdra (lygi ar dryžuota),
persiškasis avinėlis ar avinas

10 SKARELIŲ — \$54.90
5 vilnonės skarelės su
didelės ar mažos gėlėmis ar
turkiškais piešiniais ir 5
šilkinės skarelės, visų
spalvų.
Oro paštu — \$63.40

**5 DIDELES VILNONES
SKAROS — \$96.00**
54 inč. pločio ir 54 inč. ilgio,
kutai aplinkui, gražiai gėlėtos
Oro paštu — \$113.00

SPECIALI KOMBINACIJA
Didelė vertė — \$169.00
3 jardai vyriškam žieminiam
paltui medžiagos, 100% vilna,
3 jardai moteriškam
žieminiam paltui medžiagos,
100% vilna, 3 ir pusė jardai
vyruškam kostiumui
medžiagos, 100% vilna, 3
jardai moteriškam žieminiam
drabužiui medžiagos, 100%
vilna, 2 paklodės, (dvigubo
dydžio), 2 pagalvių įvalkai,
6 turkiški rankšluosčiai

SPECIALUS I — \$62.00
10 sv. kiaulės taukų,
10 sv. miltų,
10 sv. ryžių,
10 sv. cukraus.

Dar ir daugiau specialių
siuntinių.
**REIKALAUKITE MŪSŲ
NAUJO KATALOGO**
Užsisakykite dabar — tik per
**INTERTRADE EXPRESS
CORP.**
125 East 23rd Street
(Penktas aukštas)
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

**Labai svarbu
Naudoti rūbai**

Prašykite mūsų specialių
biuletenių.

Šioje prekyboje mes turime
23 metų patirtį ir daug
tobulintų patenkinimų
klijentų!

KVIEČIAME TALKON

Darbininko administracija ir
1973 metais yra pasiryžusi ne-
kelti laikraščio prenumeratos
kainos. Malonūs skaitytojai
kviečiami mum padėti.

Kviečiame pasinaudoti šių
metų pabaigos papigimui ir
užprenumeruoti Darbininką
savo artimiesiems. Kviečiame
paraginti draugus, pažįstamus
bei jaunimą arba prisidėti auka,
kad galėtumėm laikraštį siuntinėti
tiems, kurie nori skaityti,
bet nepajėgia užsimokėti, o
tokių yra gana daug.

Kas prisijus 1 dol. su nauju

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę
dovaną. Laikraštį siuntinėti:

Vardas ir pavardė

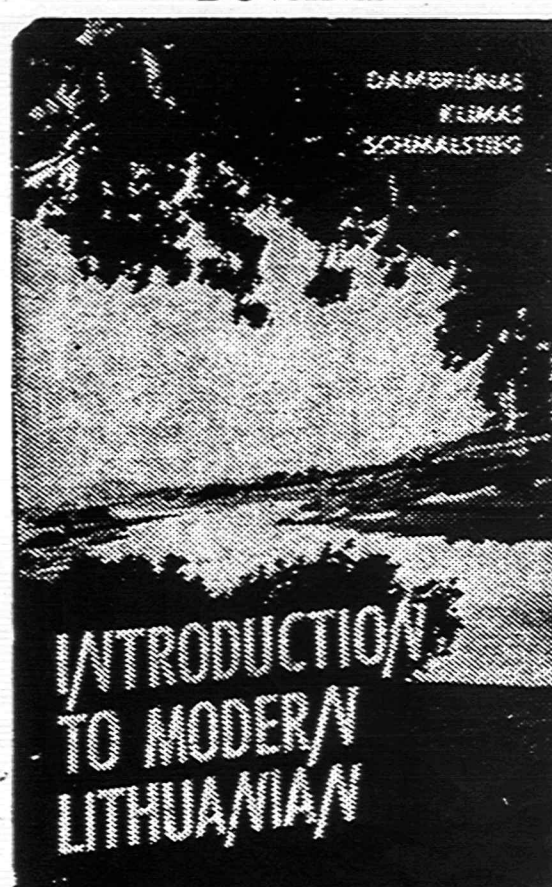
Adresas

Laikraštį užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Prenumeratas siųsti adresu:
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

BESIMOKANČIAM JAUNIMUI GRAŽI KALĖDŲ DOVANA

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Stovi pasakų šalis. Tai nauja, tik ką iš spaudos išėjus, vaikams skirta knyga, parašyta P. Kalvaitienės. Raudonoji kepuraitė, Karalaitė ir septyni nykštukai, Paparčio žiedas, Grybų karas, Gėlių karalystė ir kitos pasakos patrauks jaunųjų dėmesį. Išleido lietuvių skaučių seserija. Kaina 2.50 dol. Gaunama ir Darbininko administracijos.

Darbininko spaudos kioske turimos lietuviškos muzikos plokštelės, knygos, vėliavėlės, kalėdiniai atvirukai, suvenyrai, išsiuvinėtas lietuviškas himnas, Vytis, drožiniai, automobiliam trispalvė ir kt. gaunama ne tik Darbininko administracijos, bet lietuvių patogumui ir ALICE' gėlių krautuvė, 107-04 Jamaica Ave. ir 107 St. Richmond Hill, N. Y. Krautuvė atidara 7 dienas savaitę. Tel. 846-9527.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c.

DISPLAY

BRONX BEAUTY SCHOOL
Spanish and English speaking
Instructors. Located at 2048 McGraw
Ave. (near Parkchester). Low Tuition.
Easy Payment Plans Call (212) 931-7400

adresu, gaus Darbininką iki šių metų galo.

Prisiuntę 7 dol., gaus Darbininką šiais ir 1973 metais. Už du naujus skaitytojus mokama 12 dol. metam, už tris — tik 15 dol.

Už kiekvieną surastą naują prenumeratorių Darbininko skaitytojai gaus dovanai 3-5 dol. vertės knygą.

Mums būtina surasti bent 200 naujų skaitytojų. Todėl kviečiame visus, ypač Kalėdų proga, pasinaudoti papiginimais ir užprenumeruoti Darbininką naujam skaitytojui.

Vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo Darbininko skaitytojai kviečiami prisijusti auką spaudai remti ir tuo pačiu sveikinti artimuosius ir draugus per laikraštį. Taip pat vietoj kalėdinių atvirukų siuntinėjimo galite aukoti Kultūros Židinio statybai, kuri jau pradėta. Anksčiau prisijungusieji bus laiku patalpinti laikrašte. — Darbininko administracija.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijos. Dėžutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasveikinimais su persiuntimu 1 dol. 12 meniškų tautiskais motyvais pieštų kortelių 2 dol. Pradom laiku užsisakyti, kad laiku galėtumėt išsiųsti.

**KITATAUČIUI GERIAUSIA
KALĖDŲ DOVANA**

History of Lithuania ir Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. Končius. Dvi knygos 3 dol. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Užsakykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lietuvos Vytis — šitokios formos ir stilizuoto stiliaus — baltas vytytis raudoname fone, su lietuviška trispalve viršū ir skersai. Toks ženklas galima klijuoti ant automobilio lango (decal). Galima užsisakyti paštu prisiunčiant 1 dol. už ženklielį — Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant voku. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Antanas Laukaitis, iš Australijos, svečiavosi pas savo bičiulius Balį ir Janę Brazauskus. Jie tolimajam svečiui parodė Baltimorės miestą.

Šv. Alfonso suaugusiųjų klubas surengė kaukių vakarą spalio 28 Šv. Alfonso parapijos salėje. Šokių grojo orkestras. Geriausioms kaukėms ir kostiumams skirtos premijos.

Vladą Bačanską pagerbė jo draugai bei giminės spalio 28 Lietuvių svetainės klevų kambaryje. Palinkėjo jam ilgiausių metų. V. Bačanskas yra pasižymėjęs veikėjas.

Šv. Alfonso parapijos metinė vakarienė bus lapkričio 12 parapijos salėje. Pradžią 1 val. Bus pagamintų lietuviškų valgių Veiks loterija, šokių grojo Edvardo Karčausko orkestras. Visi kviečiami kuo gausiausiai dalyvauti.

Liet. Bendruomenės apylinkė lapkričio 4 surengė gražų ir didingą koncertą, kurio programą atliko solistai Aldona Stempuzienė ir Stasys Baras. Po koncerto buvo šokiai, kuriems grojo žinomas vokiečių orkestras Happy Wanderers.

Atgal prie Dievo — Back to God — pamaldos buvo lapkričio 5. Jas rengė legionierių lietuvių postas 154 ir jų padėjėjos. Visi dalyvavo mišiose, kurias aukėjo posto kapelionas kun. A. Dranginis. Mišios buvo 8:30 v. Šv. Alfonso bažnyčioje. Vyrų choras Daina giedėjo per mišias. Pamaldos baigtos Amerikos ir Lietuvos himnais.

Balto drabužių rinkliava jau prasidėjo ir baigsis lapkričio 15. Visi prašomi liekamus drabužius ir batus sunėsti ir Lietuvių svetainės rūši. Ties drabužiais bus pasiūti vargstantiems lietuviams kituose kraštuose.

Sodalietės rengia bingų žaidimus lapkričio 17 Šv. Alfonso mokyklos salė. Pradžią 7:30 v. Bus skanių valgių ir gėrimų. Pelnas skiriamas dovanom, kurios bus išdalintos lietuvim seneliams, esantiems prieglaudose. Sodalietės senelius apkalns Kalėdų švenčių proga.

Sporto klubas pietus rengia lapkričio 19 d. 2 v. popiet Lietuvių svetainės kambaryje. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Klubas veikia jau trečius metus. Klubas turi gerą tinklinio komandą, kuri praėjusiais metais laimėjo antrąją vietą visoje Baltimorėje. Tikimasi, kad jie šiemet laimės pirmąją vietą. Sėkmės jiems!

Jonas Obelinis

Kennebunkport, Maine, prieš pat lietuvių pranciškonų sodybos vartus parduodamas bungalov — dviejų miegamųjų, su įrengtu rūšių, dviem garažais. Trys ketvirčiai akro žemės. Viso 43,000 dol. Skambinti (207) 967-2224.

For sale. — Rosedale, L.I., 1 family, detached, brick house. In good condition. 2 garages, 3 bedrooms, 2 baths and a finished basement. Electricity 220 volts since the bedrooms are air conditioned. Phone (212) 528-0558.

P A D Ė K A

Šių metų liepos mėn. 5 d. mirė mano tėvas

A.A. JONAS VAITKEVIČIUS-VAITKUS

iš Auginų km., Josvainių valsč., Kėdainių apskr.

Šių metų rugsėjo mėn. 20 d. mirė mano motina

A.A. ONA RŪŠKIENĖ

iš Sasnavos miestelio, Marijampolės apskr. Abu palaidoti savo gimtinių parapijų kapinėse, Lietuvoje.

Skandūs metai mums abiem, skandūs mūsų broliams, seserims, anūkams, proanūkams Lietuvoje, Amerikoje ir Vokietijoje.

Nuoširdi padėka giminėms ir prieteliams už dalyvavimą pamaldose prisimenant mirusius. Ačiū visiems už pareikštą užuojautą spaudoje, laiškais ar asmeniškai. Ačiū už užsakytas mišias.

Nuoširdus ačiū priklauso Jonui Brazauskui už giesmes abejose mišiose ir prof. A. Aleksiui už palydėjimą vargonais.

Stasė Rūškytė-Vaitkienė
Edmundas Vaitkus

Stratford, Conn.

Eugenija Garunkštytė ir dr. Vytautas Bauksys, susituokę spalio 9.

APREIŠKIMO PARAPIJOS BAŽNYČIOJE
PAMALDOS UŽ MIRUSIUS LIETUVIUS
DVASININKUS

Gruodžio 3, sekmadienį, prašant parapičiam, klebonas kun. Pr. Raugalas rengia New Yorko apylinkės mirusiųjų lietuvių kunigų bei vienuolių ir lietuvių vyskupų (mirusių tarp 1950 ir 1972) prisiminimą — pamaldas su koncelebruojamomis mišiomis ir pritaikytu svečio kunigo pamokslu. Po mišių visi atvykusieji bus pavašinti parapijos svetainėje kava su pyragaičiais.

Mirusieji lietuviai vyskupai: vysk. Vincentas Borisevičius, vysk. Pranciškus Bučys, vysk. Teofilus Matulionis, vysk. Petras Maželis, vysk. Vincentas Padolskis, vysk. Kazimieras Paltarokas, vysk. Pranciškus Ramanauskas, vysk. Mečislovas Reinys, arkivysk. Juozas Skvireckas, vysk. Pranciškus Brazys.

Mirusieji lietuviai kunigai bei vienuoliai: kun. Simonas Draugelis, kun. Vytautas Demikis, kun. Vincas Gorden-Gordunas, kun. Juozas Grebliūnas, kun. Lionginas Jankus, prel. Ignas Kelmelis, prel. Mykolas Kemežis, kun. Antanas Kodis, kun. Jonas Laurinaitis, kan. Juozas Meškauskas, kun. Jonas Matuzas, kun. Antanas Milukas, kun. Titas Narbutas, kun. Antanas Narkus, kun. Aleksandras Norius, seselė Nikodema (dominikonė), kun. Jurgis Paransevičius, tėv. Bonaventūra Pauliukas, OP, kun. Kazimieras Paulionis, brolis Didakas Pauliukaitis, OFM, kun. Nikodemus Petkus, kun. Jonas Petrėnas, kun. Mykolas Ražaitis, kun. Silvestras Remeika, kan. Mečislovas Sandanavičius, kun. Antanas Sidoravičius, kun. Juozas Simonaitis, kun. Jonas Sitavičius, prel. Ignas Starkus, kun. Jonas Starkus, kun. Juozas Stašaitis, tėv. Modestas Stepatitis, OFM, prel. Eduardas Stukelis, kun. Juozas Šestokas, brolis Antanas Trumpa, OFM, kun. Stanislovas Valiušaitis, kun. Stanislovas Vanagas, kun. Vincas Varnagis.

ris, kun. Leonas Voicekauskas, kun. Vincas Svirmelis.

Prašom mūsų parapičiams pateikti mūsų vardus ir pavardes tų mirusiųjų kunigų, kuriuos, gal būt, šiame sąraše mes praleidom.

Nuoširdžiai kviečiam visus kunigus, parapičius ir svečius atsilankyti į šias pamaldas bažnyčioje ir į parapijos svetainę.

Darbininko kalendorius jau atspausdintas ir subrošiuotas. Greitai jis bus siuntinėjamas mūsų skaitytojams.

P A D Ė K A

Š.m. spalio 19 ligoninėje staiga mirė

Jonas Kulikauskas.

Buvo pašarvotas M. Šalinskiene laidotojoms koplyčioje Woodhaven. Su bažnytinėmis apeigomis palaidotas spalio 24 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse šalia savo motinos.

Labai nuoširdžiai dėkojame didžiai gerbiamei Apreiškimo parapijos klebonui kun. Pr. Raugalui, kun. A. Račkauskui ir kun. J. Pakalniškiui už gražias ir įspūdingas koncelebruojamas mišias, pamaldose dalyvavusiam kun. L. Budreckui.

Dėkojame solistei Louise Senken, kuri taip gražiai giedojo mišių metu. Dėkojame vargonininkui Algirdui Kačanauskui, įspūdingai ir jautriai giedojusiam ir muzika palydėjusiam visais laidotuvėmis.

Dėkojame M. Šalinskienei, kuri parodė tiek daug geros širdies ir taip gerai bei nuoširdžiai patarnavo.

Dėkojame giminėm, draugam ir visiem, kurie dalyvavo laidotuvėse, užprašė mišias, ir vienuolių ar kitokių būdų pareiškė mum užuojautą.

Žmona Jadvyga ir sūnus Algis

Gina Garunkštytė ir dr. Vytautas Bauksys susituokė rugsėjo 9 Maspetho lietuvių bažnyčioje. Sutuokė kun. J. Pakalniškis. Vytautas Bauksys šį pavasarį baigė medicinos mokslus ir ir šiuo metu dirba savo srityje Detroit. Abu buvo aktyvūs skautai ir priklausė sporto klubams.

Linden, N. J.

UŽBAIKIME MILIJONĄ!

Lietuvių Fondo įgaliotinis Lindene ir Lietuvių Bendruomenės Lindeno apylinkės valdyba ruošia koncertą — vakariene su šokiais. Parengimas įvyks gruodžio 2, šeštadienį, 7 val. vak., Lietuvių Laisvės Parko salė, 340 Mitchell Ave., Lindene. Visas pelnas skiriamas Lietuvių Fondo milijonui užbaigti.

Per pirmąjį Lietuvių Fondo gyvavimo dešimtmetį iš nepilno milijono kapitalo procentų jau yra išdalinta lietuviškas mokykloms, švietimui ir kitiems lietuvių kultūriniam reikalams apie 170,000 dol. Taigi kiekvieno susipratusio lietuvių garbinga pareiga būtų užbaigti šį milijoninį fondą dar šiais metais ir tokiu būdu padėti išlaikyti lietuvių išveivijoj.

Vakaro koncertinėje programoje dalyvaus jauna talentinga solistė Jūratė Vėblaitytė-Litchfield, lyrinis sopranas. Ji su dideliu pasisekimu yra koncertavusi New York'e ir kitur lietuvių parengimuose sėkmingai atlikusi menines programas. Savo malonių, gerai išlavintu balso tembru ir artistiška laikysena scenoje yra laimėjusi klausytojų simpatijas. Antras meninės programos dalyvis bus Mečys Razgaitis, stiprus, kultūringas bosas. Lindene jau jis yra du kartus dainavęs per 16 Vasario minėjimus ir savo gražiu balsu palikęs gerą įspūdį. New York'e šiemet buvo suruošęs koncertą, kuris turėjo pasisekimą ir muzikų buvo įvertintas gerai. Pianu solistus palydės nenuilstamas lietuvių kultūrininkas kom-

Dail. Vytauto Igno paroda surengta spalio 28 ir 29 dienomis Liet. Bendruomenės kultūros klubo susirinkimo proga. Parodoje buvo išstatyta apie 40 grafikos ir apie 20 mišrios technikos darbų. Susirinkimą pradėjo klubo pirm. Šatas, pakviesdamas dail. Praną Lapę pristatyti svečią. Toliau dail. V. Ignas vietoj paskaitos parodė savo Lietuvoje darytas nuotraukas-skaidres. Praeitų metų pavasarį jis lankėsi Lietuvoje, ten buvo surengta jo paroda. Ta proga jis išfotografavo Vilnių, Trakus, Kauną ir pakeles. Nuotraukos gražios, su natūraliom spalvomis. Po oficialios dalies klubo valdyba pavašino visus dalyvius ne tik kavute, bet ir šampanu. Į parodos atidarymą atsilankė daug žmonių. Vėliau atėjo jau nebetilpo salėje ir turėjo pasilikti ant laiptų.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 19 Liet. Piliečių draugijos salėje So. Bostone.

pozitorius Juozas Stankūnas.

Reikia su pasigėrėjimu pabrėžti, kad visi trys menininkai atsisakė nuo honoraro, aukodami jį Lietuvių Fondui. Rengėjai neabejoja, kad daugelis paseks jų pavyzdžiu ir, gausiai atsilankydami į parengimą, parems Lietuvių Fondą. Kartu jie pasigėrės puikiu koncertu ir pasivašins skaniais lietuviškais valgiais bei gėrimais.

Vakariene ruošti, salę puošti, svečius priimti bei juos vaišinti sutiko jaunosios kartos jaunosios ponios ir panelės.

Šokių ir per vakariene gros geras orkestras.

Vakariene metu kiekvienas galės įsirašyti Lietuvių Fondo nariu pas įgaliotinį V. Tursą.

Bilietus iš anksto galima gauti ar telefonu užsisakyti pas Lietuvių B-nės Lindeno apylinkės pirmininką Joną Zubavičių, 6 Oak St., Clark, N. J., tel. 381-3198, ir pas Lietuvių Fondo įgaliotinį V. Tursą, 412 Morristown Rd., Linden, N. J., tel. 925-2686. Bilieto kaina — 8 dol.

V.T.

Laisvės Varpo, lietuviškos radijo valandėlės vakaras-koncertas, buvo spalio 8. Programą atliko du jauni menininkai iš Los Angeles — Birutė ir Rimantas Dabšiai. Koncertą rengė Petras Viščinis, radijo programos vedėjas, ir būrelis tartininkų.

Tautų šventė vyko kelias dienas Commonwealth Armory. Spalio 27 pasirodė lietuvių tautinių šokių visos trys grupės, vadovaujamos Onos Ivaškienės. Per kelias dienas programoje dalyvavo apie 50 tautybių. Be šokių dar buvo ir dainų, muzikos, buvo ir visokiausių kepsnių. Lietuviai su savo šokiais susilaukė didelio dėmesio. Onos Ivaškienės vadovaujamos trijos grupės šoka apie 70 jaunimo.

PAGERBIAMI KLUBIEČIAI
VETERANAI

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugija pagerbė savo narius veteranus. Nariai, išbuvę draugijoje 25 metus (tokių yra apie 40), bus pagerbti puikiu banketu. Kiekvienas narys veteranas gaus paausotą Lietuvos vyčio ženklelį ir ta pačia proga visą laiką bus atleidžiamas nuo klubo nario mokesčio.

Banketas įvyks lapkričio 12, sekmadienį, 3 val. p.p., savam name, trečiojo aukšto auditorijoje, 370 West Broadway, South Boston, Mass. Bilieto kaina 4 dol.

Kiekvienas narys veteranas gaus nemokamai skanią savo klubo šeimininkių pagamintą vakariene. Prie stalų maloniai patarnaus jaunos klubo narės. Banketo dalyviai galės pasilinksinti ir pašokti, grojant visiem gerai žinomam smagiui Marshall orkestrui.

Banketo rengimo komiteto pirmininkas yra ilgametis draugijos vicepirmininkas Longinas Švelnis (jis ves programą). Kiti nariai: dr-jos pirm. Stanley L. Drevinskas (jis įteiks veteranam ženklelį), fin. sekr. Adam W. Druzdis, izd. Edmund L. Ketvirtis, virtuvės viršininkas Viktoras Tamošiūnas, direktorius Stanley K. Griganičius ir nuolatinis radijo pranešimų redaktorius Romas Brickus.

Patartina banketo bilietus įsigyti iš anksto, nes gali jų pri-trūkti. Jie gaunami pas dr-jos valdybos narius ir klube prie baro. Galima užsisakyti ir telefonu pas klubo reikalų vedėją Vincą Kazakaitį: 268-9058.

Banketo rengėjai

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstaniai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

All Accruals Compounded Daily

Brangiam Prieteliui ir Laisvoj Lietuvoj bendradarbiui

A. A. Inž. Julijonui Šalkauskiui

mirus, jo žmonai poniai Ninai, broliui arch. Algirdui, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiam ir drauge liūdime.

L. ir N. Biruliai
Č.S. Tamašauskas

FLORIDOS PAMARIAIS ATEINA RUDUO

Juno Beach, Florida 33408

Žiemą Floridoj tikrai turtuoliams. Jei nori aplankyti ir pažinti Floridą, atvažiuok rudenį arba vėlyvą pavasarį. Kainos tos pačios iki gruodžio 1 d. kaip vidurvasaryje. Kodėl nepasinaudoti.

Tomų vasarvietės SAPHIRE SEA adresas: 700 Ocean Drive, Juno Beach, North Palm Beach, Florida 33408. Telefonas (305) 844-3388.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ
ŽIEMOS ESKURSIJA
I LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną — grįžta sausio 4 dieną, 1973.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ
PRALEIS 11 DIENŲ.

Iš Bostono ir New Yorko
Kaina tik \$619.00

Vykstantiems iš Chicago — \$719.00

ir iš Clevelando — \$685.00

Grupėje dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomonienė

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židyns827-9865

Kultūros Židinio pamatų pašventinimas šį sekmadienį, lapkričio 12 d. 1 v. popiet. Po pašventinimo — kavutė. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje lapkričio 12, šį sekmadienį, 11 val. Po pamaldų — užsiėmimai, vaišės, pasilinksminimas. 1 val. jaunimo organizacijos su vėliavomis dalyvauja Kultūros Židinio pamatų pašventinimo iškilmėse. Visas New Yorko apylinkės jaunimas kviečiamas dalyvauti pamaldose ir pašventinimo iškilmėse.

Korp. Neo Lithuania lapkričio 11, šeštadienį, minės 50 metų sukaktį. Pamaldos pranciskų vienuolyno koplyčioje 10 val. r. Iškilmingas šventės minėjimas 7 v.v. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Neolituai kviečia visą lietuvišką jaunimą į šokius, kurie rengiami lapkričio 11 d. 9 v.v. Kultūros Židinyje po iškilmingo korporacijos sukakties minėjimo.

L.K.M. Sąjungos 29 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 12, sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių Apreiškimo parapijos žemutinėje salėje. Visos narės prašomos dalyvauti.

Antanas Laukaitis, žurnalistas ir visuomenininkas, rašąs apie Australijos lietuvių gyvenimą, iš Australijos išvykęs ilgesnė kelionė, Vokietijoje stebėjęs olimpinis žaidimus, aplankę eilę Europos kraštų, o dabar keliauja po Ameriką ir lanko draugus bei pažįstamus. Atvykęs į New Yorką, užsuko ir į Darbininko redakciją.

Apolonija Draugelytė - Čemarkienė mirė spalio 23 Brazilijoje, Campino mieste prie Sao Paulo. Prašant jos seseriai Magdalenai Galdikienei, lapkričio 4 už velionės sielą pranciškonų koplyčioje Brooklyne buvo atlaikytos gedulingos mišios.

Bronius Jankevičius, anksčiau gyvenęs Bartninkų valsčiuje, spalio 8 mirė Vilkauskioje. Velionę pažinusiems tai praneša jo seserys Magdalenai ir Onai Jankevičiūtės iš New Yorko. Spalio 30 už jo sielą atlaikytos gedulingos mišios Brooklyno pranciškonų vienuolynė.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai, gvy. Leonia, N. J., spalio 24 išskrido į Atėnus. Iš Graikijos laivu aplankys Viduržemio jūros pakraščius miestus. Ekskursiją suorganizavo ir joje dalyvauja amerikiečiai gydytojai. Kelionė užtruks 16 dienų. Iš Izmir Žemaičiai atsiuntė sveikinimus ir Darbininkui.

N. Y. tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės, lapkričio 12 dalyvauja rytų Europos tautų muzikos ir šokių festivalyje Jersey City valstybinėje kolegijoje. Be lietuvių dar dalyvauja lenkų choras, ukrainiečių šokių grupė ir choras, rusai, slovakai. Pradžią 2 v. popiet. Praeitais metais toks festivalis sutraukė daug publikos, tikimasi, kad ir šiemet bus daug žiūrovų. Festivalį rengia slavų klubas.

LMK Federacijos New Yorko klubas savo susirinkimą šaukia lapkričio 12 d. 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Bus pagerbta Amerikos veikėja Ieva Mikolaitienė. Narių dalyvavimas būtinas.

Dail. Teofilui Petraičiui lapkričio 4 padaryta vidurių operacija Alexander Brothers ligoninėje Elizabethhe. Sveiksta ir šios savaitės gale grįžta namo.

Dramos aktorius Henrikas Kačinskas, atvykęs iš Washingtono, spalio 29 dalyvavo dramų studijoje ir kalbėjo apie dailių skaitymą ir sceninę kalbą. Kita jo paskaita studijoje bus už dviejų savaitių nuo šios paskaitos, t.y. lapkričio 12.

Simpoziumas dailės klausimais, rengiamas ryšium su dailės paroda, bus gruodžio 2 Kultūros Židinyje.

Liet. Dailininkų S-gos susirinkimas buvo lapkričio 5 pas O. Osmolskienę. Aptarti parodos reikalai, simpoziumas, priemonės, kaip efektyviau paremti Kultūros Židinio statybą ir k. Dailės paroda rengiama lapkričio 25 — gruodžio 3 Kultūros Židinyje. Sąjungai pirmininkauja dail. A. Elksus.

R. Kazlas, iš Hollis Hills, N. Y., atsilankęs į Darbininko administraciją, paliko 20 dol. spaudai paremti. P. Turulienė, iš Hollis, N.Y., apmokėdama metinę prenumeratą, pridėjo 12 dol., skirdama auką apmokėti prenumeratą negalintiems užsimokėti. Jos dėka Darbininkas bus siuntinėjamas invalidui J. Žaliaduoniui, Cleveland, Ohio. Darbininko administracija aukotojam nuoširdžiai dėkoja.

Kviečia visus lietuvius iškilmingai sutikti N. Metus naujai atremontuotoje Apreiškimo parapijos salėje. Sutikimą rengia Apreiškimo parapijos choras ir klebonas kun. P. Raugas. Vienam asmeniui 12 dol. Gros 10 asmenų Joe Thomas orkestras. Bilietų galima įsigyti pas choro narius ir kleboniją.

Išnuomojamas gražus saulėtąs kambarys Woodhavene. Kreiptis Mrs. Kazlauskas, 84-23 96 Street, Woodhavene, N.Y. 11421, tel. VI 6-7431.

TRANSLIACIJA APIE LIETUVIUS PER RADIJĄ

Suplanuota radijo transliacija apie lietuvius lapkričio 3 iš stoties WEVD nukelta į lapkričio 17, penktadienį, 9 v.v. Bus pokalbis — simpoziumas aktualiais New Yorko lietuvių klausimais. Moderatoriais yra kun. Pranas Raugas ir prof. dr. Jokūbas Stukas. Simpoziume dalyvauja: Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Tėv. Pijus Šarnickas, OFM, aktorius Juozas Bolei, Marian Sidtis ir Philip Skabeikis. Pokalbis transliuojamas anglų kalba AM ir FM bangomis iš WEVD stoties, iš tos pačios, kuri transliuoja J. Stuko vadovaujamą "Lietuvos atsiminimų" programą.

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS ŽINIOS

Kat. Moterų Sąjungos 24 kuopos susirinkimas šaukiamas lapkričio 12, šį sekmadienį, tuoj po 12 val. mišių parapijos salėje.

Tretininkų suruosta laimėjimų popietė buvo lapkričio 5 parapijos salėje. Praėjo smagioje nuotaikoje.

Kun. A. Petrauskas, parapijos klebonas, lapkričio 4 savo bičiulių ir artimųjų tarpe atšventė gimtadienį.

Mary ir Peter Vence bažnyčiai padovanojo du gražius arnotus, žalios ir violetinės spalvos.

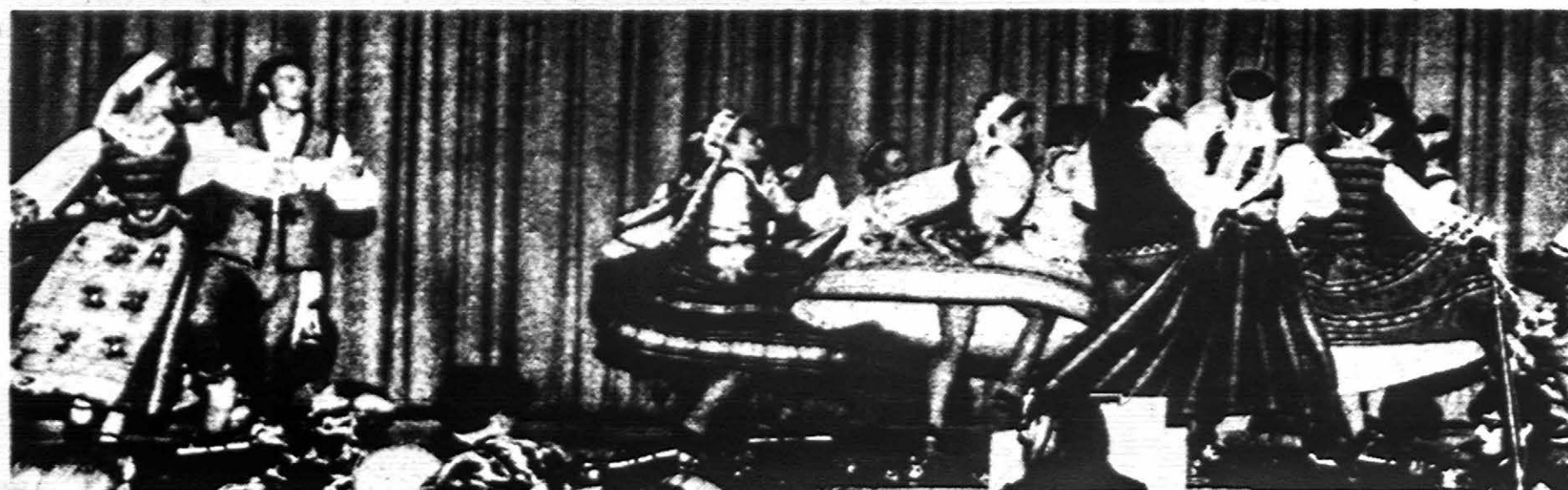
Kalėdojimas, metinis parapičių lankymas, pradėtas lapkričio 6, pirmadienį. Parapičiai bus apdovanoti naujais kalendoriais ir plotkelėmis.

Rožė Mainelytė dirba Panam lėktuvų bendrovės centrinėje įstaigoje Manhattane. Spalio 16 suėjo 20 metų, kaip ji tarnauja šioje bendrovėje. Ją pasveikino skyriaus viršininkas, apdovanojo gražiu Panam ženklu ir keturiu žvaigždėm (kiekviena žvaigždė už 5 ištarnautus metus).

Eugenija Karpiūtė, Amerikos lietuvaitė, dirba Time žurnalo finansų skyriuje. Ji tvarko atskaitomybę su Azija, Europa ir Pietų Amerika.

N.Y. liet. vyrų choro Perkūno naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Z. Jurs, vicepirmininkai Ged. Rajeckas ir V. Labutis, sekr. St. Vaškys, izd. J. Janekas. Pirmininko adresas — 109-24 Park Lane, Kew Gardens, N.Y., 11418, tel. 441-7831, darbo telefonas (516) HU 2-2575. Valdyba ir choro dirigentas V. Strolia kviečia visus dainos mėgėjus įsijungti į choro eiles. Repeticijos vyksta antradieniais 7:30 v.v. Kultūros Židinio patalpose. Choras sveikina naująjį savo narį Visvaldą Gerdvilį ir laukia daugiau naujų narių.

N.Y. lietuvių vyrų choro Perkūno naujai įdainuota plokštelė pavadinta "Labą rytą". Įdainuota 16 dainų. Kaina — 6 dol. Visais plokštelės reikalais kreiptis į choro vadovą muziką V. Strolia, 60 Myrtle Ave., Edgewater, N. J., 07028, tel. (201) 224-7952.

Grandinėlė šoka New Yorke lapkričio 4. Nuotr. V. Mazelio

L.B. apygardos valdyba su apylinkių valdybom posėdžiavo lapkričio 2 Kultūros Židinyje. Padarytas pranešimas apie LB tarybos suvažiavimą, kalbėta aktualiais apygardos veiklos klausimais ir apie artėjančius Bendruomenės rinkimus. Buvo atsilankęs ir jaunimo metų komitetas ir padarė pranešimą apie savo veiklą. Sudarytas parodai rengti komitetas. Parodos ruošos darbus atlikti sutiko jaunimo metų komitetas. Į jį dar įeina iš apygardos valdybos P. Jurkus ir J. Rutenis ir iš Woodhavene apylinkės — V. Galbuogytė. Posėdis užsitęsė net iki pusės dvyliktos nakties.

LMKF NY KLUBE PAGERBIAMA ŽYMI VEIKĖJA

LMK Federacijos New Yorko klubo valdyba kviečia klubo narių susirinkimą lapkričio 12, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Susirinkime bus pagerbta Ieva Mikolaitienė jos 89 gimtadienio proga.

Ji yra gimusi 1883 spalio 31 Balsupių k., Marijampolės vlsč. Į Ameriką atvyko 1895 kartu su Naujųjų Metų sutikimą rengia Kultūros Židinio statybos komitetas ir popiečių bendradarbiai Kultūros Židinyje. — knygnešio, varpininko, laikraštinių. Buvo aktyvi jo darbų talkininkė.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, steigė komitetus, draugijas, organizavo rinkliavas Lietuvos karo našlaičiams, nepriklausomybės fondui, šauliam ir kt. 1922 pirmininkavo šalpos komitetui mažiesiems Vilniaus kankiniam (to komiteto garbės nariu buvo ir prezidentas Wilsonas). 1923-26 buvo sekretorė Lietuvių moterų globos draugijos Brooklyne; draugiškai teikė pagalbą Lietuvos karo našlaičiams. 1927 pirmininkė organizacinio komiteto dr. J. Basanavičiaus vaikų prieglaudai Vilniuje šelpti, nuo 1928 aktyviai veikė Moterų Vienybėje New Yorke. Jos vyras mirė 1934 sausio 8, sūnus Mindaugas, gydytojas, mirė 1941. Duktė Aldona yra Roosevelt aukštesniosios mokyklos direktorė Yonkers, N. Y.

Klubo susirinkime bus išsamiai pakalbėta apie jos patriotinę veiklą. Žodį tars ir pati solenizantė. Po to — kavutė. Klubo narės kviečiamos gausiai dalyvauti.

GRANDINĖLĖ ŠOKO NEW YORKE

Grandinėlė, tautinių šokių ansamblis iš Clevelando, lapkričio 4 atvyko į New Yorką ir čia Bishop Reilly aukštesniosios mokyklos salėje patraukliai ir įspūdingai atliko dviejų valandų šokių programą.

Šį Grandinėlės pasirodymą organizavo Laisvės Žiburio radijo vedėjas Romas Kezys. Jo pirmasis projektas buvo Grandinėlė, kaip pasižymėjusį ansamblį, parodyti Lincoln centre. Bet šis projektas neišėjo. Dabar jis ir surado šią naują mokyklos salę. Jis ir pradėjo vakaro programą trumpu žodžiu, paminėdamas patį faktą, pristatydamas Frederick Schmidt, didelį lietuvių bičiulį, kuris dabar kandidatoja į New Yorko senatą.

Į vakarą buvo atsilankęs žymus New Yorko miesto pareigūnas, New Yorko tarybos pirmininkas Sanford Garelick. Jis tarė trumpą žodį, prisiminėdamas persekiojimus Sovietų Sąjungoje, lietuvių kovingumą. Prisiminė ir persekiojamus žydus.

Po šios trumpos kalbos tuoj užgeso šviesos ir suskambė mu-

— Išnuomojamas 6 kambarių butas prie gero susisiekimo Woodside. Skambinti vakare 5-10 val. HA 9-1220.

Suaugusi moteris ieško 3-4 kambarių buto. Pageidaujama Woodhavene ir apylinkė. Skambinti Darbininko administracijai GL 2-2923.

Woodhavene parduodamas 3 šeimų namas (Colonial House) gerame stovyje, su garažu. Žemės plotas 40x100. Prieinama kaina. Tel. HI 1-3783.

KULTŪROS ŽIDINYS — KAM JIS TIKS, KAI BUS PASTATYTAS IR ĮRENGTAS?

Židinio kalnelė išaugo kauburiais žemių, ir tarp jų išlindo pastato pamatai — pirmieji ženklai, iš kurių matyt būsimo Kultūros Židinio plotas. Korespondentas nekantravo užbėgti statybos eigai už akių ir matyti, kaip pastatas atrodys jau įrengtas, kaip ir kam jis galės tarnauti.

— Kokio didumo bus salė? Kiek joje tilps žmonių? Ar ji tiks tik susirinkimam, ar tiks ir koncertam, vaidinimam, baliui, sportui, pamaldom? — klausimai buvo nukreipti į statybos

zika, palydėjusi visą spalvingą šokių spektaklį.

Apie Grandinėlę jau buvo daug rašyta. Ansamblio nereikia pristatyti. Jis turi savo formą ir savo vertę. Ansamblis daug dirbą (kiekvieną savaitę vyksta dvi repetitijos), tai yra pasiekęs ir grakštumo ir geros technikos.

Visa programa buvo surikiuota į šokių pynę. Vienas šokis tuoj pakeičiamas kitu, kad nebūtų tarpų. Viskas plauktų plaukia į finalą. Pradžioje šokiai lėtesni, o paskui jų tempas didėja, į galą išvystoma gana pakili nuotaika.

Viso ansamblyje yra apie 60 žmonių. Jis turi ir savo orkestrą. Ir reikia pasidžiaugti, kad čia šoka ir groja jaunimas.

Šį jaunimą į darbą subūrė ir jį į ansamblį sulėdė tik vienas žmogus — Liudas Sagys, ansamblio prityręs vadovas. Jo entuziazmas, neišsenkama energija, sumanumas ansambly išvedė į pirmąjį žingsnį.

Per abi dalis buvo pašokti šie šokiai tokia tvarka: kepurinė, aukštųjų kadrilis, blezdingėlė, pakeltkojis, kuskinėlis, pakrestinis, duktė viena namie liko, iškilmingas trejinis, greitapolkė, rezginėlė, lenciūgelis, šlepiukas, šakalinis, dovanų šokis, suktinis.

Po programos Maspetho lietuvių parapijos salėje buvo jaunimo šokiai, Grandinėlės priėmimas. Žmonių buvo ir čia pilna. Pavalgę ir pasišokę, pabendraavę su New Yorko jaunimu, svečiai autobusu išvyko į Philadelphia. Pakeliui sustojo nakvoti, o sekmadienį jaunystė vėl šoko Philadelphiaje. (p.j.)

Lietuvos kariuomenės atkūrimo MINĖJIMAS

įvyks lapkričio 18, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Pradžią 6:30 v.v.

Žodį tars šaulių kp. pirm. Antanas Reventas

Meninėje dalyje dalyvauja:

— Solistė Gina Čapkauskienė,
— Muzikas Algirdas Kačanauskas,
akompaniatorius

Dekoracijos — dail. Jurgio Juodžio

Pasilinksminimas ir atgaiva, grojant Gutauskų orkestrui ir veikiant užkandžių ir gėrimų barui.

Įėjimo auka — 4 dol. Studentams ir uniformuotiems kariams — 2 dol.

Visi nuoširdžiai kviečiami atsilankyti į minėjimą.

Minėjimą rengia ramovėnai, talkinami
birutiečiai ir šauliai.

(Automobilius galima saugiai pastatyti gazoninė stotyje
skersai gatvės.)

Šiominis dienos pasirodė N.Y. lietuvių vyrų choro Perkūno nauja stereo plokštelė — "Labą rytą". Nuotraukoje choras rekordavimo metu. Diriguoja Vytautas Strolia. Nuotr. P. Bivainio